

311402

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జూలై నెల 4-వ తేది శనివారము
శ్రీ క్రోధనామ సంవత్సరము, ఆషాఢమాస శుద్ధ త్రయోదశి ౧౩.

No. ౬౦
సంచిక ౫౦

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమోదదు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చిటి చూచి కొన్ని మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బావును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుబునలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కాఠోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

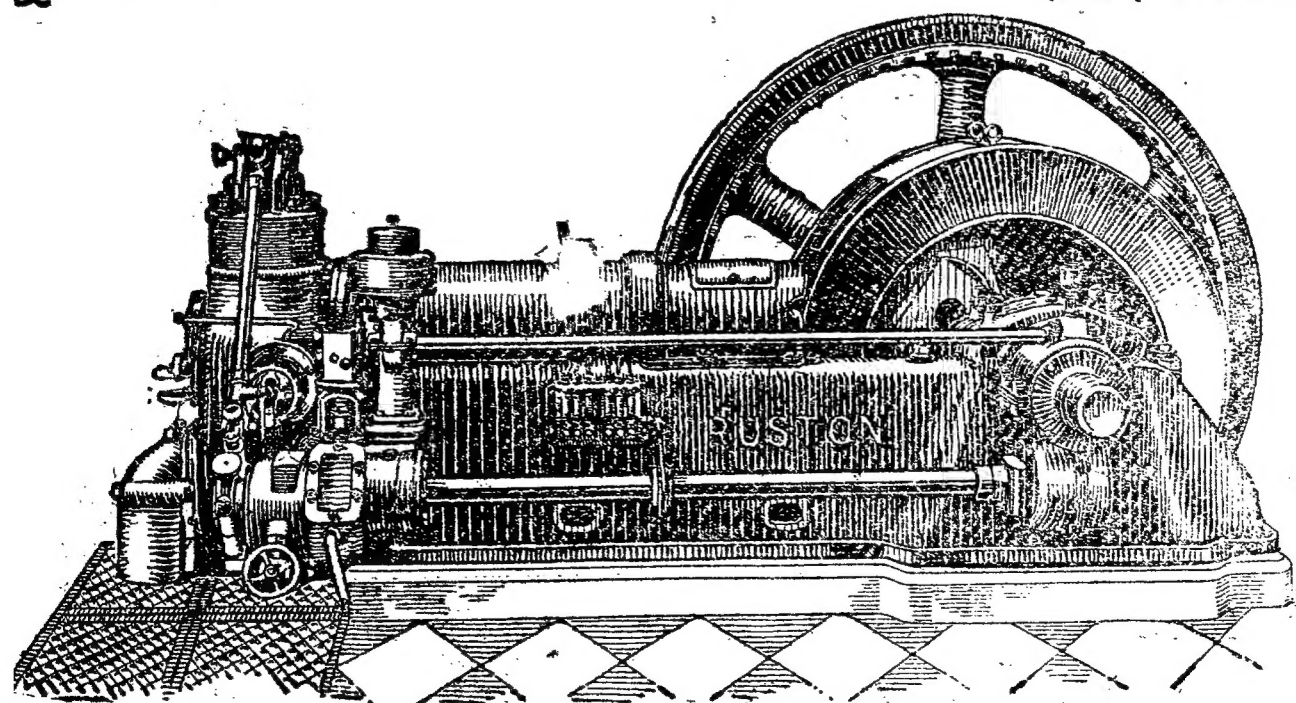
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0, డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుళెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ఫ్రేరి రోడ్డు భోర్డు చొంపాయి.

ది రస్ట్ క్రాడ్ ఆయింజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కడులును.
హోట్ బల్బు, స్ట్రోక్, మాగ్నెటా,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ౪512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయును
మద్రాసులో ఫోల్ టిజంట్లు, మాస్కి ఆండుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 64, మద్రాసు.

(388)

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేజు)

హక్కు సామ్రాజ్య పూర్వవిద్యార్థి సమావేశము

28-6-25 తారీఖున రావు బహదూర్ కృత్రిమేటి హక్కురంపుపంతులుగారి, అగ్రాసనాధిపత్యమున పూర్వ విద్యార్థిసమావేశము మిక్కిలి ఉయ్యప్రదముగా కొనసాగెను. ఈయన 200 మంది పూర్వవిద్యార్థులను ఇతరుల సేతులును సూపాకల నలసిరించెరి

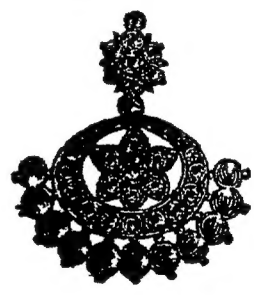
ఈనాటికార్యక్రమము ప్రతికూలమున రి గంటలకేతరంధిమ కృష్ణుడు. పూర్వవిద్యార్థులను ప్రస్తుతవిద్యార్థులనుగలసిఉనయమున హక్కురంపుపంతులుగారి సాలూగిరి. ఈయన 12 గంటలపాటు చదివిన తరువాత చిట్టచివరకు సాటితర చాలముగడిపెరి. అంతట అంతరము భోజనములకు లేచెరి. పూర్వవిద్యార్థులందు యశ. యస్. వెంకటరామయ్య (హెడ్ మాస్టరు) గారియొద్ద శిక్షణ బొందిన నాలంటిరుల ముతాసిద్ధముయి వడ్డనప్రమేయమంతయు నవలీలగ నిర్వహించెరి. కేలింకెసాట్లతో విందారగించిన పిమ్మట సుమారు 2 గంటలకు పూర్వవిద్యార్థుల వ్యావహారిక సభ ప్రారంభమయ్యెను. ప్రారంభమున పూర్వవిద్యార్థియగు శ్రీకాళి వ్యాసాచారిగారు వ్యవహారమున మురళీగానామ్యతమన సభికులను కొంతసేపు తనివితీర కోలూడించెరి. వ్యావహారిక సభలో మొట్టమొదట శ్రీ నిత్యరంజనుని సానుభూతి తీర్మానము నామోదించి సభికులందరు నిలువబడి తనవిచారమును వెల్లడించెరి. పిమ్మట పూర్వవిద్యార్థిసంఘమునకు సంబంధించినతీర్మానములను కొన్ని ఆమోదించెరి. సంవత్సరమునకు ప్రతిపూర్వ విద్యార్థియు 1-8-0 చందా యిచ్చునట్లును అందు 1-0-0 వారి కొరవలనకు వినియోగించునట్లును మిగిలిన 0-8-0 మూలధనముకొని సంఘములకు అమూల్యమును మహాసభవారి యామోదము లేనిచే వినియోగించు కుండుటకును తీర్మానించెరి. తరువాత ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనకు గుంటూరు ఎక్కువ

వీలైనవనోటనియు గుంటూరునందు గాని సమీపములోగాని స్థాపించుట సమంజసమనియు గుంటూరు హక్కును తొక్కి వేయగూడదనియు ప్రభుత్వము వారిని గోరును నొక తీర్మానము ఆమోదించబడెను. పిమ్మట పూర్వ విద్యార్థులకు స్కూలు మేనేజింగు కమిటీలో ప్రాతినిధ్యము గోరు తీర్మానముపై చాల చర్చ జరుగబడెను. ప్రస్తుతముగల మేనేజింగు కమిటీ వారు తమకు తామే బాధ్యులయి తమయిష్టానుసారము సభ్యులను చేర్చుకొనును తీసివేయును స్కూలు మేనేజిమెంటు చేయుచున్నారని. ఇప్పటికి కొన్ని దేండ్లనుండియు పూర్వ విద్యార్థులు ప్రాతినిధ్యము కొరకు సోరునుండ యిష్టానుసారము వారొక యేర్పాటును నూత్నించు యోగబడిరి. ఒక్కొక్కరికి రూ॥ 5 రిజిస్ట్రేషన్ యేర్పాటు అట్లు రిజిస్టరు చేయించు కొన్న 100 వందకి ఒక ప్రాతినిధిని యెన్నుకొను హక్కును గలిగించెరి. కాని యీపద్ధతి చాలతీవ్రముగా నుండుటచే ఆచరణలోనికి రాజాలక పోయెను. వారు నియమించిన రూ॥ 5 రిజిస్ట్రేషన్ చందా రూ॥ 1 లకు తగ్గించుటకును 100 కి ఒక ప్రాతినిధికి బదులు 50వందకి ఒక ప్రాతినిధి చొప్పున ప్రాతినిధ్యవిచ్చుటకును కమిటీవారిని గోరుచు దామరాజు పుండరీకాక్షుడుగారు ప్రజాకేపెట్టిన తీర్మాన మధిక సంఖ్యాకులచే నామోదించబడెను. రూ॥ 5 రిజిస్టరు చందాకు బదులు 1 రూ॥ ఉండవలెననియు, 0-4-0 ఉండవలెననియు లేబైన సవరణలు పిలిపాయెను. కమిటీవారికి బాధ్యుగా అంగీకారముండదను భయమువలననే సవరణలు పిలిపాయెనని. అఖరున, ఈ రిజిస్ట్రేషన్ చందాలవలన వచ్చుధనమును కమిటీవారు పూర్వవిద్యార్థుల అమూల ధనముక్రిందనుంచి దానిపై వచ్చు వడ్డీని బీదవిద్యార్థుల సహాయార్థమును రాట్నములకొరకును వినియోగించవలెనని నూచించు మరియొక తీర్మానము గావింపబడెను.

పిమ్మట స్వల్పవారములు భుజించి మహాసభకు ప్రారంభించెరి. మహాసభకు శ్రీయుతులు కొంపల్లి కోటిలింగం పంతులు

గారు, కోడూరి చంద్రశేఖరం పంతులుగారు, వ్యాపతి హనుమంతరావుగారు, రామడుగు కోటయ్యగారు, పాపన్నాడ రామ కోటిశ్వరరావుగారు, లెజవాడనుంచి శిష్టు కాంభట్లుగారు, దోర్నల శేషాద్రికాశ్రమిగారు మున్నగు ప్రముఖుల సేతులు వచ్చిరి. కొంతసేపు కాళి వ్యాసాచారిగారు మురళీగానము గా వింది సభికులకు శ్రవణానందము గొప్పిరి. పిమ్మట అభివాద సమర్పణము జరిగెను. పూర్వవిద్యార్థిసంఘము తరఫున రాయప్రోలు లింగసహాయుజిగారును వారికి జవాబు స్కూలు హెడ్ మాస్టరుగారు రగు రామచంద్రరావుగారును, స్కూలు మేనేజిమెంటువారికి దామరాజు పుండరీకాక్షుడుగారును వారికి జవాబు కమిటీ సెక్రటరీగారు రగు సరసింహాచార్యులుగారును, ప్రస్తుత విద్యార్థులకు కోడూరి లక్ష్మీపతిగారును, వారికి జవాబు ఒక స్కూలు ప్రెసలవిద్యార్థియు అభివాదములు సమర్పించెరి. పిమ్మట సమావేశముపై ప్రత్యేకముగా పుండరీకాక్షుడుగారిచే రచింపబడిన పత్రములను సభలో చదువబడెను. అనంతరము అగ్రాసనాధిపతిగారు రగు వాగ్దేవరంపు పంతులుగారు తమ చిన్న నాటివిషయములను స్మరణకు దెచ్చుకొనుచు ఆఖరు ఉప వ్యాసము కొనంగిరి. వారివి పూర్వకాలపుసిద్ధాంతము లనియు ఈకాలపువారికి రుచింప వనియు వారే చక్కగా సెల విచ్చిరి. విద్యార్థులకు విద్యాండోళన దప్ప మరయే యితర ఆండోళన యు పనికిరాదనిరి. వారు సెలవిచ్చిన ఒక విచిత్రసిద్ధాంతమును మాత్ర మిచ్చట వ్రాయవలసివచ్చినందుకు చింతిల్లు చున్నాను. దేశభాషల నభివృద్ధిచేయుటకై ఇంగ్లీషుభాషను వెనకకు నెట్టినచో మనకు వెనుకటి మహమ్మద్ బీకాటాకోగ్ల నాటి దురవస్థ మరల సంభవించునని వారు తమ వివరీతాభిప్రాయమును వెల్లడించెరి. ఈ ప్రసంగము తప్ప వారి మిగతాఉపవ్యాసము సభికుల కానందదాయకముగ నుండెను. పిమ్మట మెలవరపు జానకిరామయ్యగారు రందరికి వందనకేతము లర్పించి సభను ముగించెరి. ఇదివరకున్న మేనేజింగు కమిటీయున్న కార్యదర్శి యగు రామనాథము గారున్న నూతన సంవత్సరమునకు గూడ అధికారములోనుండునట్లుకగ్రీవముగ తీర్మానింపబడెను.

మూకా తో దారులకు అనేక సదుపాయములు గలవు
పుష్పరంగకమలములకు కెంపులకు
నవరంబంగారుకు, సిమవెండికి
పూచీ నిచ్చెదము
తృప్తికరముగాలేకున్న వాపసు
తీసుకొని వైక మిచ్చెదము.

మావద్ద సవరముబంగారు సిమవెండి, మేలైన పువ్వరంగములు, మొదటితరము పట్టెకెంపులు, నవ్వుకెంపులు మొదలగువాటితో తయారుచేయబడిన కాళిమాలలు, మెడచేయిములు, వడ్యాణములు, వంకిలు, వాగవత్తులు, మల్లె మొగ్గలు, జడబిళ్లలు, లోలూకులు, తోడులు, చంపసరములు, కెంపుఆడీగలు, ఉంగరములు, అంటుపోగులు, లేసయలు, బులూకులు, పట్టెగొలునులు, చుట్టుగొలునులు, మిరియాలగొలునులు, కంచములు, గిన్నెలు, ఉద్దరిట్టిలు, కణవిధ వేడుక సామానులు యివి, యవి యననేల ముక్కుపుడుక మొదలు చంద్రవారమువరకు అన్నిరకములు సామానులు మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన ఆరి స్వల్పకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. ఒకసారి మావమ్మకముచే ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ,

వకలవరతులు, 25 వైశాలిబాటకోడ్డు, మద్రాసు.

సరస్వతీపవర్పెన్, రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు! మేలురకము అచ్చువనులకు నమ్మకమగు తావు నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

తెలుగు హెడ్డులు కవర్లు క్యాపింగుముక్కలు	రసిదు బుక్కులు గుభలేఖలు ఆఫ్ టోనుబ్లాకులు	పలురంగుల పాల్ పేనరు చక్కగా సరసగుభద్రలకు సకాలమున ముద్రింపబడును.
---	--	--

గ్రంథములలోని కుదయ్యక్రము లగు బొమ్మలు అనగా ఎక్రగేవిగుననుట చక్కగా తయారుచేయబడును.

రామమోహనకాపింగ్ వెకసలు
ఎస్. రంగనాథం శెట్టి & బ్రదర్, 12, బందరుపేట, మద్రాసు.

పవుకా లెకాపేనా. ఎక్సర్
రెజు మాడెట్టు, ట్రా
యింగ్, గ్రాస్ బుక్కులు,
పూలిష్ క్యాప్ పేపర్,
లెటర్ కేపర్ మిక్కిలి మేలైనవి.

రామమోహనఫార్మసీ, బెజవాడ.

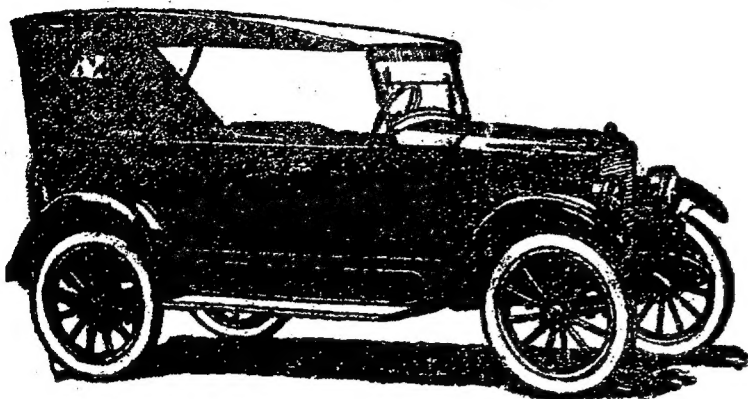
మొత్తము ద్వైదాషధములు సరస మైనధరలకు విక్రయింపబడును. కొరువారికి క్యాటలాగు ఉచితము.

ముఖ్యమైన ప్రకటన

కొత్త మాదిరి

రగ్ బి

టూరింగ్ కారు

పెద్ద ఎంజినుతోను,
మాగ్నెటో ఇగ్నిషన్ తోను
అమర్చబడినది.

తగ్గించబడిన

ధర రూ 2990

(ఎఫ్. ఓ. ఆర్. మద్రాసు)

ధరయందు తగ్గునల కొంతకాలమువరకు మాత్రమే

ఏజెంట్లు:-

నెస్సర్ ఆండు కో లిమిటెడ్, మద్రాసు.

లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంత తమకు తెలిసియుండినట్లును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆచరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీస్, వలకాస్తేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశీయులందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆచరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహర కస్తూరిమాత్ర) వంటకీలులు, బాలెంజెలు, పడుచు వారు, ముసోవారు, వారు పీఠనశీల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశీలములు, సకలజ్వరములు, మాంసము, శిశివాతము, ప్రక్కలయిడ్డు, ఆకలిలేకుండటము, చలబునము, కీర్తింపజేయులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, చర్మక్వాసకాసము, పల్లనోష్ఠి, నడుమునొప్పి, ఇక్ష్మామోహి, స్టేగు, జ్వరములు మొదలగు న్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపాసపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక సుఖమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకునేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి-1-కి ధర 0-4-0. పొట్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పొట్టుఖర్చుతో రూ. 1-8-0. 12 బుడ్లు రూ. 2-18-0. 25 బుడ్లు రూ. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్రులకే

Last Few Copies of

"OTHELLO" Unveiled
"HAMLET" Unveiled

by the late Rentala Venkata Subba Row for Clearance price of Rupees three, Each Volume of about 700 pages available till the 15th of July or till stock permits.

Victoria Depot, Mylapore, Madras.

నవరము బంగారుతో చేయబడిన

రకంవారిగాజులు, చెయినలు, ఆడి గలు, మల్లెమొగ్గులు ఉంగరాలు వగైరా నగలు, చెందిసామానులు, సామానుల నాపగుటకు యోగ్యమైన మరెయికసారి మావద్ద తప్ప వేరే స్థలములందు అద్దరు యివ్వరు. మహారీతి చాలా సహాయముగా యివ్వబడును.

పతకములు కట్టు వగైరా నగలు గ్యారంటీగానున్నా చెప్పినట్లు ముకు సరిగా కంపబడును. మావద్ద నుంచి వనసాగి లేప్పించినచో మీరు

ఇండియన్ జ్యూవెలరీషాన్సు, నగర్తవేలి, బెంగళూరుసిటీ.

లైఫ్ ఇన్సూరెన్సు కంపెనీలలో

భారత మైనస్టి యు

672

సమయమునకు ఒదుగునట్టి

ఓరియంటల్ లుతోనే

భీమా చేయించుకొనుడు.

దీర్ఘ కాలమునుండి

అనేక కాలాదారులను

విస్తారమైన

మూలధనము గలిగియున్న

గావు ఏందూదేశీయ

భీమాకంపెనీ,

Apply for full particulars to

Oriental Assurance Buildings,

F. E. VAID

} Branch
Secretary

Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:

No. 3, South Parade, Bangalore

Trivandrum Branch:

Trivandrum,

బ్రహ్మచర్యము

అద్వైతసిద్ధాంతచర్య

(యంగింకినా)

యంగింకినాలో నేను నేతనకలతో మాట్లాడుటలో ఒక యువకుడుగూడ న్నడును. ఆయనయు యేతనకల అంధుడును గుర్తింపవలెనని యేమేమో చెప్పుచు తానును లేచితో పనిచేయువాడను. బ్రహ్మచర్యము నవలంబించుచున్నట్లు గొప్పగ జెప్పెను. ఆయువకుడు జెప్పినట్లుగలయు తాముగాబట్టి అట్లు జేయుచున్నామన భావమును జూడ నాకు అసహ్యముగోచెను. ఆయన లేచియనిచియున్నాడని నాట్లాడుచున్నాడనుకొంటిని. ఆయనతో పనిచేయుచున్న నా కంఠము అట్టిది లేదని జెప్పితిని. ఈయువకుడుగూడ నేను ప్రశ్న విధింప ప్రశ్న నేయు నవ్వటానికి నుట నిలుపుకొనవలసిపొయెను. ఎంత చక్కనో స్త్రోత్రవనను నూచినపుడు స్థానికమునొండువాడు బ్రహ్మచారిగాడు. అనవసరముచెప్పి తేరమును స్వాధీనముజేసికొనువాడు మంచిపని జేయుచుగాని బ్రహ్మచారిగాడు. కామును పాపముజేయుచున్న నుననా తోపి పాపముజేయువాడు బ్రహ్మచారిగాడు. పరిత్రమను పరమలను స్వర్గముగ నుపయోగించి వాని నపహసించురాదు. నిజమైన బ్రహ్మచర్యమునలన మంచిభావములు గలుగగలవు. ఈయువకుడు నభ్యసించుట చాలకష్టము. చాలవంది ప్రయత్నము జేసెననుగాని యేకొద్దిమందియో జయించగలరు. సన్యాసిజీవముజేసికొని జేయులో దిరుగువారు మామూలుగా పీఠలలో దిరుగువారికన్న యెక్కువ బ్రహ్మచారులే మియుగాడు. ఈపీఠలలో దిరుగువాడే వంధ్యుడయ్యెను లేకుండుటచేత అంతకన్న మంచివాడనవలయును. ఆయనబొందు పరీక్షలును, మోహములును వానిని నిరోధించుటలో గాంచు విజయములును యెంతటిరీప్రయత్నముజేసినను గల్గు నపజయమును లేన్ను సృష్టించిన భగవంతునకే దెలియునని ఆయన తృప్తిజెందియుండును. తన అపజయముల గూర్చి ప్రపంచము నిర్ణయించునని ఆయన తృప్తిజెందియుండును. ఆయన గాంచిన జయములను బోధింప రహస్యముగ పెట్టెలో పెట్టుకొనును. వానిని ద్రోవుచెట్టుటకు ఆయన కిష్టములేదు. అంతవేలూ గర్హించును. అట్టివానికి మోక్షము ఆశయించును. నిరోధింపనైనను కష్టము దెలియక ఆత్మతృప్తితోనుండు సన్యాసివిషయమునాత్ర మట్లుగాదు. ఇంకను సన్యాసి చేష్టముల చాలవంది జేతనవ జేయువారు త్యాగము బ్రహ్మచర్యములనుగూర్చి చాకగా మాట్లాడుచు లేచుచు తాము జేయు సేవనుగూడ అగౌరవము గలుగజేయుచుందురు.

సమర్థుని ఆశ్రమమును నకుపుటకు నేను కొన్ని నిబంధనలు జేసి వానిపై ఫలహామను వినుచునమునకును మిత్రులకు బంపితిని. ఒకటి కి|| శే|| సర్ గురుదాసు యెవ్వరికి బంపబడెను. వారు అది ముట్టివని వ్రాయుచు ఆవిబంధనలలో దెప్పిన ప్రతిపదలలో ననుసరింపగూడ జేర్చగలననిదిగ ఫలహామిచ్చెను. ఆయన వ్రాసిన ఉత్తరమునందు యిప్పుడు పనిజేయు యువకులకు న ప్రకటించి చెప్పెను. వారిచ్చిన ఫలహా చాలమందిని యొప్పుకొనుచు ననుచు చాల ముఖ్యమైనవని దెప్పి దానిని ఒక ప్రతిన గ నుంచు దానిప్రతిష్ఠకు భంగకరమని నేను సర్ గురుదాసు గారికి దెప్పితిని. సర్వఅహింస, బ్రహ్మచర్యములను అవలంబించు వారు ననుచుతోనుండునని యనుకోవలయును. ననుచులేని సత్య సంధత భూరక్షకులను. సత్యము ననుష్ఠించుట యెంతకష్టమో తననుసారకే జరియును. ఆయన గాంచు జయములను జూచి ప్రపంచము మార్చింపవచ్చును. కాని ఆయన గొట్టుపట్టి ప్రపంచమునకేమియును దెలియవు సర్వసంధుడు నిగర్హియైయెంతయో ననుచుతోనుండును. ప్రపంచమునంతను, తన శత్రువునుకొనుదానినిగూడ ప్రేమింపగోరువాడు తనకన్న బలముతోనటల జేయుట మోటుల సాధ్యముగాని తెలుసుకొనగలడు అహింస ప్రధాన సత్యములను దెలుసుకొని నుండు ముందు వృత్తిహానుడగు నుండుననియు ప్రేమతోబాటు సైనికయంగుగూడ కోణము ప్రసక్తముగాకన్న మోడల యెమియును బాధ్యులేదు ధృష్టి ఒక్కచోనేయుంచి ప్రతి స్త్రీని తన సోదరిగను తల్లిగను భావించువాడు భుక్తుకన్న తక్కువవారుగనుండవలెను అట్టివాడు కొండగట్టు ఒడవనంబును ఏ మాత్రము తలదిగినను క్రిందపడిపోవును. చివరకునునుగూర్చి తనలో జైనను అనుకొనరాదు. ఎంత చక్కగా యింకొకవిషయమునకు అతని కేమిరానున్నదో అదితే తన యగు పతనమునకు ముందు గర్భముతోయుండునని ఆయనకు దెలియును "ఉపవాసముజేయు

వానియందు రాగము లాగియుండును. కాని వానియొడ కాంక్షమాత్రము తగ్గుదు. భగవంతుని ముఖముని జూచినపుడే ఆ కాంక్షగూడ పోగలదు" అని గీతజెప్పిన వాక్యములు భాగ్యుని నున్నవి. ఆఅహింసాభావ మున్నవారెవరునుగాని భగవంతుని ముఖముని జూడజాలరు. భగవంతుని జూచునపుడు ఆయననున్న గాగలడు. ఈమహావిశ్వమునందు "నేను గెల్చితిని" అని యెవరు చెప్పగలరు. మనలో భగవంతుడు జయముగాంచునుగాని మనము గాదు.

మనకంఠరకును యీసుగూడము లున్నవని చెప్పుకొనుచు వాని విలువను తగ్గింపరాదు. భౌతిక ప్రపంచవిషయమెట్లొ ఆధ్యాత్మిక ప్రపంచసత్యముగూడ నంతే. ప్రపంచ సర్వగామును జయించుటకు యూరోపు క్షణికమున క్రిందటి యుద్ధములో లక్షలకొలది ప్రాణములను కోల్పోయినపుడు ఆధ్యాత్మిక సం గ్రామమున, ఒక్కడు ప్రపంచమునకును ఆర్యముగనుండును. తేలుటకై, లక్షలకొలదిమంది నాశనమైన ఆత్మర్యమేమి? అత్యంత ప్రమేళతో మనము ప్రయత్నముజేయవలసినవారముమాత్రమే.

ఈఉన్నత సుగుణములను పరిశ్రమజేయుటయే దాని ఫలితము. వీనిని గుప్తముజేయువా రెవరైనను ఆత్మను పోగొట్టుకొందురు. సుగుణములతో వ్యాపారముజేయుట కూడదు. నాసత్యము, నా అహింస నాబ్రహ్మచర్యము నాకును నాస్వర్గిక కర్తవ్యము సంబంధించినవే. అవి వ్యాపారములో జేరునవిగావు. ఏ యువకుడైనను వీనినొక వ్యాపారసరళికి దింపనెడల నాశనమొందును. వీనినిగూర్చి నిర్ణయించుటకు ప్రపంచమునకొక ప్రమాణము గాని సాధనముగాని లేదు. వానినిగూర్చి పరీక్షలను పరీక్షేనము నలునవలెను. కాబట్టి మనము వానిని ఆత్మపాఠశాలధ్యమునకే సాధనజేయవలయును. ప్రపంచము మనము చేయుపనిని బట్టియే నిర్ణయింపవలయును. ప్రజాసాహాయ్యమును, గోరుసంస్థగాని ఆశ్రమముగాని భౌతికసాధన మగు ఆసుకుత్రియో, పాళకాలయో, రాటమో, ఖడ్గతో యేదో ఒకదానిని పెట్టుకొనవలయును. ఈ పనుల విశేషమును ప్రజలు దెలిసికొని యిష్టమున్నయెడల వానికి సహాయము జేయవచ్చును. ఇందు యే విధముగ నుండవలెనో తెలిసియేయున్నది. మ్యానేజరులు చిత్రకర్తగల్గి సాహార్యము గలవారై యుండవలయును. పాండిత్యము లేకుండ గౌరవనీయుడైన యుపాధ్యాయుడు ప్రజాపాపమును బొందజాలడు. ప్రజాపాపమును బొందు సంస్థలు లెక్కలను తనికీ జేయించు చుండవలెను. సంస్థలను నడుపువారి విధముగ నుండవలెను. వారినడతను జూచి అందరును పొగడవలెను, ప్రస్తుతింపవలెనని మాత్ర ముండరాదు. మా. క. గాంధీ.

కావలెను

ఈ మునిసిపాలిటికి అప్పర్ సబార్డినేట్ సూపర్ వెజరుపదవికి నెల 1 కి రూ 80-4-120 జీతముపైన కావలెను. 15-7-1925 తేదీలోగా దరఖాస్తులు ఈదిగువ విలాసమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

మునిసిపల్ ఆఫీసు } ఎస్. బాపనయ్య
రాజమండ్రి } చేర్మన్.
28-6-1925

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము
కొద్దికోలాసురకు వెల 8.0.0
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
(ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ)

మాతస్వ ప్రచురము ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మాల

శ్రీమదాంధ్ర మహాభాగవతము

పోతనామాత్యప్రణీతము. ఇదివరకు ముద్రితములైన ప్రతులకన్న బాగుగ ముద్రించియున్నారము.

12 స్కంధములుగల సంపుటము క్లజ్జాకాగితములు క్యాలికోబైండు గిల్టు పేరు రూ. 6-0-0

సంపూర్ణప్రతి రెండు సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టు పేరు రూ. 8-0-0

సంపూర్ణప్రతి కి సంపుటములుగా క్యాలికోబైండు గిల్టు పేరు రూ. 9-0-0

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చై నాబజారురోడ్డు, మద్రాస్.

గుటకుగూడ నంగీకరించుట యని నిర్ధరింపవలయును. ఇట్టిది భారతదేశమున కవసరము. భారతదేశమునకు కన్న యూరూపున కెక్కువ అవసరము. ప్రపంచమున కంతకును అది అవసరము. ఇయ్యది యేజూతీసమితి తన యిష్టము వచ్చినట్లు పని చేయుటకు బలమునీయగలను. ఇయ్యదియే నిరాయుధము లగు దేశములు పోరుషమును జూపి యెండులో నైన కపటసంహమందు శక్తి నీయగలను. దీనితో శాంతిరక్షణములను లెక్కజేయక స్వాధీకృతమునకై యుద్ధములకు దిగుదేశముల తమనున్నను తొలగింప వచ్చును. నూత్నప్రపంచము ఈ నూత్నసందేశమువలన యెదురు జూచుచున్నది. భగవంతుడు మీ కొనంగిన బలమందేటితోను విజృంభించి యానందేశమును చాలుము

ఆహారభోజన సమస్యగూడ శాంతిసమస్య యంతటి ముఖ్యమైనదే. 'మీరు మీపతాకముపై రాటమును నెలకొల్పినపుడు చిన్న పెద్ద యనక దేశము లన్నిటియొక్క ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యమునుగ దానిని నెలకొల్పితిరి ఆ స్త్రీసంపాదనము సౌఖ్యము వీనివెంట నెట్లగ బడినయెడల సుఖము గలుగజాలదు. ఇవి కామాగ్ని నెక్కవజేయును. ప్రతిగృహస్థుడు తన కవసరమైనదానిని లభ్యురూప జేసికొని లెనకింకను జాలకున్నయెడల తన భూమి సరిహద్దులకు ప్రక్క వాని నద్దనుండి కావలసిన దిక్కిపుచ్చుకొన నిండు వర్తకము ఒక దేశము మరియొకదేశము నాక్రమించుకొనుటకు గాక విశాలవ్యాపయముతో ప్రపంచ ఆర్థికసంబంధముల సనరించుకొనుచు వస్తువుల నొకదానినొకటి మార్చుకొనుటకు నుండవలయును పని జరుగుటకు రాటము నొకమూలముగ నుంచుకొంచును గ్రామము లో కావలసినంత ఆహారము బట్ట యేర్పడుటకు విద్యుచ్ఛక్తిని నెలకొల్పి బట్టలునీయుట, నీళ్లుతోదుట, న్యూనదీయుట మొదలగు పనుల నేకమలను జేయించి నవీనమార్గములలో బెట్టలయును. ఈ కాలమున క్రొత్తక్రొత్త యంత్రాలులు తమాషాలు చచ్చిన పిదప యేదేశముగాని వానికి లోబడకుండనుండజాలవని మీకు తెలియును. గ్రామములలో పనిజేయువారికి యాక్రొత్త మార్గములను జూపి ప్రవేశబెట్టి మానవ ప్రకృతి ఉన్న తినిగాంచునటుల వారలకి ప్రయోజనములను మీరు దెలుపవచ్చును భారతదేశము ప్రతిహులపరిశ్రమలలో నెన్నియో శతాబ్దములు కష్టపడియున్నపుడు రక్షించిన నాటికప్పుడు ఆవర్తములు జెప్పించి పని యున్నను క్షేమగల్గవలయు నీతిధర్మము వారి కెక్కువలయు మీరు జేయగలరు.

మీరు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సఖ్యమును గురుత్వ మహత్కార్యమును దలపెట్టితిరి. ఈ హృదయమాన ప్రైక్యములందు ఆంగ్లేయులను విడిచిపెట్ట రని నేను నమ్మెను. మీరు మీ మనస్సు కిష్టము లేకున్నను ఒడంబడికలు సమాధానములు సాధ్యమున మార్గముల నాలోచించుచు మీ మిత్రులు వారి కనుకూలమైన మార్గముల ననుసరించునటుల ఒప్పుకొనిరి. వారపజయము గాంచిరి ఇప్పుడు మీరు మీ మార్గమున పోవు నటుల వారి తో కై ప్పవచ్చును. నేడు మమ్ముల ననుసరింపక పోవచ్చును గాని సర్వము జయింపగలదు మీరు మీ ఆవర్తము ప్రకారము నడుచుకొనుచు ఆరేజముతోనే విజ్ఞానదీపిక విరాజిల్లునటుల జేయును ఎంచైనయింతిన్న యెక్కువ చేయలేదు ముఖ్యవకాశములై దృష్టిగల హిందువులును మహమ్మదీయులను నమ్మకము లేకుండనే క్రిడును పదేపదే జెప్పుచుందురు వారికెప్పటికిని మైత్రులుగజాలదు, వారి కధికారముగల ఉద్యోగములు గావలయును. వారి నాచార్యకాలము లేమార్గములను గవలలలో నే పనియొండనిండు. గ్రామములవైపు దిరిగిజూడుడు. అవట నిదివరకే మైత్రి యేర్పడియున్నది ఏ యేకారముల తి విభేదములు గల్గుచున్నవో, మతవిరుద్ధములగు కార్యము లేవి జరుగుచున్నవో వానిని తొలగింపవచ్చును ఆహారభోజనవిషయములందు హిందువులకును మహమ్మదీయులకును అస్పృశ్యతను తొలగించుట, మహమ్మదీయులు ఆవులను బలి యియ్యగోరునెడల వారి కా స్వాతంత్ర్యము నిందు మహమ్మదీయులు హిందూదేవాలయముల నపవిత్రము జేయగోరునెడల అట్లే చేయనిండు. వారిని మిత్రులుగ దగ్గర జేర్చునపుడు వారియిష్టము పెచ్చినటుల నూరే గింపులజేసి రానిబెట్టున సరకనిందు కొందువు నిండులకు సహనము నహించి యుండునుయేగాక ఆ ఉత్సవములలో గూడ జేరనిండు. మహమ్మదీయులుగూడ నట్లే చేయులెను. హిందువులను శంఖము లూపనీయవలెను వారిపతాకములను వారు ప్రాధర్యములను మిత్రులను భావముతో నెగుర నీయవలెను. ఈపని గ్రామములలోను, ఆలయములలోను, మోడులలోను, పట్టణములలోను మంచుమంచి మనుష్యులున్నచోట్లనెల్ల జరుగు

చుండవలెను. మీరీవిషయములగూర్చి పొట్లాడుకొనవచ్చు. హిందువులు తమ దేవాలయములను మహమ్మదీయులు తమ మోడులను తెరచియుంచి ఒకరియుత్సవములలో నొకరు పాల్గొనుచుండవలయును అని ఉత్తరువుజేయుడు.

రాజకీయసమస్య నిజముగా ముఖ్యమైనదే కాని ప్రజల యవసరములను బట్టిపనిజేయుటయొక్కను ముఖ్యము. దున్నెకో జాలును, నాల్గోజాలును, కోలేలకోజాలుగలవు. వ్యవసాయము దెలియనివాడు భూమిని పాడుగా దున్నుకొని విత్తునాటి పంట కోలేలనాటి కెచ్చును. మంచినీరసానదారుడు ఓపికతో తిరిగి తిరిగి దున్ని మంచుపంట పండించును. మనమింకను దున్నుట ములోనేయున్నాము. మంచినీర మంచినీరహరము, మంచినీరస్థ, జాతులు మతగులకలయిక యివన్నియును మనకు కావలయును. నిజముగా పనిజేసేవా డెప్పుడును తొందరపడడు. ఆధునిక మార్గములను మానవు డుపయోగించుకొనునెడల భూమిపంట బాగాపండి నైతికముగను శారీరకముగను బాగుపడగలడు. ఇందులకై కొంత పనిజేయుడు. విద్యుచ్ఛక్తి మానవునకు ఇంట్లోను, బైటను, పొలములలోను యొక్కచుట్టిన నక్కడ తోడ్పడి మానవత్వమును బొందుటకు సాయపడునటుల జేయును. మీ క్షేమస్వయంనిర్ణయము, స్వాతంత్ర్యములను బోధింపును. మనుష్యుడు తనకర్మకు తానే అధికారియై యున్నాడు. తననుదాను జెలుగుకొనునెడల వెంటనే పరిష్కారము గావలసిన సమస్య లన్నియను సులభముగ పరిష్కారముగా గలవు. నే నీమాచనల గావించి నది నాకేమియును యెక్కువ చేయెను నని గాదు. కాని ప్రజకేమి యవసరమో యియ్యది మీకు సహాయకరముగ నుండగ దు. సత్యమును మాయముజేసి తాతాత్కారికము అప్రాముఖ్యము గువిషయములకు, కాశ్వప్రాముఖ్యవిషయములకు కన్న యెక్కువ ప్రాముఖ్యము నిధి నుపాయము రాజకీయములందు గలదు.

మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

ఈ వచ్చినదానిని వచ్చినటుల ప్రచురించుటకు సంజోష మగుచున్నది. సర్దారు జోగీంద్రసింగు మహానుభావమున వ్రాసెను. ఆయనయిచ్చిన సలహా చాల యుక్తమగుచున్నది సర్దార్ జీవకు మాట్లాడితిమని వ్రాసినది బాగా జ్ఞాపకమువచ్చినది. నేను స్వరాజ్యపక్షమువారితో సమాధానము జేసికొనుట యేమి ఘనకార్యమని ఆయన అనుచున్నాడు. ఆ సమాధానమై యిప్పటికి, దాదాపు తొమ్మిదిమాసములు గడచినవి. ఎందుకు సమాధానము జేసికొంటినని నేను చక్కాత్రాపబడుటకు కారణము గాన్నించలేదు. నేను యిందు యేధర్యమునుగాని విమనలేదు. కాంగ్రెసు యేజిల్స్ వ్యక్తిది మాత్రముగాదు. ప్రపంచమంతటను ప్రసిద్ధిగాంచిన నియోజకాధికారమును బట్టి నిర్ణయించిన ప్రజా సంస్థయై యున్నది. పని జేయుటయే ప్రతిష్ఠయను ధర్మము నది గుర్తించును. అదియే ప్రధానపరీక్ష గావలెనని నేను కోరెను. అందుహింద, ఆసత్వము దప్ప అన్నిరకములవారును గలరు. స్వరాజ్యపక్షమువారు యెక్కువ వోట్లను సంపాదించి తమ పంతమును నెగ్గించుకొన హక్కుగల్గియున్నారు. నేనిందులకు సమ్మతించజాలను. వోటింగు అధికారము ప్రజల నవనితల జేయును. ముఖ్యముగ యెన్నికదారులు స్వతంత్రముగ నాలోచించి పనిజేయవలె డిట్టిది లేటస్థింనును. స్వరాజ్య బలము యెక్కువ గుటను నేను గుర్తించవలసియుండెను. వారు నిర్మాణకార్యక్రమమున కాధిక్యమునీయ నిష్టపడిరి. వారంతిన్న యెక్కువయేమియు జేయుదురని లేలంపజాలము. వారలను వోట్ల దీసికొనునటుల జేసినయెడల శాసనసభాప్రవేశమును దేశముయొక్క కార్యవిధానముగ జేయుటయేగాక, అతీతములో నిర్మాణకార్యక్రమమును కొట్టివేసేవారు లేదా యేమాలతో నెట్టి వేసేవారు. సిద్ధాంతమునుగూర్చి యింతవరకు జెప్పితిని.

ఇకను ఆచరణలో, యీ సమాధానము నలన మార్పుకావలె ననువారికిని వద్దనువారికిని గలభ్యేషము అగిపోయెను. ఉధయలును అన్వేష్యసహనముతో కలసి పనిజేయుటకు వీలయ్యెను. ఒడంబడికనలని లాభములను వక్షింపదేశములో జూచితిని. దెంగాలలో జూచితిని. స్వరాజ్యపక్షమువారపజయ గాంచిరినేనోవ్యవహారము. న్యాయస్థానములందుజేయు వాగ్దానములకు నేనెక్కువ ప్రాముఖ్యమియజాలను. పెండ్లిండ్లసమయమునజేయు ప్రతివలనలన యెన్నికలసమయమునందు జేయు ప్రతివలనల గూడ నమ్మరావనవిషయము అందును యెరిగినదే. శాసనసభా ప్రవేశము పూర్తిగ చేడదిగావను విషయమును ఒప్పుకొనునెడల స్వరాజ్యపక్షమువారు తాము జేయువసలను జూచుకొని యేమియును సిగ్గుపడ నక్కరలేదు. వారు శాసనసభా మందిరములందు నిర్భయముగ మాట్లాడిరి. ప్రభుత్వమును ఓడించిరి. తాము నిర్మించిన నియోజకవర్గమునకే ప్రభుత్వమువారి యందు నమ్మకము లేనని వారు చూపిరి. ఇంతవరకు శాసన

సభ్యు లెరుగవంతటి శిక్షణమును గట్టిరసమును వారు జూపిరి. వీని యన్నిటికన్న యెక్కువ నాకు ముఖ్యమైనది యీ నిషేధించిన వోట్ల ఖర్చును ప్రవేశబెట్టి, మామూలుగ నిండ్లలో ధరించు చున్నట్లతో నే జె అ పు ను సి గ్గు ను యిదివరకునలె లేకుండ బోజొచ్చిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు జేసిన పనులనలన ప్రభుత్వమువారిని ఆలోచనలో బెట్టలేదా? ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు లెక్కజేయనిమాట నిజమే. ప్రతిహులముగ సమ్మతులనును వారి యిష్టము ప్రకారము వారు జేసిన మాట నిజమే. కాని స్వరాజ్యపక్షము వారందుకేమియు జేయజాలకపోయిరి. వారలకు జనుక బలమునైనయెడల ప్రభుత్వమును దింపివేసి తమ సమ్మతికి ప్రతిహులముగ బోయెదరా యని యడిగియుండెడివారు. ఆబలమింకను రావలసియున్నది. అది నెమ్మది నెమ్మదిగ వచ్చుచున్నది. నిశ్చయముగ రాగలదు. ప్రభుత్వమువారికిగూడ యెల్లకాలమును ప్రజాభిప్రాయమునకు ప్రతిహులముగబోలేమని తెలియును. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రభుత్వమునకున్న యీ లోపమును బాగా తెలియనటుల జేసిరి. రాజకీయముగ నేను వారితో కొన్ని విషయములందు యేకీభావమునున్నాను. కాని వారి కోర్కెమును, శిశు

శాంతిచిహ్నమును గూడ దెల్పెను. క్రైస్తవులు, యూదులును అవసరమునకలసి రాటమును భారతదేశములో వ్యాప్తము చేసినయెడల విద్యమును జేసినవారలయు విదేశవస్త్రమును బహిష్కరించుటయు మాత్రమేగాక ఆర్థికవిశ్వాసమును నిర్మాణకేయి నలనడగలదు. ఇందువలన మనము స్వాతంత్ర్యమును బొందుటకు హింద అవసరమే లేకుండపోగలదు. కాబట్టి రాటముయొక్క జయమునగా అహింసయొక్క జయమనియే నా భావము. దీనివలన ప్రపంచమంతయును సుఖపాకమును నేర్చుకొనగలదు.

గ్రామములలో రాటముతో బాటు విద్యుచ్ఛక్తినిగూడ ప్రవేశబెట్టవలెనని సర్దార్ జోగీంద్రుమన్నాగు. పంజాబులో ఆయన కొన్ని గ్రామములను మార్చిమే యెరుగును కాబోలును. నాకు తెలిసినంతగ ఆయనకు భారతదేశజీవనము విషయమై తెలిసియున్నయెడల అంతగట్టిగా విద్యుచ్ఛక్తిమాట వ్రాసియుండరు. భారతదేశమిప్పుడున్న స్థితిలో మన గ్రామములందు విద్యుచ్ఛక్తిని ప్రవేశబెట్టుట అయ్యేపనిగాదు. ఆకాలము రావచ్చును. కాని ప్రతియింటను రాటము స్థావరముగనుండుటకు పూర్వము మాత్రమేదిరాదు. కాబట్టి ప్రజలవనస్సులందు యేవో ఆకెలుకడ్డించుట నాకిష్టములేదు. సర్దార్ జోగీంద్రు జెప్పిన దానికన్న రాటములో నెక్కువయేమియు లేకున్నను అది విజయము గాంచవరకును మనము దానినిమాననే దృష్టిని కేంద్రీకరింప జేయవలయును. తద్వారా మనము గ్రామీయులకు పనిపాటలు లేనపుడు గౌరవముగ జీవనము జేసికొనుట కాధారము గల్గించునెడల మిగిలినసుఖము లన్నియును వానివెంటనే వచ్చును. అటుండెట్టి యంత్రములన్న నాకిష్టము లేకపోలేదు. రాటముగూడ ఒకయంత్రమే. కాని ప్రజలకన్నీని కాజేయుటకు నిర్మించిన యంత్రసామగ్రియంతయును నాకేమాత్రమును యిష్టములేదు. విశుత్తవర్గమునందు ఆంగ్లేయులు నిషేధింపబడుదురని సర్దార్ జోగీంద్రుయభయపడనక్కరలేదు. వీలనగాయిందు జన్మచేతగాని, నివాసముచేతగాని భారతీయుడైన ప్రతిమాడును సండుజేరును. ఇందు అన్ని తెగలును జూకులునుజేరును. ఈసమ్మేళనము యేమిటిగాని యేచ్యుటలకుగాని, జయరునేనానికైనగాని ప్రతిహులముగనుండునటుల నుద్దేశింపలేదు. ఇంచుచేయబూనినపని పరివర్తనముగాని, విశాశముగాదు.

[ఈవాక్యములు దేశభంధు మరణమునకుపూర్వము వ్రాయబడినవి. స. సం. యం. ఇం.] (యంగిండియా)

దేశబంధుని సారకసభలు

ఆంధ్రదేశము

వడ్లమన్నాడు (కృష్ణాజిల్లా)

(ఒకవిలేఖరి)

ది ౧-౭-౨౫ తేదీని సాయంత్రము ఘనముగ ౫ గంటలకు శ్రీ రామాలయమున జరిగిన సమావేశముందు ఈ క్రింది తీర్మానము ఆమోదించబడినది.

శ్రీ శ్రీ దేశబంధు దాసుగారి ఆకాలమరణమువలన దేశమునకు తీరనికష్టము వాటిల్లినందుకు వగమము, చింతానిమగ్నులైయున్న వారికిటుంబమునకు మానానభూతిని తెలియపరచుటయే గాక శ్రీ దాసుగారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతి నెలకొనగాక యని ప్రార్థించునామ.

కావలి

1 తేదీ ఉదయమున 8 గంటలకు మా పురంజనుంగల బాలబాలికాపాఠశాల విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయ-ఉపాధ్యాయినులు బాలికాపాఠశాల భవనమున సమావేశమై బాలికలు దైవ ప్రార్థనము సలుప- శ్రీయుత యస్. వెంకటసుబ్బయ్యగారు బి. ఏ., అధ్యక్షతవహించి శ్రీ దేశబంధుని జీవితమును అనేక యువమానములతో శ్రోతలకు చక్కగ బోధపడునట్లు వెల్లడించి సమావేశాలకు నోకవిధమున సత్సహాయము మరొక విధమున దుఃఖమును కలిగించిరి.

అధ్యక్షులు శ్రీ చిత్తరంజనముని హృదయమునకు శాంతి ప్రసాదించ భగవంతుని ప్రార్థనాగీతములతో సభ ముగించిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

* * * * *

చవుటపల్లి

(ఒక విలేఖరి)

గొప్ప త్యాగియు, నిరుపమానమగు దేశసేవకుండును, సం దేశకేసరియు, నిరర్థకసంస్కారణ విధ్వంసకుడునగు, దేశబంధుని యశాకాన్తికమరణమునకు శ్రీ వాసిరెడ్డి వేంకటాద్రినాయని పుస్తకభాండాగార నిర్వాహకవర్గమువారు తమ గాఢసంతాప ను వెల్లెబ్బచు తీర్మానము గావించిరి. మరునాడు భాండాగార ము దుఃఖసూచకముగ మూయబడినది.

జూలై ౧ వ తేదీని పురప్రముఖు లూరేగింపు టుల్సన్న ము జరిపిరి. ఈ గ్రామవాస్తవ్యులను సుప్రసిద్ధ శ్రీవిద్యాభిలాషియు నగు మ. రా. శ్రీ కరాల వెంకట్రామయ్యచౌదరిగారు దాసుగారి జ్ఞాపకవిష్ణుముగ పదునైదురూప్యములు వెలచేయ గల నోక గడియారమును మా బాలికాపాఠశాలకు కొన్ని మాస ము లుపయోగించుకొనుటకు దయచేయుటయే గాక తమచక్కని భవనమునందు కొంతకాలమువరకు బోర్డు బాలికాపాఠశాలకు నద్దెలేకుండ నుంచుట కంగీకరించి తమ యుదారాశయమును వెల్లడించిరి.

* * * * *

తెనాలి

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

1-7-25 తేదీన దేశబంధు చిత్తరంజను దాసుయొక్క ప్రార్థన మనుటచే మహాత్ముని యాచేశానుసరణి సాయంత్రము గాంధీ చౌకునందు గొప్ప బహిరంగసభ జరిగెను. సుంటూరు వాస్తవ్యులగు మద్ది వెంకటసుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగా రగ్రాసనాధి పత్యము వహించిరి. మల్లాది దేవేంద్రుడుగారు జాతీయగీతమును ప్రార్థనయు జేసిన పిమ్మట సభ ప్రారంభింపబడినది. తొలుత శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆంజనేయులు పంతులుగారు దేశబంధుని గుణగణముల ప్రశంసించుచు ప్రతి మనుజుడు దాసుగారు ప్రారం భించి విడిచిన పనిని పూ ర్తిజేయవలయు వనియు దినమునకుగల 24 గంటలలో అర్ధగం పైనను దేశమాత ఋణవిముక్తికై నూలు వడుక దీక్షపూని కాంగ్రెసునం దసంఖ్యాకులు మెంబరుగా జేరవలయు వనియు హెచ్చరించి దేశబంధుని పవిత్రజీవితచరిత్ర కొన వేంకటరాయశర్మగారు రచించి రనియు దానిని వారు అందరూ ఒడుపుటకు విలసనములు 0-4-0 కే విక్రయించుచున్నారనియు చెల్లిరి. తరువాత శ్రీ కొన వేంకటరాయశర్మగారు చక్కగను క్లుప్తముగను దేశబంధుని జీవితమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి. ఇంక నెందరో యువవ్యసించిరి. ఇట్టి సంప్రదించుకొనుకొని దేశబంధుదాసుగారి యశాకాంక్షలనువకు వగమము నొక తీర్మానము చేయబడినది.

స్వరాజ్యస్థాపనకై జవస్యమును ధారవసిన శ్రీయుత దాసుగారి నామము చిరస్థాయి జేయుటకై శ్రీ ఆంజనేయులు గారు దీక్ష పూని వారిపేరునొక "దాసు స్వరాజ్య స్తంభమును" నెలకొల్పి తీర్మానించిరి. ఆ స్తంభమునందు గడియారముగూడ స్థాపితము చేయవలసినది తెలియుచున్నది. ఆంతకాలమువర కాస్వరాజ్యస్థాపనము నిలువబడి స్వరాజ్యస్థాపనకై దేశబంధుడు సర్వసత్యాగమునకుఁ జేసినకృషికి నిదర్శనముగానుండిన, తెనాలి పురజనల కుత్సాహజనకముగా నుండు ననుటకు సందియము లేదు.

తెనాలి పురజనులు శ్రీయుత ఆంజనేయులుగారి యుద్ధయమునకు సాయపడి స్తూపనిర్మాణ ఘచితకాలములో కొనసానునట్లు చేయుదురని కలముచున్నారు.

భీమవరము

(ఆంధ్రపత్రికావిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డుయొక్క అవసరసభ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి నిర్వాణమును గురించి సానుభూతిని తెలుపుటకు 1 తేదీ సాయంత్రము సరిగా 5 గంటలకు సమావేశమైనది. ఈదిగువతీర్మానములు ఏకగ్రీవముగా అంగీకరింపబడినవి. సభకు శ్రీయుతులు పె. బాపిరాజుగారు, ని. లక్ష్మీనారాయణగారు చెం. సత్యనారాయణగారు గం. వెంకయ్యనాయుడుగారు, ప. సాగరముగారు, మ. శేషయ్యగారు, గో. రామరాజుగారు, చి. సూరయ్యగారుమాత్రమే హాజరైరి. పెంపొరటి అధ్యక్షులు అస్పష్టముగా నున్నందున రాజాలమని కబురుచేయుటచే, ఎన్నుకొనబడిన అధ్యక్షులు శ్రీయుత బాపిరాజుగారు ఆధిపత్యము వహించిరి.

1. అఖండ త్యాగశాలియు దేశసేవాధురంధరుడును దేశ బంధువు నగు శ్రీ చిత్తరంజనదాసుగారు తమ ఘాతకేరీరమును వీడి పరమపదము చేరినందున ఈబోర్డువారు తమ విచారమును సానుభూతిని వెల్లడించుచు, పరమేశ్వరుడు దాసుగారి ఆత్మకు పూర్వమైన శాంతి నొసంగుగాక మరియు ఆయనయాత్మ సంత పించునట్లు దేశీయప్రజలు ఆయన ఆరంభించిన కార్యక్రమమును సాధించి తమధర్మమును నెరవేర్చుకొందు రనియు ప్రార్థించు చున్నారు.

పైతీర్మానమును దాసుగారి కుటుంబమునకు తెలియ జేయుటకు అధ్యక్షుని కోరడమైనది.

2. శ్రీ చిత్తరంజనదాసుగారి చాయాపటము నొక దానిని తాలూకాబోర్డు ఆఫీసులో నుంచుటకు తీర్మానించడ మైనది.

(3) శ్రీ దాసుగారి స్మారకచిహ్నముగా ఈబోర్డు పరి పాలనలోని పాఠశాలలను 1-7-25 వ తేదీని మూసివేయుటకును ప్రార్థనలు సలుపుటకును తాత్కాలిక అధ్యక్షులు భారీ చేయిం చిన 25-6-25 తేదీ ఆర్డరు మంజూరు చేయబడినది.

కాంగ్రెసు యజమాన్యముక్రింద పురమండలములో 5 గంటలకు చిత్తరంజను స్మారకసభ యొకటి జరిగినది. ఆ సభకు శ్రీయుత పెన్నెత్త బాపిరాజుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు దాసుగారి జీవితమును గురించియు వారి జీవితార్థము త్యాగశీలత ధైర్యము మున్నగువాటిని గురించి క్లుప్త ముగా నుడివిరి. తదనంతరము ఈదిగువతీర్మానము నుపసాదించిరి

అఖండత్యాగశాలియు, దేశసేవాధురంధరుడును, దేశ బాంధవుడును, భారతపుత్రతత్వమునకు శ్రీ చిత్తరంజనదాసు గారు తాము పూనిన ద్వంద్వప్రభుత్వ ప్రతిష్ఠంభన మహా కార్యము సిద్ధించినవెంటనే తమ ఘాతకాయమును వీడి పరమ పదము జేరినందుకు యీ తాలూకాప్రజలు తమ దుఃఖములను వెల్లడించుచు వారి యాత్మకు శాంతి కలుగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించు చున్నారు.

(2) ఈ పైతీర్మానమును దాసుగారి కుటుంబమునకు యీతాలూకా ప్రజల తరపున సభాధ్యక్షులు పంపించుటకు తీర్మానించడమైనది. శ్రీయుతులు ములుకుట్ల సుబ్బారావు గారు తమిరస అప్పారావుగారు, అత్తోట వీరరాఘవరావుగా రు ముష్టి లక్ష్మీనారాయణ గారు నిడమర్తి లక్ష్మీనారాయణ గారు దాసుగారిని గురించి కొంతసేపు మాట్లాడి వారినిర్వాణ కార్యక్రమము సాగించుటకును ముఖ్యముగా నూలువడుకుటకును ప్రజలను ప్రోత్సహించిరి. పెద్దాడ రాజలింగ మూర్తిగారిచే వ్రాయబడిన పద్యములతో చదువుటతో సభ ముగిసినది.

* * * * *

పోతునూరు

ఏలూరుతాలూకా పోతునూరు గ్రామవాసులు బుధ వారము (1-7-1925 సం॥) సాయంత్రము 5 గంటలకు "ధర్మ సాధనాశ్రమ" భవనమున కొమ్మారెడ్డి ఆంజనేయులుగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై పలువురచే దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారి జీవితధర్మమును గురించి ఉపన్యసింపబడిన పిమ్మట అంద రును నిలబడి "పోతునూరు గ్రామవాసులు శ్రీయుత దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి ఆకస్మిక మరణమునకు చింతిల్లుచు వారి యాత్మ శాంతి బొందునట్లు సర్వేశ్వరు డనుగ్రహించును గాక!" అను తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించిరి. సమావేశా నంతరము భజన సంకీర్తనలతో దాసుగారి పటమును పూర్ణ గించి దేవాలయమునకు జని దేశబంధుని ఆత్మశాంతికోరకు ప్రార్థన సలిపిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పట్నం (తెనాలి తాలూకా)

గ్రామవాసి

ఈనెల 1వ తేదీన బోర్డుపాఠశాల ఉపాధ్యాయులును బాలికులను ఒక సమావేశము జరిపిరి. దాసుగారి జీవితమును, వ్యా దేశసేవయు, వారి మరణమువలన దేశమునకు కలిగిన అసారవత్త మును, బాలురకు విశేషకరింపబడినవి. దాసుగారి జ్ఞాపకార్థము పాఠశాల యి-తో-జు మూసివేయబడినది.

బోర్డు బాలికాపాఠశాల స్థాపక

వ-గ్రామ గూడతబోర్డు బాలికాపాఠశాల యాగోజున, ప. రా. రా. శ్రీ అంబిపూడి నారాయణ పంతులుగారివలన తె రచబడినది. వీరు విద్యార్థివల విధులనుగూర్చి బాలికలకు సుబోధములగల్గి చెప్పిరి. బాలికలు మంగళహారతుల బాడిరి. తాలూకాబోర్డువారి శా త్తరువు ననుసరించి, దాసుగారి జ్ఞాపకార్థము యీ పాఠశాల కీర్తన నెలవీయబడినది.

* * * * *

ఉంగుటూరు

దేశబంధు నిర్వాణ స్మారకదినము

చక్కని గోదావరిజిల్లా ఉంగుటూరులో దాసుగారినిర్వాణ స్మారక దినము జయప్రథముగా జరుపబడినది. గ్రామములోని గుకాయములు యావత్తు, ప్రముఖులున్న మూయబడినవి. తణుకు తాలూకాబోర్డువారి యుత్తరప్రకారము పాఠశాలు మూయబడినవి. ఉదయమున దేవాలయములో రుద్రాభిషేకము భగ్గను జరుపబడినది. పద్మావతి గు ౫ గంటలకు దాసుగారి జీవితచరిత్రను గురించి పాఠశాలలో బాలురకు చెప్పబడినది. సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రముఖులు మేనేజరుగారు శ్రీ యు. చ. హా. న. గోపాలకృష్ణయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద బహిరంగ సభ జరుపబడినది. గ్రామములోనున్న సంస్కృతపాఠశాలలోపా ధ్యాయులగు ప్రతాప స్వామియ్య శ్రీకామ్రామిచేతను, హతుమోచి చంద్రయ్య శ్రీకామ్రామిచేతను రచింపబడిన స్లోకములున్న తురగా వెంకటకృష్ణమూర్తిగారు చేసిన పద్యములు చదువబడి యీ క్రింది తీర్మానము చేయబడినది.

"దేశభక్తాగ్రేసరుడగు, అఖండ త్యాగశాలియు, వంగ కేసరియవలగు శ్రీ దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి యశాకాంక్షలను గూర్చి యీ సభవారు దుఃఖించుచు, వారి కుటుంబమునకు నానభూతికాపుచు వారి యాత్మకు శాంతి గలుగుగాక యని భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు."

గుంటూరు

(ఒక విలేఖరి)

1 వ తేదీని గుంటూరు పురమందు, దేశబంధుని సంస్కరణ దినమునకు కోట్లు మాయబడెను. మధ్యాహ్నము పుర పాలకసంఘమువారు దానము బీదలకుగావించిరి. సాయంత్రము స్వరాజ్యమేదానమందు మహాసభ జరిగెను. పురమందలి ముఖ్యులందరు విచ్చేసిరి. శ్రీయంత్ర దేశిరాజు హనుమంతరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. మంత్రివాది వెంకటరత్నముగారు రామానందశర్మగారు కలిసి ప్రార్థన సల్పిరి. హిందీలోను తెలుగులోను పద్యములు చదువబడెను. శ్రీకొండ వెంకటప్పయ్యగారు శ్రీ దాసుగారి అకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగుగాక యని యొకతీర్మాన ముపపాదించిరి. వింజమూరి రంగారావుగారు వానిని ఆమోదించిరి. కొంపల్లి కోటిలింగం, గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, అంచె శివయ్య, మాడభూషి వేదాంత నరసింహాచార్యులు, నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీ నరసింహారావు, గ్రంథి సుబ్బారాయుడు, కకాసాల్ పున్న రామానందశర్మగారు దాసుగారి గుణములను ప్రశంసించుచు, వారి యకాలమరణము మూలమున దేశమునకు నష్టము వాటిల్లినదని యు, దాసుగారి పథము ద్రొక్కుటయే మన కర్తవ్యమనియు విన్నవించిరి. తీర్మానము నందరు నిలుచుని యంగీకరించిరి. అధ్యక్షులు చిన్ని అంత్యోపన్యాసము నెలవిచ్చిరి. చిట్టచివర కొన్ని తెనుగుపద్యములు మంత్రివాది వెంకటరత్నముగారు చదివి సభ వారి మనముల హృదింపజేసిరి. సభ ముగిసెను.

తోట్లపాలెం

హిందీవిద్యార్థులు

18-6-1925 వ తేదీ సాయంకాలము ఆంధ్రపత్రికా పతనమువలన మహాభోగి, సర్వసంగపరిత్యాగి, నిష్కల్మష దేశభక్తుడగు దాసుగారి ఆకస్మిక, అకాలమరణము మాకు తెలిసెను. అపుడు మేము దుఃఖితలమై విచారసాగరమున మునిగితిమి. భారతమాత ఒక మహా అమాల్బమున పుత్రికత్నమును గోల్పోయెనని మేము బహు విలసిందితిమి. అపుడు సభ జరుపుటకై సమయము లేకపోయెను. సుమారు రాత్రి 7 గంట లయ్యెను. మరునాటిదినము హిందీప్రచారకులగు శ్రీయంత్ర తిపిరేని లక్ష్మీ నారాయణ చాదరిగారి ప్రోత్సాహమువలన మధ్యాహ్నము సభ సమావేశము గావించ బడెను. గ్రామవాసులు యావచ్చుండి పిన్నులు, పెద్దలు వచ్చిరి. శ్రీయంత్ర రామిశేని అంకమ్మచాదరి గారు, నందమూరి రాజయ్యచాదరిగారు ఇత్యాది పెద్దలు, సభ నలంకరించిరి. అపుడు దాసరి నాగయ్యచాదరిగారు అధ్యక్ష పదవిని స్వీకరించిరి. సభలో ప్రతివారును దాసుగారి అఖండ త్యాగమును సంస్మరించుచు బహువిలసిందుమండిరి. అపుడు తిపిరేని లక్ష్మీనారాయణ చాదరిగారు హిందీభాషలో దైవ ప్రార్థనానంతరము సభాధ్యక్షులగు దాసరి నాగయ్య చాదరి గారు దాసుగారి దేశభక్తిని గురించియు త్యాగమును గురించి యు, బహు వృదుడుధురముగ ఉపన్యసించిరి. అటుపిమ్మట హిందీప్రచారకులగు తిపిరేని లక్ష్మీనారాయణ చాదరిగారు దాసుగారి నిష్కల్మష జీవనచరిత్రమును గురించియు, అఖండ త్యాగమును గురించియు, పరమపవిత్ర సద్భావనమన్విత మగు అసహాయోద్యమమును గురించియు బహు విపులముగ ఉపన్యసించిరి. తదనంతరము అధ్యక్షకోపన్యాసము ముగించుచు ఈక్రింది తీర్మానము చేసిరి.

- 1. దేశోద్ధారకుడగు దాసుగారు మరణించిరిగాన వారి గౌరవార్థము హిందీపాఠశాల మాయబడెను.
- 2. మహాభోగి, అఖండత్యాగిమూర్తి అప్రతిమానప్రతిభాశాలుడగు దాసుగారి మరణమునకు చింతించుచు వారి ఆత్మకు శాంతి నొసంగుగాక అని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు వారి కుటుంబమునకు సానుభూతి తెలుపుచున్నాము. (ఒకవిలేఖరి)

కుమార దేవం

(ఒక విలేఖరి)

- 1. 1-వ తేదీని జరిగిన సభలో ఈదిన తీర్మానములు చేయబడినవి. భారతమాతయొక్క దుఃఖవిముక్తికి బద్ధంకరలైయుండి హతాత్మగ సర్వము నలంకరించిన చిత్రరంజనదాసుగారి వియోగమున కిసభవారు మిగల విచారించుచు వారికుటుంబమునకు క్షమసానుభూతిని తోయజేయుచున్నాము.
- 2. దేశపితృకరములగు రాజకీయ రంగములందు అగ్ని

నువివరి దైర్యశాలియై తమ పట్టుదలను నిరూపించుచు ప్రకటించి నెగించిన మహనీయుం డగుటవలనను, క్రియారూపకముగ ఆనన్యసాధ్యమగు స్వార్థత్యాగమును చేసిన మహాపురుషుం డగుటవలనను దాసుగారిలో సమలగు నాయక శిఖామణులు లేరనియే చెప్పవచ్చునని ఈసభవారి రక్షిప్రాయపడుచున్నాము.

గంజాం జిల్లాబోర్డుసభ

లెక్కబోర్డు స్కూలులో జూనువెల 27 తేదీని జరిగిన బోర్డుసభలో యాక్రింది ముఖ్యతీర్మానములు గావించబడెను. శ్రీమాన్ విశ్వనాథ దాసుగారి ఉపపాదనపైని బి. నాగేశ్వరరావు, సుబ్బారావుగార్లు ఆమోదముపైని దేశబంధు చిత్రరంజన దాసుగారి అకాలమరణమువలన భారతమాతకు గొప్ప నష్టము సంభవించినదని, తమ విచారమును చూపెట్టుచు, అతని జ్ఞాపకార్థమై జూలైవెల 1 తేదీని బోర్డు స్కూల్స్ నియమాయుటకు తీర్మానము గావించబడెను.

నవ పిట్టిగారి మరణమునకు విచారించుచు ఒక తీర్మానము నుగూడా ఉపపాదించబడెను.

బాహుదానది వంతెన

గవర్న మెంటువారు బాహుదానది బోడ్డునంతెన గురించి చేసిన రూ 2,83,000 ఎస్టిమేటు అంగీకరించినారు. ఈబోడ్డు వంతెన బ్రంకుబోడ్డుపైని వున్నది. బోర్డువారు గవర్న మెంటు వారియెడల సంతోషమును చూపుచు తీర్మానమును గావించిరి.

ఉపాధ్యాయవేతనములు

బోర్డుస్కూల్ ఉపాధ్యాయుల వేతనములు మార్పుదల విషయమై ఒకమిటి యేర్పాటు కాబడినది. అందులో తాలూకాబోర్డుల ప్రసిడెంట్లు బి. నాగేశ్వరరావు, ఉన్నవ సుబ్బారావుగార్లు వున్నారు.

(ఒక విలేఖరి)

నెల్లూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

సంస్కృత పాఠశాల

జూన్ 30:—ఈనెలనాడు పై పాఠశాలకు కళాశాలగా మార్పుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించియున్నారు. కాన యీ నెలనాడునుండియు సాహిత్య, వ్యాకరణశాస్త్రము, విద్యాకమున్నగు వద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి పరీక్షలకు విద్యార్థులకు శిక్షణ మొసంగుటకు తన ఏర్పాట్లు గావించబడినవి. జూలై ౧ తేదీనుండియు పై తరగతులు ప్రారంభింపబడును. విశ్వవిద్యాలయమువారి ప్రవేశపరీక్షయందు తీర్చులైనవారు మాత్రమిందు తేర్చుకొనబడియెరు. కాన కళాశాలయందు ప్రవేశించి విశ్వ నభ్యసించగోరు విద్యార్థులు త్వరలో జూలై 1 తేదీలోపుగా కళాశాలాధ్యక్షులగు పండిత గాజులపల్లి హనుమచ్ఛాస్త్రిగారికి దరఖాస్తుల సంపుకొనవలయును.

ఆయుర్వేదము

ఈ పాఠశాలయందు 4 వత్సరముల నుండియు ఆయుర్వేదముగూడ బోధింపబడుచున్నది. ఈవిద్యార్థులలో గడచిన వత్సరము ఆయుర్వేదవహానుంధరి పరీక్షలయందు ముగ్గురు జయముగాంచి, ప్రథమము కావతి, ముత్రమారు, కలిగిరి. నెల్లూరు ఆయుర్వేద వైద్యశాలయందు పనిజేయుచున్నాడు. ఈవత్సరమునాడ 10 మంది విద్యార్థులు వహానుంధరి పరీక్షలకు వెల్లియెన్నారు.

ప్రస్తుతము విద్యాలయమునందు కర్వాభ్యాసమునకు వలయు యేర్పాట్లు జేయుచున్నాడు. అధ్యాపకులు ఆయుర్వేద భూషణ ప్రసంగం నరసింహాశాస్త్రిగారు కీర్తిశేఖర పండిత గోపాలాచార్యులుగారి శిష్యులు. గోపాలాచార్యులుగారి ఆయుర్వేదకళాశాలయందు కొంతకాలము అధ్యాపకులుగాపాడయించిరి. ఏడు శ్రోత్రో విద్యార్థులకు శిక్షణ మొసంగుచున్నాడు.

విద్యార్థులగు చేరవెంచువారు పాఠశాల అధ్యక్షులకు త్వరలో దరఖాస్తులు సంపుకొనవలయునని కోరుచున్నాడు.

నెల్లూరు మునిసిపల్ సంఘము

గత సమావేశమున ఈసంఘమువారు, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి అకాలమరణమువలన దేశమునకు వాటిల్లిన భగోర నష్టమునకు చింతిల్లుచు, వారి కుటుంబమునకు తమ సానుభూతిని తెలుపుచు తీర్మానించిరి.

దాసుగారి శ్రాధ్ధవివరము

జూలై 2:—గాంధీమహాత్ముని యజ్ఞానుసారము యెవెల 1 తేదీ, కీర్తిశేఖర దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారి శ్రాధ్ధవివరమువహాత్మ్యము, ఈపురమందు జయప్రదముగ జరిగెను. జిల్లాబోర్డు సెకెండరీపాఠశాలలు, నెల్లూరు వెంకటగిరి జాగారి కళాశాలమున్నగువిద్యాలయములును మాయబడిన జిల్లాకాల్ గెనుసంఘమువారి యాజమాన్యమున పురమందెరము నొక బహిరంగసభ జరిగెను. అన్ని పక్షములవారును, క్రైస్తవులు, మహమ్మదీయులు, మిశ్రవారులు, బాతీయవారులు, అతివదులు మున్నగువారు ఎల్లరును విచ్చేసియుండిరి. శ్రీయంత్రులు నెల్లూరు రామానాయుడు, టంగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు చిత్రరంజనదాసుగారి సుగుణరాశినిగూర్చి ప్రశంసించుచు కొన్ని పద్యములను చదివి వారిఆత్మకు భగవానుడు శాంతినిసంసంగాయని ప్రార్థనలుసలిపిరి. ఈవిషయము గూర్చియే శ్రీయంత్ర కామటూరు రమణారెడ్డి యం. యల్. ఏ. గారును, తిక్కవరద రామిరెడ్డిగారును, జగదయ్యగారును ముచ్చటించుచు, చిత్రరంజనుని ఆచర్యప్రాయనిగాగొని వాని ననుసరింపవలయునని కోరిరి.

శ్రీయంత్ర తిక్కవరపు రామిరెడ్డిగారు దాసుగారి కార్మక్రమమును వివరించి పర్ణించుచు, హిందూమహమ్మదీయ మైత్రీకిని, అస్పృశ్యతా నివారణమునకును, నిష్పాక్షాధ్యక్షులగునకును సంపూర్ణ విశ్వాసముతో పనిజేయవలయుననియు, ఇదియే దాసుగారి ఆత్మకు ప్రీయమైనదిగానాశాంతిని జేవార్చగలదనియు నుడివిరి.

అంత ఆగ్రహణ లేతీర్మానమును జరుపుచుండ, సభ్యులెల్లరును, నిలిచి కనులుమూసి, తదేకధ్యానమున ప్రార్థనలుసలుపుచు, తమ అంగీకారమును వెల్లిబిచ్చిరి.

దాసుగారికి యీపురమందు స్మారకచిహ్నమును నెలకొల్పి నుడ్యేంచి శ్రీయంత్ర వెన్నెలంటి రాఘవయ్యగారు కొంతముచ్చటించిరి. దీని కైయొక ఉపసంఘమునాడ నియమించబడెను.

ఆ స్మరణము

ఈ పక్షిలేదినమున నెల్లూరు సంతకేట చిన్నబజారు, నర్తకులు మున్నగువారు ఘనము 1000 మంది దీపజలలకు అన్నదానము గావించి, చిత్రరంజననియందలి తమ ప్రేమను వెల్లిడించుచు, పరమేశ్వరుడు వారి మార్కము కాంక్షింపంగుగాక యని ప్రార్థించిరి.

శ్రీ ల న ధ

శ్రీల కాల్ గెను కార్మాలయమునమాడ నిట్టి పథ యొకటి జరిగెను. శ్రీలుహమ ప్రార్థనలు గావించిరి.

* * * *

కావలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

కీర్తిశేఖర దేశబంధు దాసుగారి అకాలమరణమువల్ల దేశమునకు వాటిల్లిన భగోరనంతాపమును వెల్లిబిచ్చుటకుగా నీ 1 తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు శ్రీ దొడ్ల వెంకట్రామి రెడ్డిగారి ఆధిపత్యమున నొక బహిరంగసభ గావించబడెను. శ్రీ శింగంపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారు కొన్ని పద్యములు చదివిరి. తీర్మానములు గావించబడెను. కాల్ గెను పోల్లవా రందరును యేకమై స్వరాజ్య సంపాదనకు కృషి సలుపవలెనని యొక తీర్మానము యేకగ్రీవముగా అంగీకరించబడెను.

కావలి తాలూకాబోర్డువారు పాఠశాలన్నిటికిని తే 1 దిన తెలపు నొసంగిరి. బోర్డు బాధికాపాఠశాల భవనమునందు ఉపయము నొక సభగావించిరి. శ్రీ సిద్ధాంతి వెంకటసుబ్బయ్యగారు పువన్యాసమునొసంగిరి.

బహుసూత్రార్థచంద్రిక
తెనుగు వచనము
రెండుసంపుటలు (ప్రతి 1.కి రూ. 12.
తైత్తిరీయోపనిషత్తు, పటిక ,, 3.
ద్యావభోమివత్తులు, సంస్కృతమునకు సరియైన తెలుగు 8
అష్టావీయము, మూలమునదియు రావునాహులు గిడుగు
వేంకటరామూర్తి పంతులుగారిచే పరిష్కృతము
పరిష్కృతలపికతో నున్నది. (ప్రతి 1.కి రూ. 8.
వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు
అందు నన్న
292, ఎస్లెనేడు, మద్రాసు.

కీ॥ శే॥ దేశబంధుదాసుగారు

మురదాబాదులో స్మారకసభ

మరదాబాదు, జూలై 3:—వహాతుని ఆదేశము సారము పురమందిరమందు దేశబంధుని స్మారకసభ జరిగి, మా మహావహాతుని యాత్మకాంతికి ప్రార్థనలు కావించబడెను. సభకు కేంద్రబాసనసభ్యుడగు మహమ్మదు యాఖూలుగారు రధ్యక్షత వహించిరి. బదురుతో హుస్సేనుగారిచే సానుతాపతీర్వాచము ప్రతిపాదించబడెను. పురపాలకసంఘాధ్యక్షుడగుఖానుబహదూరు మహమ్మదు మసనూతోకసానుగారిచే ప్రతిపాదించబడి పి. శేంకరుబ్రహ్మగారిచే నుపపాదించబడిన రంజన తీర్వాచము కీ॥ శే॥ స్మరణార్థము సర్వపక్ష వంగీకరింపు రాజకీయకార్యక్రమమును నిర్ణయింపవలెనని గోరిరి.

సభయందు రెండుపద్యములు చదువబడెను. అవి సభ్యుల హృదయములను గరగించెను. (అ. ప్రె.)

[వెద్దాడ రాజలింగమూర్తిగారు]

నీ. భారతవర్షాన స్వాతంత్ర్యశ్రేణింబు

పురించు నాకోటి పోయినందు,

జేకోన్నతికి బ్రయత్నించి తీరముధార

వోసినగోటిలే బాసె నంచు,

గీతారహస్యము నూత్నభాషను చెల్పు

లోకమాన్యుడు చేత నాక మంచు,

చిత్తంబు దేశభివృద్ధి కై వెచ్చించు

రక్షింపు లేక స్వర్గమున కంచు,

బాష్పధారల నెప్పుడుం దర్పణము వినుచు

భారతాంబును దుఃఖంబు పాలు జేసి

సోదరులమది నిరాశ పాడుకొల్పి

చిత్తంజన! నాకంబుం జేరినావే!

నీ. తెగవ, కాంక్షనెన్నవేడిక నెక్కి భావముతో

సింహనాదమున గర్జించునపుడు,

మన కసహాయోద్యమమే ముక్తిసాధన

మంచు నెల్లరం బ్రోత్సహించునపుడు,

భావభంబును పట్టుదైర్యమున వాగ్వి

వాదంబునను లేటపఱునపుడు,

తనసర్వమును దేశమున కర్పణముచేసి

దేశసేవకును నేతమనపుడు,

కన్నులారగ నీమూర్తి గాంచియుండ

మఱియున్నను నెట్టులు మఱిపుకలుక?

కలుకట! దేశబంధు! అకాలమృత్యు

నోటుం బడిపోతివా ఔషధపాలులోన.

నీ. నిర్యాత్రక్రమమెల్ల నియతితో గొనసాగి

సంతృప్తి చాల నొసంగలేదు,

ముసలునూనేతరముసలుమానులయందు

పూర్ణైకమత్వంబు సానగలేదు,

అవమానకరము, హాస్యాస్పదంబును పైన

యస్పృశ్యతాదోష మొకలేదు,

సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యసౌఖ్యంబు లభియించు

ననునట్టిగట్టిసూచనయు లేదు.

ఇట్టితటి మము విడ మన నెట్టులాపై?

నాకసౌఖ్యాల్లి నోలాడ నాయముననె?

దేశజల కీవోసంగసందేశ మేమి?

భారతీదేవి మాజుటపల్కు లేమి?

నీ. భారతీయసమస్య నాకోటితాతతో

నాలోచన మొనర్ప నరిగినావో?

గోపాలకృష్ణనిగూఢభావముల

నెలుంగంగ భక్తిమే నేగినావో?

బాలగంగాధరం బ్రార్థించి యనతార

మెత్తి ప్రావణ బ్రోత్సహించినావో?

శ్రీమహావిష్ణుని జేరి "న్యాయము ప్రసా

దింపుడీ" యంచు వాదించినావో?

నిన్ను గారాముతోడ మన్నించునట్టి

శ్రీరమాదేవిమనము రంజింపజేసి

యాప్సితార్థములనుఁబొంద నెంచివావో?

లేకయుండిన జనబోవు నాకమునకు.

దాసు స్మారకచిహ్నము

స్వరాజ్యపక్షమునకు నాయకు లెవ రయ్యెదరు ?

[బాబు బిషి చంద్రపాలుగారు ఇంగ్లీషుమేను పత్రిక కిల్లు ప్రాయమున్నారు]

దేశబంధు దాసుగారి భవనమునే స్మారకచిహ్నముగ మార్చవలయునను సలహా ఎవరిచ్చిరోగాని ఈసలహా మిగల శ్రేష్టమైనదని నాఅభిప్రాయము. మన నాయకులలో ఎవరికిని ఇట్టి ఉచిత స్మారకచిహ్నము స్థాపించబడియుండలేదు. సాధారణముగ ఒక నాయకుడు వంగిచగనే సానుభూతిసభ జరుపుట స్మారకనిధిని స్థాపించుట విరాళమరణ ప్రాగుచేయుట కొక ఉపసంఘమును నియమించుట సాంప్రదాయము. ఉత్సాహము అంతటితో అంగమొందును. కాని దాసుగారి విషయమున ఇట్లు జరుగదనియు చిరస్థాయిగనుండు స్మారకచిహ్నము స్థాపించబడుననియు నమ్ముచున్నాను.

148 రస్సారోడు

చిత్తరంజనదాసు పెత్తందొక కలిమోహన దాసుగారు రస్సారోడునందు 148 వ కవాటసంఖ్య గల భవనమును నిర్మించిరి. చిత్తరంజననిత్యం దీ యగు భవనమోహనదు కలిమోహనుని కడపటి తమ్ముడు. హైకోర్టులో అప్పేలేటు నైడ్యునందు కలిమోహనునకు గొప్ప ప్రాక్టీసు ఉండెను. కాని వారు స్వాతంత్ర్యప్రియు లుటచే వారికి హైకోర్టుజడ్జిపదవి రాకపోయెను. కలిమోహను కుమారుడు మనోరంజనుడు 1980 సంవత్సరము ఆప్రాంతమున మరణించెను. అతనిభార్య చిత్తరంజనుని తమ్ముడగు వసంతకమోహనుని దత్తు తీసికొనెను. 1909 సంవత్సరము వసంతకమోహనుడు పట్టా పుచ్చుకొని న్యాయవాదివృత్తి ప్రారంభించిరిగాని త్వరలోనే వృత్తినిపొందిరి. వారు తమ పిలులో ఈ గృహము సి. ఆర్. దాసుగారికి అతని తమ్ముడును ప్రస్తుతము పాట్నా హైకోర్టు జడ్జిగానున్న పి. ఆర్. దాసుగారికి చేరవలయునని వ్రాసిరి.

ఈ భవనముచరిత్ర మిగల విశేషము. కలిమోహనుకాలమున దక్షిణ కలకత్తాయందలి విద్యావంతులు ఇచ్చట సమావేశమగుచుండెడివారు. పి. ఆర్. దాసు అతని సోదరుడగు పి. ఆర్. దాసుగార్లకు ఈ భవనము చేరినపుడు జాతీయోద్యమములకు మూలస్థాన మయ్యెను. 1905 సంవత్సరమున జరిగిన జాతీయ మహాసభ సందర్భమున లోకమాన్యుడు ఇచ్చటనే బసచేసెను. భారతజాతీయవాదుల పక్షము ఈ భవనమునందే ఉదయించెనని చెప్పవచ్చును. గాంధీగారి రాజకీయ కార్యక్రమమును దాసుగారు అంగీకరించిన పిమ్మట అసహాయోద్యమమునకు ఆ భవనము కేంద్రస్థాన మయ్యెను. కడచిన నాలుగుసంవత్సరములు ఈ భవన మొక పూర్ణ శ్రేణియుగ నుండెను. అసహాయవాదులకు పిమ్మట స్వరాజ్యపక్షమువారికిని ఇది ఒక దేవాలయముగను ధర్మశాలగను నుండెను. ఇట్టి విశేషములతో కూడిన ఈ భవనమును దాసుగారికి స్మారకచిహ్నముగ నేర్పరచుట ఎంతయో ఉచితముగనున్నది. కడచిన 5 సంవత్సరముల జాతీయోద్యమమునకు అపారమునవే చేసినవారికి ఈ భవనమును స్మారక చిహ్నముగ మార్చుట ఒక గొప్ప సలహా యని చెప్పవలసియున్నది.

ఇంతేకాక స్త్రీల కొకవైద్యశాల ఏర్పరచవలయునను సలహా ఉత్పన్నమైనది. దాసుగారి తండ్రియొక్కయు పెత్తంద్రెయొక్కయు కీర్తికినూడ ఈ స్మారకచిహ్నము నిదర్శనముగ నుండగలదు. పి. ఆర్. దాసు పెత్తంద్రెయు, ప్రస్తుతము అడ్వకేటుజనరలు గనున్న వారి తండ్రియగు దుర్గమోహనదాసుగారు స్త్రీవిద్యను వృద్ధిచేయుటలో ఉత్సాహముగలవారై కీర్తిగాంచిరి. వీరు ఆనందమోహన బోసుగారు వంగమహిళా విద్యాలయమును స్థాపించిరి. ఆవిద్యాలయమే ఇప్పుడు బేతున కళాశాలగమరినది. కొంతకాలము వీరుపురు ఈ ప్రతిష్ఠాపనమున కగు ఖర్చు లన్నిటినీ భరించుచుండిరి. విధవావివాహోద్యమమును వంగరాష్ట్రమున ప్రచారమునకు తెచ్చినవారిలో దుర్గమోహనదాసుగారు ప్రముఖులు. తనపిల్లకు వైద్యము (ప్రాప్తి) చినప్పుడు ఆమెకు వివాహముచేసెను. వంగరాష్ట్రమున కిదియే ప్రథమ విధవావివాహము. కావున ఈ భవనమును స్త్రీలకు వైద్యశాలగ మార్చి దాసుగారి స్మారకచిహ్నముగ నేర్పరచుట ఎంతయో ఉచితముగ నున్నది.

నాయకు లెవ రయ్యెదరు ?

దాసుగారికి తన స్మారకచిహ్నము నేర్పరచు విషయమై అన్ని రాజకీయకక్షలవారు ఎట్టి భేదములు లేక పనిచేయుచు

న్నారు. నాయకుని మరణసందర్భమున స్వరాజ్యపక్షమునూ మాడ కొంతవరకు ఆగినది. స్వరాజ్యపక్షమునకు వైద్యము కల్గినందున ప్రతిపక్షులు కొంతసానుభూతికూడ చూపుచున్నారు. దేశబంధుదాసుగారి స్థానము లెవ రాక్రమించవలయునను విషయమై చర్చసలుపువా లొకముఖ్యవిషయమును గమనించుట లేదు. దాసుగారి స్థానమును ఆక్రమించుకొని వారివలె నాయకులుగ నుంపదగినవారు మరొక్కరులేరని యాభిగ చెప్పవచ్చును. దాసుగారివంటి నాయకులు జన్మమునుండి నాయకులు ఇట్టివారు దొరకుట దుర్లభము కావున స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారు దాసుగారు భరించుచున్న బాధ్యతలను పంచిపెట్టుట ఉచితము. శాసనసభయందు స్వరాజ్యపక్షమునకు అధ్యక్షునిగ ఒకరిని నియమింపవచ్చును రాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షమునకు మరియొకరిని అధ్యక్షునిగ నియమింపవచ్చును. కలకత్తా మేయరుగ మరియొకరిని ఎన్నుకొవచ్చును. ఇట్లు చేయుటచే పక్షమునకు చేరినవారిలో భేదము లుదయింపవు. స్వరాజ్యపక్షపు బలము కూడ క్షీణించును అంతేకాని దాసుగారి స్థానమున మరియొకరినిమార్చిమే నియమించుట అసాధ్యమైనపని.

దేశబంధు దాసుగారిస్థానమును తా నాక్రమింపవలయునని మహాత్ముల కెట్టి ఉద్దేశము లేదని వారు తెలుపుచున్నారు. వంగరాష్ట్రమునందలి స్వరాజ్యపక్షమునకు వీరు అధ్యక్షులుగ నుండ యత్నించుచున్నారని నే నెన్నడు నూచించియుండలేదు. కాని స్వరాజ్యపక్షపు రాజకీయమల్లె నాయకత్వము వహింపదలచినవారైయు నూచించిరి. వారి కీ అభిప్రాయము కొంత నరకున్నది జి. యం. నెహ్రుగారు పక్షపు నాయకులుగ ఎన్నుకొనబడుటకు మహాత్ముడు లేనపలకుబడిని కొంతవరకు ఉపయోగించెను. ఆసాము పర్యటనము రద్దుచేసి వంగరాష్ట్రము నందే కొంతకాలముండుటకు మహాత్ముడు నిర్ణయించుకొనెను. ఈ కారణములవల్ల నే మహాత్ముడు స్వరాజ్యపక్షపు రాజకీయములందు జోక్యము కలుగజేసికొని ఆపవలను కూడ నిర్వహింప నుద్దేశించుచున్నారని వ్రాసిరి "విలేతువును దగ్గరకు తీసి ప్రేమించుచున్నా"ననిమహాత్ముడే చెప్పెను. లోకమాన్యుడు మరణించగానే వైద్యముగాంచిన మహారాష్ట్రవాసులను ప్రేమించి దగ్గరకు తీసికొని మహాత్ముడు ప్రయత్నించెను ఇప్పుడు కూడ వారట్లే వంగరాష్ట్రీయులను స్వరాజ్యపక్షమువారిని దగ్గరకు తీసికొని యత్నించుచున్నారు.

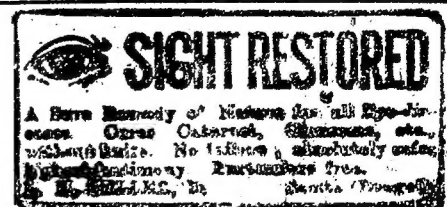
కళ్యాణదుర్గం స్మారక సభ

కళ్యాణదుర్గం కాంగ్రెస్ కమిటీవారి సానుభూతి

కళ్యాణదుర్గం, జూలై నెల 1 తేది:—కళ్యాణ దుర్గం కాంగ్రెస్ శ్రేణిపెరిగారు రున మలే పంపల్లెగారి యాజమాన్యము క్రింద గూడి యీ క్రిందితీర్మానములు గావించియున్నారు. భరతమాతపుత్రులలో శ్రేష్టులయినట్టియు దేశమునకై అఖండ త్యాగము గావించినట్టి దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి అకాల మరణమున దేశమునకు తీరరాని నష్టము వాటిల్లిన దని యీసభ వారు తమ దుఃఖమును వెల్లడించుచు పరలోకమునకేగిన దాసుగారి ఆత్మకు శాంతి చేపూరు గాతయని తమ సానుభూతిని వెల్లడించుచున్నారు.

హరితాళము

మహాత్ముని ఆదేశముసారము యీ గ్రామమందు మొదటి నుండియు కాంగ్రెసు ఆమోదనమునకు లోబడి దేశభక్తివేత దేశహితైక కార్యములందు శ్రద్ధ గనబరచు చుండునట్టి మహారాష్ట్ర పబ్లిక్ వోలయ్య శ్రేణిగారు హరిభజనలచేత గ్రామములో అన్ని దేవాలయములకు నారికేళఫలములతోను తాంబూలాది మంగళద్రవ్యములచేతను దేవతాపూజలు గావించి సర్వజనులకు శరీర తాంబూలములను పంచిపెట్టి దాసుగారిపై వారికి గల భక్తిని వెల్లడించి యుంటున్నారు. సర్వేశ్వరుడు వీరికి దీర్ఘాయు రాకోగ్య బ్రత్యర్థములు నొసంగుగాలి యని ప్రార్థించుచున్నాడను. (విలేఖరి.)

కర్ణాటక ప్రభుత్వం దేశబంధు దాసుగారు
వ్యవసాయాభివృద్ధి

ఆర్. ఎం. టాగోరుగారి లేఖ

వ్యవసాయవిషయములను, ప్రజలకు బోధించుట ఆత్యవసరమని దాసుగారు తలచుచుండిరి. దేశము ధనవంతునుగటకు వ్యవసాయాభివృద్ధియే ప్రధానమని దాసుగారు నడుపుచుండిరి. దాసుగారు అధికముగా రాజకీయములందే కృషిచేయుచుండినను యితరవిషయములనుగూడ గమనించుచునే యుండిరి. దాసుగారు విద్యాభివృద్ధి, ఆర్థికము, భద్రము, దేశాభివృద్ధి, నిరుద్యుతములు చాలావరకు దాసుగారిని సందర్శించి గ్రామాభివృద్ధిని గూర్చి చర్చించిరి. "గ్రామములలోని నిర్మాణభావమును పట్టుధల్లో సాగించవలెను. జాతీయతకు గ్రామమే మూలస్థానము కావలెను. దేశీయులను పిప్పివేయుచున్న దార్శిద్యమును నిర్మూలించుటకు గట్టిప్రయత్నము జరగవలెను. అందులకు నిర్మాణవిధానముకంటె శ్రేష్టమైన దింకొకటిలేదు. వ్యవసాయమును పరిశ్రమలను వృద్ధిపొందించి గ్రామస్తులకు ధనవంతులను చేయవలెను. అందులకు మనదేశమునకు పనికివచ్చు నూతన సాధనములనుగూడ నుపయోగింపవలెను. వెనుక ప్రతిగ్రామమునను నొక పాఠశాలయుండెను. ఆపాఠశాలలో సందర్శిని వ్రాయుట, చదువుట, గణితము మున్నగువానిని ముఖ్యముగా నేర్పించుండిరి. ఇపుడాపద్ధతి అంతయును పోయినదిగాని ప్రజలు నూతన భావములను గ్రహించి పనిచేయుచున్నారని యానాడు గ్రామములలో ముఖ్యముగా విద్యను మొదలు వ్యాపింపజేయువలెను. లేనిచో లెక్కన అభివృద్ధి సరిగా కలుగజాలదు. అట్టి అవకాశము తప్పక లభింపగలదు." అని దాసుగారు చాల ధైర్యముతో నుడివిరి. 1918లో సర్ ధామను మన్రోగారుగూడ విట్టలేనుడి వియుండిరి. ఇట్టి భావములతోనుండిన దాసుగారు తరలిపోయిరి. ఇక దాసుగారి జయప్రసముగా కొనసాగించుట కెవరు పూనుకొందురు. దాసుగారు తనవు దొరసవరకును యేకాగ్రతతో నేవజేసిరి. అందులకు ప్రతిపక్షులుగూడ ఆయన నభినందించుచుచున్నారు. అని టాగోరుగారు వ్రాసిరి. (అమృతబహు పత్రిక.

సర్ అబ్దురహీంగారు

దాసుగారిని ప్రశంసించుట

వారలంబించిన రాజకీయ పద్ధతులనుగూర్చి దాసుగారికిని నాకును అభిప్రాయభేదము చాలకలదు. కాని దాసుగారి దీక్షను, కార్యనిరతని, దీక్షక్రిని, ఉత్సాహమును, ధైర్యమును త్యాగమును నేను ప్రశంసించుచుండజాలను. వానినన్నిటిని వారు రాజకీయములందు వినియోగించిరి. మహమ్మదీయులలో పాచ్చిమంది మన్ననను బడయగలిగిన హిందూనాయకులలో దాసుగారు మొదటివారు. హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము కలుగకున్న దేశాభివృద్ధి కలుగజాలవని దాసుగారు బాగుగా గుర్తించిరి. ఇంకను కొన్నియేండ్లైనను కనీసము కలెనైనను ఆయన జీవించి గలిగినచో స్వరాజ్యపక్షమువారి సహాయముతో దొరతనమునకు ఒత్తిడికలుగజేసి ప్రజల అభివృద్ధి కవసరమగు యేర్పాటులను కలుగజేసియే యుందురనిగూడ నాకు నమ్మకముకలదు. 18 నెలల గండి కలిగిన అనుభవమును సరిగా నుపయోగించియుండుదు. ఆరీతిగా భారతజాతి కధికముగ గౌరవమును సమకూర్చియుండుదు. దాసుగారికి ప్రాచీన సాంప్రదాయములు పై ను చిహ్నములైన నుభక్తియుండిన నభిమానము మొదలు. అని సర్ అబ్దురహీంగారు నుడివిరి.

దాసుగారి బాల్యదశ

ఎస్. ఆర్. దాసుగారి లేఖ

"దాసుగారును నేనును అన్నదమ్ముల విడ్డలము. ఆయన యును నేనును నాసోదరులను ఒక్క కుటుంబమునందే పుట్టి పెరిగితిమి. నేను నాలుగేండ్లవాడైన యుండగా నాతల్లియును తిమ్మడును చనిపోయిరి. అప్పుడు దాసుగారి తల్లియే నన్నుగూడ 'కొనినది నాకు 18 వ యేడు నవ్వువరకును ఆమె సంరక్షణలోనే పెరిగితిని. అప్పుడు నేను ఆంగ్లేజీమున శిక్షితిని. బాల్యమునందుగూడ దాసుగారి పీలమును మాకందరికిని పెద్దగా నుండి ముందువారి గీయుచుండెడివారు. ముమ్ములనందరనుచేరదీసి ఉపన్యాసముల నివృత్తుండెడివారు. భరణవారే దాసుగారుగూడ ఆంగ్లేజీమునకు భచ్చిరి. అప్పుటగూడ మేమందరమున కలసి

కలకత్తా విద్యార్థుల సభలో
మహాత్ముని ఉపన్యాసము

30 వ లేదీ హంగళివారమునాడు సాయంత్రము యూనివర్సిటీ యినిస్టిట్యూటులో గాంధీవహాత్ముని అభ్యుత్తర క్రింద సభజరిగినది. పాశ్చాత్యులపక్షమున వరద్యున దుగారును వెయింటు సేయంటి కళాశాలపక్షమున ఫాదరు పాల్లేగారును దాసుగారిని ప్రశంసించిరి. పిమ్మట మహాత్ముడిటుల నుడివెను.

"దాసుగారు ప్రతిపక్షుల కెన్నడును నీచముగానిదిందించి యుండలేదు. అటులనిన, వారిలో పలుకులను వెల్లడించుటలో దాసుగారు వెనుదీసిరిని యెవ్వరును తలంపగూడదు. యుద్ధములో నట్టి సైనిక సేవ్యుడు కొరముగూడదు గూఢముగూడవని మనము పురాణములలో చదివియే యున్నాము. అతిరక్తశ్రేష్ట జను యోధపుంగవుడు అశ్రమ్యుధునకును ఒడబడుడు. ధర్మయుధునకును వెనుదీయడు. దాసుగారుగూడ నటులే ధర్మయుధు మొనరించిరి. దాసుగారు శత్రువులపట్లగూడ నాదార్యమును చూపుచుండిరి. శత్రువులరాజిత్యమైనపిమ్మట దాసుగారు పగతునిపై కెన్నడును పగబూనియుండలేదు. దాసుగారి కెల్లప్పుడును విజయమే కలుగుచుండెను. నేను డార్జిలింగులో గడవిన 5 దినములును పుర్యదినములే. అనేకముఖ్యవిషయములను నేనా 5 రోజులలోను గ్రహించి గలిగితిని. దాసుగారి ఉత్తమగుణముల నన్నిటిని గ్రహించగలిగితిని. చాలసారులు నేను దాసుగారి నెదిరించితిని ప్రతిసారియును వాదము ముగిసిన పిమ్మట దాసుగారు ఎప్పటివలెనే మిశ్రాశ్రేష్టము వెల్లడించుచునే యుండిరి. మేమెన్నడును కలహించనేలేదు. మాపైత్ర కెన్నడును భంగము కలుగలేదు. దాసుగారికిని నాకును డార్జిలింగులో జరిగిన సంభాషణలను బట్టి దాసుగారి కెవ్వరినైననుగూడ ద్వేషము లేదనియే నేను చెప్పగలను. కూడిరా నంగీకరించునట్టివారి నందరిని కలుపుకొని పనిచేయుటకే దాసుగారు కోరుచుండిరి. దాసుగారికి ఏకేశమునందును భయములేదు గాన సమాధానము కలుగ నవకాశము లేనని తోచినపు డాయన విడిపోవుటకు జంకలేదు. కావున ధర్మయోధుడనుచేరు దాసుగారికి సార్థకమగును.

దేశబంధు అను పేరువము, దాసుగారికి చక్కగా కుదిరినది. ముఖ్యముగ విద్యాభ్యుదయమును నేనంగీకరించుచుండనుచు ఆయనకు ఆదరము మోచుచు. నే నతిశయోక్తులను పలుకువాడను కానని మీరేయరుగుదురు. నేను నాసంచారమున జేరికొలదివిద్యార్థులను చూచి వారికి దాసుగారిపట్ల గల గాఢభక్తిని సరిగా గ్రహించగలిగితిని. ఇప్పుడు చాలమంది విద్యార్థులు నాకు వ్రాయుచున్న లేఖలలో గూడ నట్టి భక్తియే వెల్లడియుచున్నది. దాసుగారికి యువకులైన గలప్రేమ అపార మగుటవలన ఆయనచర్యలు చాలమంది పాశ్చాత్యులకును ఒకపుడు నాకునుగూడ వింతగా కనబడెను. ఇప్పుడు నాకది బాగుగా బోధపడినది. ఆయనయాదార్యమునకును విద్యార్థులపై ఆయనకు గల ప్రేమకును పరిమితియే లేదు.

నేను భ్రమితుడ నని పలువురు తలంచెదరు. నూటిగా పనిచేయువాడనని కొందరు భావించురు. వారికి నాస్వభావము సరిగా తెలియదు. దాసుగారిని పొగడుటకు నేను నేడేసభకు రాలేదు. యువకులు దాసుగారికి తీర్పనలసిన ఋణము మేర లేనిదని స్పష్టపరచుటకే వచ్చితిని. దాసుగారికి తమపై నుండిన ప్రేమను వారు సరిగా గ్రహించగలిగిన కొలదిని వారు తీర్చవలసిన ఋణముభర్త్యులి హొచ్చిపోవుచునే యుండును. ఆయన మరణమువలన కలిగిననష్టము ఖాళీ ఇప్పుడు సరిగా తెలియదు. క్రమక్రమముగా భాగంగా బోధపడగలదు. ఆయనవలె మిమ్ములను ప్రేమించు వారు పాఠశాల లభింపజాలని నాకు అంగములపై భిక్షమున నమ్మకముండుటవలననే మిమ్ముల కొందరుసమృద్ధింపకపోయినను పదిలకులరూపాయలను సమకూర్చునెననియే నేను ప్రకటించితిని. ఇది మొదటివాయిదా. ఇదిలికానుక. ఇటుపైని మీరు చేయవలసినదెంతయోకలదు. ఆయన నిధికిచ్చుటయనిన మీకిచ్చు

యుంటిమి. ఆంగ్లేజీమున సివిలుసర్వీసు పరీక్షకు చదువుచున్న పుడుగూడ దాసుగారు రాజకీయములలో ప్రవేశించుచునే యుండిరి. బాల్యమునుండియు ఆయనకు దేశాభిమానమును కార్యదీక్షయును మొదలు రాజకీయములలో మొదటినుండియు మాకిద్దరికిని భిన్నాభిప్రాయములే యుండెను. చివరకు అవి చాల హెచ్చిపోవుటగూడ తలపించెనుగాని పరస్పర బాంధవ్యమునకును ప్రేమకును ఎట్టిలోపమును కలుగలేదు" అని ఎస్. ఆర్. దాసుగారు వ్రాసిరి. (సర్వము)

కొనుటయే. అనుగా దేశమునకిప్పుటయే. ఆయనకేమియు నక్కరలేదు. ఆయన ఆత్మనేడిచుటనేయున్నది. స్వరాజ్యముకొరకు మీరందరును దీక్షగా పనిచేయవలెననియే ఆయన ఆత్మ సుమపుచున్నది.

స్వరాజ్యమునగా కేవలము రాజకీయాధికారము మాత్రమేకాదని దాసుగారి అభిప్రాయము. నాఅభిప్రాయమునదియే. ఆయన స్వభావమును సరిగాగ్రహించగలవారికందరికిని ఆరహస్యము తెలియగలదు. 1918-1919 సంవత్సరములలో మేము తొలిసారికలిసికొనినపుడుగూడ దాసుగారు రాజకీయముల యందు నీరసమునే వెల్లడించిరి. దేశీయులు బహిష్కరిన స్వరాజ్యమును బడసినవెంటనే రాజకీయములను నవని గంగాతీరమునందొక పర్వతాలను నిర్మించుకొని తనమును భావనమును చేయుచుండునని ఆయనతేలిరి. 148 రనాన్కొట్టనందలి రాజభవనమును షిక్రయిని ఆయన ను స్వరాజ్యపక్షమునకుగాని కాల్గెనుకుగాని యిచ్చుననియే దాసుగారు కాననము వ్రాయలేదు. రాజకీయములందు యువకులర ప్రావీణ్యమును కలిగించుటకు ఆధనమును వినియోగింపుట ఆయనకోరలేదు. అదియును ఆనవరమే. అట్టిసంస్థలో రాజకీయ సన్యాసులను తయారు చేయవలసియే యున్నదిగాని దాసుగారందులకు పూనుకొనలేదు.

ఏలనగా రాజకీయములు తాత్కాలికములని దాసుగారు యెరుగుదురు.

"స్త్రీలకు విద్యాశాలలను పెట్టింపుడు. స్త్రీలకు ప్రసవవైద్యశాలలను కట్టింపుడు. ఇట్టి ధర్మకార్యములకి ధనమును వినియోగింపుడు" అనియే దాసుగారు వ్రాసిరి. ధర్మకార్యముల కనిగిగాని రాజకీయముల కనలేదు. దాసుగారు రాజకీయములందు పూర్తిగా మునిగియున్న సమయమందే యిట్టి కానమును వ్రాసిరి. ఎవరను ఆయనకు సలహా చెప్పియుండలేదు. ఇంతకి ప్రుముగా వృత్తినించుచునని దాసుగారుకాగరు. తనకెట్టి స్వార్థకవిహ్నును నిర్మించబడునో ఆయనకు తెలియదు. ఆయన స్వబుద్ధితో బాగుగా యోచించియే అటుల కాననము వ్రాసిరి. రాజకీయము లనుపర్యేక్షించ నలె నను బుద్ధిఅందరికిని యేదో యొక పుడు కలుగ నూనదు. అట్లు ను నికిగూడ నొకసారి అట్టి భావముకలిగినది. అట్టి భావముకలిగినపుడే మీరు ధైర్యమును బూనాలెను. కార్యసాధనమునకును రాజకీయములను విరమింపగూడదు.

దాసుగారికి పాశ్చాత్యులపై లేకమైన ద్వేషము లేనని నేనేసభలో నిర్ధారణగా తెలుపగలను. ఎప్పుడైన పరుషాత్తులను దాసుగారు పోకియుండవచ్చునగాని వారికి ఎట్టి ద్వేషమును లేవని మీరు నవ్వువలెను. నాకు ఆంగ్లేయులయందు చాల గౌరవముగలదు. దాసుగారికి నరంత గౌరవముకల దని నేను డార్జిలింగులో గ్రహించగలిగితిని. ఆంగ్లేయులు దుర్బులలకు లొంగరు. బలయుతులనే వారు గౌరవింపెను. దక్షిణాఫ్రికాలో ఆంగ్లేయులలో నాకు మిత్రులవారు పెక్కువందలమంది యుప్పటికిని కలరు.

దాసుగారికి స్వార్థపరత్వ మేమియును లేదు. ఆయన ధనమున కాశించువాడుకాదు. ఆయన యితరుల కెన్నడును ధనమిచ్చి వశపరుచుకొనలేదు. అట్లు చేసెనని ఎవరైన ఒక్క నివర్తనమును చూపగలిగినచో తలంచుకొని మూలకూర్పుండెనని ఆయన నాతోచెప్పెను. ఆయన పనిపోయినందున నేనిపుడు తెలుపుచున్నాను. ఆయన ఎవ్వరికిని లంచమిచ్చలేదు. ఇతరులాయ నపేరుచెప్పి లంచమిచ్చిన సంగతిగూడ ఆయనకు తెలియదు. ఎవరైన నట్టినివర్తనమునొక్క దానిని చూపగలిగినచో నేను ప్రపంచమునందంతటను చూటింపెను. అంతవరకును దాసుగారు గర్హిషియనియే నేను ప్రకటించెదను. ఆయన బుద్ధిహక్ష్మకముగా ఎవరికిని ఎట్టి అపకారమును చేయలేదు.

యువజనులను ప్రోత్సహించుటకే నేనివిషయముల నన్నిటిని తేలిపితిని. వారు బాగునొస పదిలకులను మార్చియవలెను. మీరుమీ పరివర్తనమును మిమ్ముల అడిగి భావము సమకూర్చవలెను. దాసు యోగ్యుడుకాడని యెచ్చైన నవనవోనిదర్శనమును చూపవలెనని మీరడుగవలెను. నివర్తనము దొరికినచో నేను వెల్లడిచేసెదను. దాసుగారు నాకు మిత్రులనియు వృత్తినిండిరియు నేను ఆలోచించువాడనుగాను.

రేపు బహిరంగసభలు జరుగును. బహిరంగమున సభలకు వెల్లి నిశ్చయముగా ండవలెను. ఇతరులగుటాడ నటులే బోధింపవలెను. త్రోసికొనిరావలదని వారిని ప్రతికూలనలెను. సభలో స్వాజ్ఞలేగాని నోటిమాట వినుబడగూడదు" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

న్యాయమూర్తి ప్రభుగారును భిక్షిగారు 2500 రూపాయలు మహాత్మునకు సమర్పించి యిది మొదటి వాయిదా మొత్తమని తేలిపిరి. దాసుగారిని చాల ప్రశంసించిరి. (న్యాయమూర్తి)

గుంటూరులో దాసుగారికి ధర్మోదకము వదలుట

“ఈనెల మొదటి తేది ఉదయమున నల్ల చెరువునకు పోయి దాసుగారికి ధర్మోదకమును వదలెను. హైస్కూలును, తాలూకాబోర్డు మ్యూనిసిపాలిటీ పాఠశాలలును, కచేరీలును, దుకాణములును మూయబడినవి. మ్యూనిసిపాలిటీవారు బీదలకు అన్నదానము చేసిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు ఒహిరంగసభ చేసి రాజా సానుమంతరాధికారి అధ్యక్షతన జరిగినది. అన్ని పక్షములవారును వచ్చిరి. ఆత్మకాంతి తీర్మానమును దేశభక్త కొండవెంటపయ్య పంతులుగారు పాఠించిరి. రంగాచారి, కొంపల్లి కోటిలింగం, సీతారామశాస్త్రి, అంచె శివయ్య, సుబ్బారాయ గుప్త, గన్నాబ్బా, నరసింహాచారిగారు అనునవరిరి. వారందరును దాసుగారిని ప్రశంసించిరి. కొందరు పవ్యములను కీర్తనలు చేసిరి. తీర్మానమును సభ్యులందరు తేచినిలిచి ఆమోదించిరి. న్యాయవాదులు ప్రత్యేకముగ వరియొకసభనుగూడ జరిగిరి.”

సాంవేట

(విలేఖరి)

విశాఖపూర్వ యాచనాసారము జూలై 1 తేదీన సంజాతమున పూర్వ జయప్రముగ నడుపబడెను. ఉత్తమ న్యాయవాదులును సమాజ మార్గదర్శకులును మ. గరిమెళ్ల సీతారామమూర్తి పంతులుగారు ఉదయమున సాయంకాల సభకు హాజరు కాగోరి ప్రకటనముచేసిరి. సాయంకాలం 5 గంటలు సక్రియమైనవిశాఖ పూర్వ పరిషత్తుగారు శ్రీయుత డాక్టర్ చంద్రశేఖరంగారు మున్నగు పృథువులును న్యాయవాదులును ఉపాధ్యాయులును చట్టపట్టనందు గావునకులును విశేషముగ విచ్చేసి సభ నలంకరించిరి. పృథువులును కీ॥ శే॥ దాసుగారి పటమును పెన్సిలుతో పెద్దపైజాన వ్రాసి నాను బాలకుమార స్వామిగారు బహిరంగపరచిరి. పటము పూలమాలలతో నలంకరింపబడినదివలన తిరువల పెద్దిగట్టి పవ్యనాథస్వామిగారు భాగవతమునందలి కొన్ని పవ్యములను చదివిరి. పిమ్మట గరిమెళ్ల వెంకటరమణమూర్తిగారు (సంగీతవిద్యావిశారద)ను గంటి భోగయ్యగారును ఆంధ్రపత్రిక యందలి పవ్యములను చదివిరి. వీరపవ్యములను దుఃఖ శోకసమయలో బాసినపుడు సభ్యులు పరవశిలై కన్నీరుగాల్చిరి. అనంతరమున శ్రీ సీతారామమూర్తి పంతులుగారు చిత్రరేఖను చదివిరి చదివినపిదప తాతా నరసింహంపంతులు డి. పి. ఎల్. టి. గారు వక్రీలు బల్లపైగడ్డి కొట్టలో చెప్పి ఆత్మ్యమెంటువలె సమాజవాక్యతీతిమతో నిజమయిన కారణములతో దాసుగారు ఉత్తమ త్రమలని నిరూపింపగలిగిరి. దుష్టసహాంతి సీతారామశర్మ సోంపేట పౌరజన సూచకముగ వ్యాసపవ్యములు చదువబడినవి. సీతారామమూర్తి పంతులుగారు మంగళమును (స్వప్న) చెప్పినపిదప సభ ముగిసెను.

దేందులూరు (పశ్చిమగోదావరిజిల్లా)

జూలై 1 వ తేదీన దేశబంధు స్మరణదినము యాగ్రామమున జరుపబడినది. గ్రామములోని బాలుర బాలికల పాఠశాలయొక్క విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయులు పురజనులతోడను గ్రామమంతయు దేశబంధుని ఛాయాపటమును పల్లకీయందుంచి జాతీయకీర్తనలతో పూరణంపు టుత్తనము జరిపిరి. సాయంకాలము 5 గంటలకు సరిగ యాగ్రామముందున్న వివేకానంద పరనాలయమందిరమున శ్రీయుత తల్లాప్రగడ నరసింహశర్మగారి అధ్యక్షతన (ఆనందనికేతనమును, ఆశ్రమసంస్థాపకులు)జరుపబడినది. ఈజిల్లా ఖద్దరుబోర్డు అధ్యక్షులగు శనివారపు సుబ్బారావుగారుగూడ నాటిసభకు మాత్రామమునకు వచ్చిరి. మాపురవాసుల కోరికచే బిర్రుగన్ను విచ్చేసిరి. సభాధ్యక్షులు అరివిపులముగ దేశబంధుని జీవితచరిత్రమునంతటిని ఒకగంటకుపైగా ఉపన్యాసమిచ్చి సభ జయప్రముగ జరిపిరి. ఈకార్యక్రమ సంతయు యాతలూకా కౌంశ్రెను సంఘాధ్యక్షులగు పైడిపాటి వెంకటరావుగారు వాలంటియగు దుస్తులను వేసికొని “నేటి కార్యక్రమమునంతయు జరిపినందులకు మాపురవాసు లెల్లరు వారికిన్ని అధ్యక్షులవారికిన్ని నందనము లర్పించిరి.”

(ఒకవిలేఖరి)

అ. భా. విశ్వకర్మ సంఘము

శాసనసభల సంస్కరణచట్టమును
సూచించుట

సార్వభౌమనిక ప్రభుత్వమునకు వేడుకోలు
జాతి సార్వభౌమని సన్నిధానమునకు వేటు పెక్రటరి
గారి ద్వారా అ. భా. విశ్వకర్మ లిబరలు ఫెడరేషను వారంపు
కొనిన వేడుకోలు:—

మీ భృత్యులము ఇండియాదేశవాసులము. భక్తి
పూర్వకముగ వినయ విధేయతతో విన్నవించున దేమన—

ఇండియాలో 4 కోట్ల జనసంఖ్యగల పరిశ్రామికలమును
మాకు, విశ్వకర్మలకు వివిచ్ఛిన్నమందుటచే సామాజ్యములోకి
శాసనసభలకు ప్రతినిధుల సంప అవకాశములేకున్నది. మా కోర
కు మాత్రము ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము కోరగా ఇండియా ప్రభు
త్వమువారు నిరాకరించియుండిరి.

ఈ దేశములో వివిధ శాసన సభలకు ఎన్నికలు రాష్ట్ర
ము, స్థలమునుబట్టిగాక సంఘములబట్టి యుండవలెను. లేకున్నచో
వివిధజాతులవారికి న్యాయము దొరకదు.

మాసమాఖ్యయందు సాధారణ సభ లో ఇండియా
కాన్సిలు సంస్కరణ చట్టము నొక దానిని చిత్తు
తయగుజేసి నాము. మీరు మీ ప్రీవీ కాన్సిలు
వారు ఆమోదించినచో మీ భృత్యుల యిబ్బందులు పోవును.

ఈ మార్పు ప్రవేశపెట్టువరకు భారతశాసనసభకు, స్టేటు
కాన్సిలుకు రాష్ట్రీయ శాసనసభలకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు
మాసంఘమునుండి ప్రతినిధుల నియమింపవలెనని చెప్పవలెను.

మాసంఘమును తన జౌన్యత్వమునకు తెచ్చునని నమ్ముచు
విరమించుచున్నాము.

ఇట్లు మీ భృత్యులు.

చట్టము

కారణోద్దేశములు:— ప్రస్తుత నియోజకవర్గముల స్థల
విభజనమునుబట్టి యుంటున్నవారు, భారతదేశము విశిష్టముగలిగి
ఒక్కటిగా లేకుండుటచేతను, వ్యవసాయపరిశ్రామిక జాతులకు
ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము లేకున్నది. ప్రజలలో అన్ని తరగతు
వారికి సమానావకాశము లాసంకుటకును, నిమ్నజాతుల అంగ
దొక్కుచున్న ఉన్నతజాతులు కొన్నింటి ఒక ముగములకును
కొంతమార్పు జరుగవలసియున్నది. కావున నియోజకవర్గములను
వివిధసంఘములందు ప్రత్యేకముగ మంచవలెను.

చట్టమునందు 6 భాగములు గలవు. (1) పీఠీమనరి:—
ఇందు ముఖ్యమైన హక్కులుగూర్చి తెలుపబడినవి. భారతదేశము
నందు అనేకమతములు జాతులు సంఘములు యేర్పడి
యున్నవి. సాంఘికాభిమానములే యెక్కువ. భారతరాజ్యము
ను భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రముగ విభజింపవలెను. శాసనసభల
ప్రాతినిధ్యము మతములబట్టి యుండవలెను. హిందువులలోవివిధ
తెగలవారికి గూడ ప్రాతినిధ్యముండవలెను.

(2) స్టేటుకాన్సిలు:—ఈ సభకు సభ్యులు కాన్సెలరు
ఎనెంట్ల సభ్యులగును 30 ఏండ్లు దాటినవారుగ నుండవలెను.
సభ్యత్వ 3 ఏండ్ల వరకుండును.

మాడవ వంతు సభ్యులు ప్రజలచే ఎన్నుకొనబడుదురు.
మాడవవంతు వైస్రాయిగారు నియమింతురు. మిగతా 3 డవ
వంతు శాసనసభవారు సంఘములబట్టి ఎన్నుకొందురు. గవర్నరు
జనరలుగారు సభ్యుల సంఖ్యను హెచ్చించవచ్చును.

(3) ఎస్సెంట్ల:—ఈసభయందు 500 సభ్యులుండురు 45 ఏండ్లు
దాటి ప్రాథమికవిద్య నేర్చినను ప్రజా సంస్థయందు పనిజేసినను,
భూమి యున్నను, సభ్యత్వమునకు అర్హుడు కావచ్చును. ఈసభ
గూడ 3 ఏండ్లకొకసారి ఎన్నుకొనబడును.

కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు భారతీయ సభ్యులుగ ఒక
మహమ్మదీయుడు, మిగిలిన యిరువురు బ్రాహ్మణతరులుగ నుం
వలెను. వ్యవసాయ పరిశ్రామికజాతుల ప్రతినిధిగా విశ్వకర్మని
నియమింపవచ్చును.

(4) రాష్ట్రసభలు:—ఈసభకు, 21 ఏండ్లుదాటి, యూ
నియలు లేక తాలూకా లేక జిల్లాబోర్డుల పనిజేసినవా రెవ
రయినను సభ్యులుగ నుండ అర్హులగుదురు. సాంఘిక ప్రాతినిధ్య
ముండును.

కార్యనిర్వాహకవర్గమునందు హిందూసభ్యులుగ బ్రా
హ్మణతరులే యుండవలెను. అభివృద్ధికాభిమాంత్రి విశ్వకర్మకు
లేదా వ్యవసాయజాతివాడు కావలెను.

ఒకసారి సభ్యునిగా నామినేటు చేసినవారిని తిరిగి ఆ
సభకే నామినేటు చేయరాదు.

గ్రాధ్యపితులు గాని, డాక్టరు మున్నగు గౌరవవ్యక్తి
లందున్నవారు జనరలు నియోజకవర్గమునుండి యెన్నుకొన
బడరాదు. వారికి ప్రత్యేక నియోజకవర్గ ముండువచ్చును.
హైకోర్టు జడ్జిలలో సగముసంఖ్య బ్రాహ్మణతరు లుండవలెను.
చట్టములోని ముఖ్యాంశము లీరిగానున్నవి.
ఇదేరిగా కామన్న సభకు, ఆంగ్లప్రధానికి, స్టేటు సెక్ర
టరీగారికి వినతిపత్రముల సంపుటకు నిశ్చయించిరి.

బక్రీదు పండుగ

కలకత్తాలో మతకలహములు

నిన్న 3 వ తేదీన కిష్టపూరులో శాంతిని కాపాడు
టకు చాలమంది పోలీసు భటులును పంపిరి. సెషను ప్రగారు
మున్నగువారు గూడ వచ్చిరి. కార్యణ్యము లింకను తగ్గలేదు.
గాయములు తగినవారికి వైద్యశాలలో చికిత్సచేయుచున్నారు.
పంక రాష్ట్రమున మరెచటను అల్లరులు జరుగలేదని
వార్తలు వచ్చుచున్నవి.

2 వ తేదీన వైద్యశాలకు పంపబడిన 38 మంది మహమ్మదీ
యులలోను 31 మందిని పంపిజేసిరి. వారికి బలమైన డెబ్బలు
తగలలేదు. నలుగురిని పోలీసు వైద్యశాలకు పంపిరి. ఇద్దరు
మాత్రము అపాయస్థితిలో నున్నారు. చాలమంది మహమ్మదీయ
పృథువులు కిడ్నరుపూరు వెళ్లి శాంతిని నెలకొల్పుటకు ప్రియ
త్వముచేసిరి. చుట్టుపట్ల నున్న షాక్టరీలు మూసివేయబడినవి.
వేయిమంది మిల్లు పనివాండ్లు అడట చేరిరి. 3 వ తేదీ మధ్యా
హ్నము 3 గంటలకు మరల వందలకుల కలుగగా చాలమంది
హిందువులు గతకోజాన కొట్లాట జరిగిన స్థలమునకు కర్కరీలు
పట్టుకొనివచ్చిరి గాని పోలీసువారు వారిని అరిమిజేసిరి. డెబ్బలు
తగినవారందరును నాకహాలిజిల్లాకు చేరినవారని తెలియు
చున్నది. ఇప్పుడు శాంతి నెలకొనెను.

జకరయ మసీదువద్ద గలభా

నిన్న మధ్యాహ్నము జకరయ మసీదువద్ద నొకసేమవరు
మహమ్మదీయుడు ఒక మార్వాడీబాలుని కొట్టెను. ఆప్రాంత
మున మహమ్మదీయులు హెచ్చుగా నున్నారు. వెంటనే 4000
మంది అచటచేరిరి. కొట్లాట జరుగుచున్న దని కొందరు తుంట
రులు వచంతులను వ్యాపింపజేసిరి. బారాబజారులోను కానింగు
స్ట్రీటులోను దుకాణము లన్నియును మూయబడినవి. పోలీసు
వారు వచ్చి దుకాణదారులకు దైర్యముచెప్పిరి. కొట్లాట జరుగ
లేదు; దుకాణములు తెరువుడని బోధించిరి. ప్రజలింకను
గుంపులుగా చేరుచున్నారు. పోలీసువారు 3 వరి కాయ
చున్నారు. ఒక హానిరకీమేజస్ట్రీలు గూడ వచ్చి ప్రజలకు
బోధించుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

మీకు స్వదేశాభిమానముగలదా

మీకు స్వదేశాభిమాన ముండిన మీస్వదేశమునందున్న
భీమాకంపెనీలలో శ్రేష్ఠమైనదానికే పోలిత్యానా మొసగుదు.
ఎంతైనా ఆఫ్ ఇండియా హిందూదేశపు కంపెనీ. దీనికి సంబం
ధించిన ప్రైవేటుతయము ఈదేశమునందే యున్నది. వివరములకు ఈ
దిగవ విలాసమునకువ్రాయుదు. (7)

The Branch Secretaries,
The Empire of India Life Assurance
Co., Ltd
POST BOX No. 237 MADRAS.

నోటీసు

కర్నూలు డి. శిరువెల్లతాలూకా పోలీస్థల గ్రామము
గువ్వ రిమ్మారెడ్డికి సవరు గ్రామము దేగూడి కందులపోలీశ
రెడ్డి 12-7-1922 తేది 120-1-7 లకు న 15 రు 100-0-0 కి
రు 0-12-0 ప్రికారం అగు అప్పులు సడ్డి చేరి రు 158-1-7
లకు సవరు గువ్వ రిమ్మారెడ్డి చనిపోవుటవల్ల అతని
భార్య గువ్వ నాగమ్మ సంద్యాల డి. ఘు, కోర్టులో
OS 200/1925 రుగా దావా తెచ్చి సవరు మొత్తమును
యీమె రాబట్టుకొనుటకు గువ్వ రిమ్మారెడ్డికి యవరు వా
ర్సులు లేరనిన్ని పై గువ్వ నాగమ్మ వార్సు సర్టిఫికేట్లు పొం
డుటకు O. P. 17/1925 రు గా ఆర్డీ దాఖలు అయియున్నది
సవరు అర్థి వాయిదా 16-7-1925 తేదీన వెయ్యబడినది అందుకు
యవరై నా ఆదేశించువారు యున్నయడల సంద్యాల డి. ఘు.
కోర్టులో హాజరు అయి ఆదేశించవచ్చును.
సంవత్సర }
1925-26 }

పి. రామచంద్రయ్య
వాకీలు

మదరాసు వార్తలు

మదరాసు రైల్వే ఉద్యోగుల సంఘము:-

ఈ సంఘమువారి సాధారణసభ పెరంబూరు రైల్వేస్టేషనుకు యెదురుగ 6 వ తేదీ సోమవారంనాడు జరుగును. ఎ.క. శ్రీరాములుగారు, ఎం. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు రుపస్థాపించెదరు.

కృష్ణగౌడ సభ:-

తిరువల్లిక్కేడి కారడవోలులో (81, పెద్దపేర్లలో) ఆదివారము 4-15 గంటలకు సుబ్బయ్యభాగవతాదు (మధుర) గాత్రపాట, ముద్దాస్వామి అయ్యరుగారు (వరమూరు) ఫీడలు వాయిద్యము జరుగును.

ఎన్నిక సభలు:-

పగడాల పీఠిలో కృష్ణమ కోవిలపల్లి 5 వ తేదీన 6-30 గ. కార్పొరేషను సభ్యులనునకు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులను బ్రా సత్కారాచార్యగారి ఆధ్వర్యము బలపరచుటకు బహిరంగసభ జరుగను.

‘గాలవ’ హరికథ:-

శ్రీ ఆదివారం సాయంకాలము 4 గంటలకు తొండమండలం స్కూలు హాలులో బ్రహ్మ శ్రీ నాగరాజ భాగవతరుగారు (రంజాపురం) గాలవమును చరిత్రయును కాలక్షేపము జేసెదరు.

చీనా తంతివార్తలు:-

చీనా కంపెనీల కంపు టెలిగ్రాములు హాంకంగునవద్ద నిలిపివేయబడుచున్నవి. టెలిగ్రాములు ఇంగ్లీషులోగాని, బాంట్సీస్కాటు కోడలోగాని, మర్కొనికోడులోగాని వ్రాయవలెను.

వాతావరణము:-

నవరసము హాల్లలో కావ నరీ సిగ్నలు కట్టిరి. పెరిసిడెన్సీ పోస్టాఫీసుకు కాంటేలుగారు నిన్న రాత్రి ఎర్నాకులం బోయిరి.

శ్రీ ఆత్మహత్య:-

రాయపురంలో 45 ఏళ్ల శ్రీ కొన్నేండ్లనుండి పిచ్చినిగ్ధునిండి వారములకోకలక్రిందకు నుండి వ్యాధిగ్రస్తులయి ఉండెను నిన్న 3 గ. అగపడెను. నాలుగు గంటలకు మాతిలో శవము తేలుచుండెను. పోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు.

ఎగ్జూరులో సభ:-

కాంగ్రెసు, కిలీఫతు, స్వరాజ్యపక్షముల యజమాన్యముక్తియ పోమహారము 6 వ తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు స్వామిరెడ్డి పీఠిలో డా|| వి. లక్ష్మీపతిగారి ఆధ్వర్యము జలపరచుటకు సభ జరుగను. శ్రీ|| ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, చక్రయశెట్టి, మన్నగు కాంగ్రెసు ప్రముఖులు పాల్గొందురు.

కృష్ణలీల:-

చెన్నపట్నము, పెద్ద నాయక వోడేలు, శ్రీనివాసయ్యపీఠిలో స్థాపించియుండు శ్రీశరణాభిమత విష్ణుచిత్ర రామానుజ సభయందు ఈజూలై నెల 6 తేదీ సోమవారము రాత్రి 9-గంటలకు పై శ్రీ కేబుగానలోభ కజనసభ వారిలన శ్రీకృష్ణలీలను జననముమొదలు గోపికాప్రసాదాచార్యుల వరకు నవపించబడును. భగవద్గీతలందరును ధర్మశిల పరిపాలకులున్న విజయముజేయుదురని ప్రార్థించెను. తయము 11-వ సంవత్సరములుగల వేదాచలము తన బాలుడు కృష్ణావతారముగవచ్చును.

రాకపోకలు:-

సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు, నిన్న రాత్రి ఉడకమండలపు బోయిరి. టి. ఎం. రాసుగారు టెంగుళూరు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

ఎ. రంగనాథముదిర్యురుగారు, శెఫ్. బిల్కాస్సీగారు

ఎ. కె. కర్ణమ నెనుగారు నేడు చెన్న పురి వచ్చిరి.

మేటూరుప్రాజెక్టు స్వపలు ఆఫీసుకు

స్థానీగారు కోయంబత్తూరునకు, సోలిండియను రైల్వే ఏజెంటు స్కాటుగారు ఉదికమండలమునకు నిన్న రాత్రి బోయిరి.

గా|| ఛా|| బిల్లిగారు ముదరాసు జడ్జి, సోమవారము

నాడు రానున్నారు. రైల్వే పోలీసు సబు ఇన్ స్పెక్టరు యతిరాజులూసాయాడుగారు 82 పం||లు సర్వీసు జేసి విరమించుచున్నారు. వారివిజ్రులు వి.ందోశంగిరి.

మదరాసు రాజధాని జైల్లు

నాటిలో మార్పులుచేయు సూచనలను ప్రభుత్వ

మంగీకరించుట

ఉడక మండలము, జూలై 4-1917 లో విడుదల కాబడిన పిమ్మట జీవనోపాయము కలగనటు రేదేనివృత్తిని నేర్పుపద్ధతుల వాలోచించుటకును, జైల్లుయందు మార్పుటను సూచించుటకును ప్రభుత్వముచే నోడీ డ్రైటిక్రిందనేర్పడిన సంఘమువారి సూచనలపై ప్రభుత్వము తగు యుద్ధరతునిచ్చిరి. సంఘము చాల ముఖ్యమున కొన్ని సూచనలను జేసెను. ప్రతిజైలునందును నేతకును, లోహపక్షికును భవయోగింను విద్యుచ్చక్తాలయనుల నిర్మించుటకు సూచించబడెను. ప్రభుత్వము కొంచెమించుసూచన లన్నిటి నంగీకరించెను. మదరాసులోనున్న పెనిటెన్సియరీ జైలునందు ప్రజంగిపని నేర్పుటకు వ్యయమును మంజూరుజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

వ్యాసపూజా మహోత్సవము:-

శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యవర్య శ్రీమానానంద సరస్వతీ స్వామిలవారశే శ్రీ శివవిద్యానంద సరస్వతీ స్వామిలవారు చెన్నపట్నం, కీలోపాకం, పూనమన్లి హైకోర్టు, లండన్ లోలో ఉన్న ‘బృందావనంలోని’ శ్రీ వరసిద్ధి విద్యాయకస్వామి పన్నిధిలో క్రొధన సంవత్సర, ఆహార శుద్ధపూర్ణిమ సోమవారము (6-7-26) నందు వ్యాసపూజను ఉదయం ప్రారంభించెదరు. కావున, భక్తు లందఱు ఈ వ్యాసపూజా మహోత్సవమునకు విజయముజేసి అనుగ్రహప్రసాదముల స్వీకరించునాగిరతులు.

కంట్రాక్టరు కావలెను

హారీలకు, బండ్లవారికి భోజనము తయారుజేసి సరఫరా చేయుటకు ఒక కంట్రాక్టరు కావలెను. ఆల 1-కి రు 75 లకు తక్కువకాని ధరంబడికి కంట్రాక్టు వ్రాచిగానుండును పని 9-7-1926 తేదీ నుండి ప్రారంభించవలెను. వివరములకు ఈ దిశన విలసమునకు వ్రాయవలెను.

Manager, The Marathi Wire, Post Sandur Bellary Dist.

న్యూయిండియా పత్రిక

విసెంటుగా రాంగ్ల దేశమునందుండునంత ననుక

పి. కె. తెలాంగుగారు సంపాద

కత్వము వహింతురు

మదరాసు, జూలై 4-1917 లో డా|| ఆరిటెంటుగారి ప్రవాస సవయమున పత్రికా సంపాదకత్వము వహించిన పి. కె. తెలాంగుగారి యిష్టము నామె యాంగ్లదేశమునం దున్నంత కాలము సంపాదకత్వము వహించురు.

ప్రతి పుట్టిన తేదీ యుల జూలై 14 నుండి న్యూయిండియా విశేషపత్రిక యొ యాదావత్రపే ఖిరీదు యొబడునని తెలియచున్నది.

విసెంటుగారి ప్రయాణము

డా|| ఆరిటెంటుగారు తాము విద్యార్థుడైన బిల్లును గూర్చి ప్రబోధించుటకై యాంగ్లదేశమునకు నేడ దోడ్ నెక్కుదురు. బి. శివరావుగారు రామెతోగూడ నుండిరి (ఆ. ప్రె.)

రాబర్టుసనుగారు

ఉడకమండలము జూలై 4- ఆన్- పుష్క సులకు వారిని నట్టయు పత్రికా సంపాదకత్వమునకు నకు సహకారమును రాబర్టు సనుగారు పుష్కత ముదికమండలమందు బి తిరిగిన మాంగుయా యూ యనునొక బర్మా పిచ్చిగానికడను వ్రాయుచున్నారు. పిచ్చివాడయినను పుష్కతను చుట్టముతునివలె నటించినట్లు పాత్రోపాహమెనర్పబడెను రాబర్టుసనుగారు బారెయ్యు, బర్మ పక్షిగా ముదలం దేశము లనేకములు తిరిగిరి బర్మాలోకొంత కాలము క్షేపణ వైటను పత్రికాసంపాదకిరి. ఓరి లెంజిగారు ఎ. జే. రాబర్టుసను రంగును బార్మిరుగారు పేరు ముప్పదిసంవత్సరములక్రింద చదరాసు మెయిలు పత్రికలో పని జేసిరి. రాబర్టు సనుగారు పత్రికలకు హాస్యరస వ్యాసములు వ్రాయుచుండురు. హిందూ పత్రికకు పిల్గికోసపు గి. పి. మెదలననని వ్రాసిరి. (ఆ. ప్రె.)

మ రి ణ ము

ఆలహాబాదు, జూలై 4-నిన్న రాత్రి సయ్యరుహాబీ బుల్లా (లక్నోలో బారిష్టరు; ఆఫిలభారత మహమ్మదీయ సంఘమున కొకప్పు డన్యక్షాడు) గారు చరణించిరి

మొదటనే భద్రముగా నుండుడు

మలేరియా (Malaria)

జ్వరములను దగ్గఱకు చేర్చునట్లు

ఇసనోవెలీని (Esanofele)

వాడుబడే ఈవ్యాధిని నుల్లభముగా ఆంకపరను వచ్చును

ఇది మలేరియాకు అద్వితీయమైనది, మరియు రానీయక ఆటకపరచును. ఆటకపరచుటకు ఉదయము సాయంకాలములందు ఒకమాత్రము వాగిన చాలును. బిడ్డలకు ప్రవరూపముగానున్న ఇసనోవెలీనాను వాడుడు.

బేషధదుకాణములకు వ్రాయుడు లేక ఈదిగువ మీసమునకు వ్రాయుడు.

ఇదే ప్రకారమే ఉండుదానిని చూచి మోసపోకుడు.

Messrs Gorio Ltd, P. B. No. 159, Bombay.

అ జీ ర్ణ వ్యా ధి ప్ర బ లి

భోజనముచేయ వీలుకొనవుడు

ప్రతిదినము, ప్రతిదినము భోజనమైన తరువాత నిరంతర దుఃఖంకమే భోజనవ్యాధిచే యేల బాంధవడెకరు. ఏ భోజనము, ఏ భోజనమును అతీర్ణవ్యాధిచే యేలచెడగొట్టుకొనెదరు? తైసుకేటెడ్ మెగ్నీసియా Bisurated-Magnesia. ఎప్పుడును జయముగా వాగుచేయు ఈవిశేషము మిక్కిలి కఠినశీతోనున్న వాచినిగూడ ఎక్కువ సమర్థులు వ్యాధి మూలకారకమైనట్టి పులుపునకు విరుగుడును కల్గించి, పులుపునకు ఆంకము కల్గించి వ్యాధిని తక్షణమే నుదిర్చి శిశుకొని అయయములకు తోడ్పడి, వారిపలను స్వాభావికముగ ఏలాటి ఆంకములే చెనుకొనునట్లు తోడ్పడుచు ఇది తైడ్డెటెడ్ ఫిఫార్సు చేయబడినది. అనేక గొప్ప వైద్యులందు ఇదిఉపయోగించబడుచున్నది. దేగ్గనానును తైసుకేటెడ్ మెగ్నీసియా (Bisurated Magnesia) లేక ఉండికూడుడు.

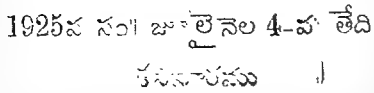
'BISURATED' MAGNESIA

చూర్ణముగాను, బిళ్ళలుగాను దొరకును

ప్రతి బేషధదుకాణమునందును స్టోరునంగును దొరకును

వర్తక BISMAG గురుతు.

మీరు మోసపోకుండుటకై ఈ గురుతును గమనించును,

రంగుభేదపు చట్టము

చీనా సమస్యను పరిష్కరించుటకు, అమెరికా పభుత్వమువారు చేసిన సూచన లనుకూలము

నున్నది. విదేశీయులకు చీనాలో నెట్టి హక్కులుండవలయునో, వెంటనే నిర్ణయింపవలెనని, అమెరికాతలంపు. ఇది జరుగుచో, చీనా కల్లోలము తగ్గిపోక మానదు. చీనా నిస్సహాయస్థితియందున్నపుడు సంపాదించిన హక్కులను, విదేశీయులకును చలాయించవలెననుట యోగ్యముగాదు. చీనాయందు స్వాతంత్ర్యప్రభోధము గలిగినప్పటికీ, పెనుకటివద్దతులను పాశ్చాత్యజాతులు మార్పుకొనుట క్రేయస్కరము. అమెరికా నిజస్థితిని గుర్తించినది. కలవర కారణమును తొలగించినగాని, ఉపద్రవ మంతరింపదు. పెద్దజాతులవారు తమ బలమును ప్రయోగించుటవలన, చీనా కలవరము తాత్కాలికముగ దగ్గిపోయినను, శాశ్వతముగ దొలగజాలదు. శాశ్వతోపాయముల నవలంబింపవలయుననియే, అమెరికా గోరుచున్నది. అమెరికా యవలంబించెడి సాధనమేమి? ఇందుకు అంతర్జాతీయ విచారణసంఘము నొకదానిని నెలకొల్పవలయునని, అమెరికా రాయబారి యుద్దేశ్యము. బ్రిటిషుమంత్రియగు ఆస్టిను ఛేంబర్లెనుగారు సయితము, యీసూచనకంగీకరించెరి. నానారాష్ట్ర సంఘమున కీ వ్యవహారమును బంపుటకన్న యిదియే మేలని చెప్పిరి. నానారాష్ట్రసంఘము నందు అమెరికా సభ్యురాలుగాకుండుటచే, అమెరికా తోడ్పాటు నక్కడ బడయుటకు వీలుండదు. కాని యింకను ఆలోచనలతో కాలముగడువక, యూరపియను జాతులవారు చీనా వ్యవహారమును వెంటనే పరిష్కరించుట యవసరము. ఇదివరకే బాల్టిమోర్ ల ప్రోద్బల మెక్కుడుగ నున్నదని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. బర్మోహెడ్డు ప్రభువు గారి విషయమై ఖండితముగ నభిప్రాయమిచ్చిరి. కాని, రుష్యామంత్రియగు చిచిరెగ్ గారి విషయమై ప్రతికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, తమకట్టి యుద్దేశ్య మేమియులేదని వాక్రుచ్చిరి. ఛేంబర్లెను గారు మాత్రము బర్మోహెడ్డు ప్రభువుగారి భీతినే బలపరచుచున్నారు. బ్రిటిషుమంత్రుల ప్రతిపాదనలు నిజమగుచో, చీనాయందు బాల్టిమోర్ పలుకుబడి విశేషముగ వ్యాపింపకముండే, చీనా సమస్యను సామ్యముగ పరిష్కరించుట లాభకరము. అమెరికా ప్రయత్నములకు, ఇంగ్లండును, తదితర యూరపియను జాతులును ఎంతవరకు తోడ్పడునో, ముందుగాని తెలియదు.

స్వదేశవస్త్రములపన్ను

దేశీయ వస్త్రములపై విధింపబడుచున్న ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేయకుండుటచే, బొంబాయిలోని మిల్లులు విశేష నష్టముల పాలగుచున్నవి. జపాను పోటీతో తూగజాలకున్నవి. ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దు జేసెదమని ప్రభుత్వము వారిదివరకు వాగ్దానము జేసినను, ఆ వాగ్దాన మింకను చెల్లలేదు. ఇందును గూర్చిన ఆందోళనము నిన్న నేడు జనించినదిగాదు. కాంగ్రెసునం దెన్ని సంవత్సరముల నుండి యో, అడిగి అడిగి ప్రాణము విరిగినది. ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యులగు సర్ బేసిల్ బ్లాక్స్టాగూని బొంబాయిమిల్లు యజమాను లీ విషయమై గ్రుచ్చి యడుగగ, వ్యాధిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము మిగుల ఆశాభంగము గలిగించుచున్నది. రాష్ట్రపు కష్టములను పూర్తిగ దొలగించినగాని, వస్త్రములపన్నును

దొలగించుటకు వీలులేదని బ్లాక్స్టాగూరు పలుకుట విచిత్రము. రెంటికిని ముడిబెట్టుట, మిగుల అసభ్యము. బ్లాక్స్టాగూరు తలపెట్టుచో, మిలిటరీ వ్యయమును తగ్గించి, ఇటు వస్త్రములపన్నును, అటు రాష్ట్రకష్టములనుగూడ తొలగింపవచ్చును. ప్రస్తుతసమయమున, మిల్లులు మిగుల బాధపడుచుండగ, ఎన్నడో కష్టములు తగ్గవరకు వేచియుండవలెనని కోరుట, ఏటిన్యాయమో తెలియదు. ప్రపంచమునందంతటను వాణిజ్యము పీణదశయందుండుటచే, మిగిలిన దేశములతో బాటు హిందూదేశము సయితము కష్టమునుభవించుచున్నదని బ్లాక్స్టాగూ రోదార్చుటవలన లాభములేదు. మిల్లు యజమానులు వీరికి బహుబుజ్జెప్పుచు, ఇతర దేశములలో నెక్కడనున్న దేశ ప్రభుత్వములపై పన్ను విధించుటలేదని, స్పష్టపరచిరి. ఎక్సైజు డ్యూటీని రద్దుజేయవలెనని, భారతీయ వర్తకమునకు ప్రబలనష్టము వాటిలక తీరదు.

రాయల్ కమిషన్

హిందూదేశపు రాజ్యాంగ సంస్కరణములను మార్చి స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు, రౌండుటేబిలు సమావేశమును వెంటనే సమకూర్చవలయునని కొందరును, రాయల్ కమిషనును నియమింపవలయునని మరికొందరును కోరియుండిరి. ముడ్డి మెను కమిటీయందలి మైనార్టీ రిపోర్టులో, ద్వంద్వ ప్రభుత్వవ్యవస్థ బనికీరాదనియు, రాయల్ కమిషనును నియమించుట ముఖ్యమనియు, సూచింపబడెను. రీడింగు ప్రభువుగారు బర్మోహెడ్డు ప్రభువు గారితో సంప్రతించినందులకు ఫలముగ, నేమి వరములు లభించునాయని కొందరు వితర్కించుచున్నారు. ఇట్టిస్థితిలో, సంస్కరణములకు సంబంధించిన రాయల్ కమిషనును నియమింపక బోయినను, వేరొక కమిషను రావచ్చునని, తెలియుచున్నది. హిందూదేశపు గ్రామముల స్థితిని కనుగొనుటకై విచారణసంఘమొకటి బయల్పెడవలయునని ప్రొఫెసరు గంగూలీగా రిటివల కోరియుండిరి. వీరి సూచనకు, బర్మోహెడ్డు ప్రభువు గారామోదము జూపిరి. రీడింగు ప్రభువుగారును సానుభూతి జూపినటుల వార్తలు చెలుపుచున్నవి. గ్రామ ప్రజల స్థితిని కనుగొనుట ఎంత ముఖ్యమయినను యీ విచారణ కసినము అయిదారు సంవత్సరములయినను పట్టు ననుటకు సందియము లేదు. అంతవరకును యితర వ్యవహారములను కట్టిబెట్ట వలయుననుట హాస్యాస్పదము. ప్రధానమగు స్వపరిపాలనమునుండి, దేశ దృష్టి నితర దిక్కులకు త్రివృట, పాడిగానేరదు. స్వపరిపాలనా ప్రదానముగూర్చి పెనుకాడువారు, గంగూలీగారి సూచనను ఆమోదించుటయం దర్థము లేక పోలేదు.

ఆంధ్రప్రిన్సిపాలు

రాజమహేంద్రవరపు కళాశాలకు, విస్సా అప్పారావుపంతులుగారిని ప్రిన్సిపాలుగా నియమించుట, కొత్తమార్పనుటకు సందియములేదు. ఇదివరకు, కుంభకోణం కళాశాలకు భారతీయులు ప్రిన్సిపాలుపదవి నాక్రమించి దానిని సమర్థతతో నిర్వహించుచుండిరి. ప్రిన్సిపాలు గోపాలరావుగారి

నామమును ప్రసిద్ధమే. నేడు పి. వి. శేషులయ్యగారు రాజదవి నాక్రమించుచున్నారు. రాజమహేంద్రవర కళాశాలలో మాత్రము, ఇట్టి నియామక మిదివరకు జరుగలేదు. అప్పారావు గారిని తాత్కాలికాధ్యక్షునిగా నియమించినను, వీరి నా పదవియందు ఖాయపరచుట విశేషము. పంతులుగారు ప్రకృతి శాస్త్రమున భ్యసిం చి, తమ యభిమానవిద్యయందు ప్రతిభ గనుపజచిరి. ఆంధ్రభాషయందు పాశ్చాత్యశాస్త్రముల ననువదించుటకువీరి కుక్కుడు కుతూహలముగలదు. సామర్థ్యాతిశయమునందు, అప్పారావుపంతులుగారు పాశ్చాత్యులకు తీసిపోరనుట నిశ్చయము. ఈ సమయమున సర్ వేంకటరత్నం నాయుడుగారు, విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులుగను, అప్పారావుపంతులుగారు కళాశాలాధ్యక్షులుగను నియమితులగుట, విశేషమని ఎంచవచ్చును.

కీ॥ శే॥ గ్వాలియరు మహారాజాగారి ఆస్థికలు

ప్రత్యేకపు రైలుబండిలో గ్వాలియరు నగరమునకు గొంపోబడెను.

బొంబాయి, జూలై 31:— కీర్తిశేఖర గౌరవనీయులైన రైల్వే కమిషనరుల సర్ మాధవరావు నిధియాగారి ఆస్థికలు రాంపూరా మేలుస్తీమరులో నేటి ఉదయమునక బల్లార్లు చేవునకు 12-30 గంటలకు దీసికొని రాబడెను. 1-30 గంటలకు మెలుస్తీమరునుండి గ్వాలియరు నగరమునకు ప్రత్యేకపు రైలుబండిలో ఆస్థికలు గొంపోబడెను. ఓడ చేరుటకు చాల పూర్వమందే మహారాజాగారియొడ గల గౌరవమును భక్తి యు జూపుటకు సంస్థానవాస్తవ్యులు భారతీయులు అధికారులు బల్లార్లచేవునందు తుదిసారి మహారాజాగారి ఆస్థికలను నందర్పించి కృతజ్ఞతను జూపుటకు సమావేశమైరి. ఓడచేవునందు చేరగానే పెద్ద మహారాజిగారు సంస్థానపు సర్దారులు ఓడలోనికి వెళ్లిరి. పారి మన గౌరవం దుండి కీర్తిశేఖర మహారాజాగారి ఆస్థికలను దీసికొని వచ్చుచున్న చిన్న మహారాజిగారిని యువరాజుగారిని సర్దారులు పరామర్శ గాంచిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వపు డిప్యూటీ కార్యదర్శి, పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరు, గవర్నరుగారి అంగరక్షకుడు, బొంబాయి దొరతనము తరపున చిన్న మహారాజిగారిని యువరాజుగారిని పరామర్శజేసిరి. గ్వాలియరు సంస్థానమందు సాచికిలు యేజంటుల క్రంపుగారు రాజప్రతినిధి తరపున చిన్న మహారాజిగారిని, యువరాజుగారిని పరామర్శ చేసిరి. తదనంతరము బికనీరు మహారాజుగారు, సావంతవాడి, దేవానురాస్థానాధీశ్వరులు, మరికొందరు ప్రముఖులు ఓడలోనికి బోయి దుఃఖాత్తు సన్నిగారిని సానుతాపవచనములతో నూరడించిరి. కీర్తిశేఖర మహారాజాగారి సమీపబంధువులు శివపేటికను ఓడనుండి దింపిరి. శాసాసంఘములు, పెద్ద ఉద్యోగులు మొదలగువారు దానిని పుష్పమాలచే నలంకరించిరి. బొంబాయి గవర్నరుగారు రాకమాలను బంపిరి. బొంబాయి జిల్లా సైనికాధికారి, నావిక దళ ముఖ్యోద్యోగియగు గూడ పుష్పనామములచే శివము గల పెట్టె లనంకరించిరి. గౌరవపటాలము బాండుధ్వజములతో మహారాజాగారిని గౌరవముచేయుచుండ బ్రిటిషు రిజిమెంటు విషాదగీతములను బాడుచుండ, సుడచే మూయబడిన రంధ్రాలు వాయింపబడుచుండ నిశ్చబ్దముగ ప్రత్యేకపు రైలుబండివరకును ఉత్సవము వెడలెను. గ్వాలియరు పదాతులుగూడ గౌరవపటాలమునందు గలరు. ఉత్సవముఖమందు యువరాజుగారు ముఖ్యమగు దుఃఖితుడుగ నుండ వారివెనుక స్వేమలు పెంజునవరకును పీనుగ ఉత్సవము వెడలెను. రాంపూరా ఓడరేవునకు రాగనే 21 ఫిరంగులు కీ॥ శే॥ మహారాజాగారి గౌరవాధ్యమ ప్రశ్నబుడెను. మెలుస్తీమరునుండి గ్వాలియరు నగరపు ప్రత్యేకపు రైలుబండి బయలుదెరగనే వారి 21 ఫిరంగులు ప్రేల్చబడెను. (అ.పె.)

భారతదేశము

రైతులు ఋణగ్రస్తులగుట

రోయలు కమిషను విచారణ గావలె ననుట

రీడింగ్ ప్రభుని సానుభూతి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 2:—బర్మింగ్ హామ్ ప్రభునితో రీడింగ్ ప్రభువు మాట్లాడవలసిన దంతయు పూర్తి అయినది. ఇంత వరకు మాట్లాడుటకు తీరిక లేదని ఆపివేసిన అంతరితోడను మాట్లాడుటకు మొనరిడిరి. నిన్నటిదినము ప్రభునకు గంగులిగారితో మాట్లాడిరి. రైతుల ఋణగ్రస్తలగుటకు రోయలు కమిషను నియమించు విషయమై సానుభూతితో రీడింగ్ ప్రభువు మాట్లాడిరి.

ఈపు రీడింగ్ ప్రభునకు ఇండియా కార్యాలయమున వింజొనసరుకు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు 800 మందిని ఆహ్వానించిరి.

ప్రభువులసభలో చర్చ

బ్రిటిషు విధానము

లండన్, జూలై 2:—భారతరాజ్యాంగ సమస్యలను గూర్చి ఇకనైన బ్రిటిషు విధానమును దెలియజేయవలెనని ఆలి వియరు ప్రభువరుగును. వారి విచారణ బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు బ్రిటిషు విధానమును ప్రకటించును.

ఇండియాకు వైమానికతపాలు

కాంతిరానుండి కరాచీకి వారిమున కొకసారి రవాణా

లండన్, జూలై 2:—కాంతరా కరాచీ మార్గమున తపాలను విమానముమీద బంపెదరనియు దీనివలన 5 లేక 7 రోజులు కలసి వచ్చుననియు ప్రయాణీకులను గూడ ఒక పర్యాయము వారమునకు గొంపావు ఏర్పాటు చేసెదనియు ఈ విషయమై త్వరలోనే దేశీయ కేంద్రపాలనయు కామన్వెల్త్ లో కన్వర్తి నేచానియగుగ పింట్ కాన్ఫరెన్స్ గారు దెలియజేసిరి.

సామ్రాజ్యవర్తకము

బ్రిటనులో ముందగించుట

నివారణోపాయము

లండన్, జూలై 1:—బ్రిటిషు పశ్చిమలను పునరుద్ధరించుటకు ఎన్నియో మార్గములను సూచించిరి. ఈ యుపాయములన్నిటిని ఆలోచించుటలో వెంట్రీని గూర్చి ఆలోచించుటకు తన క్రద్దను జూపుచున్నానో లేదోయని మైమ్స్ పత్రికా విలేఖరి చెబుచున్నాడు.

అంత సామ్రాజ్యవర్తకము నభివృద్ధి చేయుటకు ప్రజల మనసులలో తీరపడుచున్నవని ప్రజల వృష్టాంతరము గన్పించుచున్నదనుచున్నాడు. సుంకములను హెచ్చు చేయుటనే విదేశ మార్కెటుల పరికి బోవుటకు పీలురేకున్నది. సున్నపజరే మనకు మంచికాదాదామని గ్రహించుకాలము నచ్చినది. ఆధునిక పోటీలో బ్రిటను దుగలేకున్న సామ్రాజ్యము నిలబడును.

వెంట్రీ ప్రవర్తనమువలన సామ్రాజ్యమును గూర్చి దెలిసి కొనుటకు మంచి అవకాశముగల్గెను. కాని మనస్సునంతలను లగ్నము చేసి ప్రయత్నించవలెననుచున్నాడు.

ఆస్ట్రేలియా మంటపములో సామ్రాజ్యములోనే ఆలోచించి వస్తువులను కొనుటకుల కేయగొల్పుచున్నారట. ఇతర దేశముని యనులు అధినికేములగుడ దీనిని అనుసరించెదరుగాక. ఇది బెడ్డివచో అంతరికిని లాభము.

సామ్రాజ్యసాంఘికసమితి

వలసరాఖ నియమించుట

ఆబ్జవా, జూలై 2:—ప్రతిసాలున 25000 పౌనలకు ఖర్చుపెట్టి వలసరాఖను నియమించుటకు తీర్మానించిరి. సామ్రాజ్యములో పూర్వము యుద్ధములో పనిచేసినవారి వలస కుపయోగముగ నుండును.

ఆక్స్ ఫర్డ్ చాన్సిలరు పదవి

కేపు ప్రభువెన్నుకొనిరి. ఆప్సిక్స్ గారికి 441 ఓట్లు వచ్చెను. కేపు ప్రభునకు 987 ఓట్లు వచ్చినవి.

చీనా రాష్ట్రీయ స్వత్వములు

అంతర్జాతీయసభ సేర్పాటుచేయవలె ననుట

అమెరికా నూచన

లండన్, జూలై 2:—సాధ్యమైనంతవరకునే చీనాలో అవనపు రాష్ట్రీయస్వత్వముల సమస్యనంతలను అమెరికా వారాలలోనించెదరని దెలియజేయవలెనని చీనాలోనున్న క్రొత్త యునైటెడ్ స్టేట్స్ చీనా మంత్రికి దెలియజేసిరి. చీనా అవనపు రాష్ట్రీయస్వత్వములను గాపాడుటకు త్వరలోనే అంతర్జాతీయ సభ సేర్పాటుచేసెదరు. అమెరికా న్యవహరములకు భంగములేకుండ నమ్మకమైనవారికి ఈ సమస్యను అప్పగించెదరు చీనాలో అవనపు రాష్ట్రీయ స్వత్వములను గూర్చి జాతీయమితికి అప్పగించుటకంటె అంతర్జాతీయ విచారణసంఘమువారికే దెలుపుట మంచిని చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యక్ష తరము నిచ్చిరి.

మ్యాంగుహే అల్లరులు

కార్మికపరిస్థితులు కారణములుగావు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

మ్యాంగుహే, జూలై 2:—ప్రస్తుత చిత్తులకు కార్మిక పరిస్థితులు గారణము కావనియు పాశ్చాత్యవిద్యను పూర్తిగ గ్రహించని అమాయకపు ప్రజలను బోధించుటకు ప్రస్తుతములే ఈ చిత్తులు గల్గెననియు మ్యాంగుహేలోనున్న 1000 బ్రిటిషువారికెరుపున ఇంగ్లండులోనున్న కార్మికపక్షమువారికి కబురంపిరి.

మ్యాంగుహే నీటిపనులందు ప్రధాన కార్మికుని (ఫార్మర్) నేమే వీధిలో గాన్చి చంపిరి.

సమ్మె పరిస్థితులందు మార్పు గలుగలేదు. సాధారణ పరిస్థితులు పెమ్మడిగానే యున్నవి. నింగ్స్ లో సైనికశాసన నాను ప్రకటించిరి.

చీనా ప్రతినిధులు రాజీనామా

నిచ్చుట

కికింగ్, జూలై 2:—మ్యాంగుహే వ్యవహారమున పరిష్కారము చేయుటకు ఒక సంఘము నియమించబడెను. అందులో ముగ్గురు ప్రతినిధులు రాజీనామా నిచ్చిననియు ఈ విషయమును విదేశాంగ కార్యాలయమువారే పరిష్కారము చేయవలెనని ఒక లేఖనుగూడ అందజేసిరి.

డాల్లింగ్ రైల్వే కలెక్షన్స్ నుము దివ్యముగ జరిగెను. మార్గు వంతెనలు వచ్చిరి.

ఇటలీయుదయుణము

వాషింగ్టన్ సభ

వాషింగ్టన్, జూలై 2:—ఇటలీ అమెరికా ఋణ చర్యలు గభిమని ఆగిపోవుటనుగూర్చి సభ ప్రారంభమైనపుడే ఉభయయులకును ఒడంబడిక వడిరెనని వెల్లడిగారు చెబుచున్నాడు. సభలో అవాంతరములు గలుగలేదని రి. సీసరు ఆల్బర్ట్ గారు ఆగస్టులో ఇటలీనుండి తిరిగివచ్చిన వెంటనే చర్చ ప్రారంభమగుననిరి.

వర్ణవివక్షతచట్టము

సెనటునిరోధము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

కేపులపుక్, జూలై 2:—సెనటులో నేడు గనుల పని చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదనియు ఇంతవరకు తీవ్రముగ దీని నాక్షేపించినయు దెలియచున్నది. సెనటు ఆపుచేయబడెను.

అధినివేళపుకార్యాలయము

నిధులను విడిచియుటే ప్రధానోద్దేశ్యము గాదనియు కాని అయ్యది నెగిన చాలాభకరముగ నుండుననియు పూర్తిగ విడదీయుటకు ముందు ఇది మార్గదర్శకముగ నుండు ననుచున్నారు.

అటవీశాఖ

బర్మాలో ఆంగ్లో ఇండియనుల నియమించుట

లండన్, జూన్ 29:—బర్మా రాష్ట్రీయ అటవీశాఖలో దోంగములనుగూర్చి లండన్ ఆంగ్లో ఇండియను సంఘమువారు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువునకు విజ్ఞప్తి నంపెదనియు ఇది ప్రజాయత్త కాఖలోనిదనియు స్థానిక ప్రభుత్వాధికారులలోనిదే యనియు వారికే దెలియజేయవలెననియు వింటర్బర్క్ ప్రభువు ప్రత్యక్ష తరము నిచ్చెను.

తీర్థయాత్రికుల నాపుజేయుట

కారణము-కామన్వెల్త్ లో ప్రశ్న

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జూలై 2 —జహంగీరు ఓడలో పయనము చేయు 1000 తీర్థయాత్రికులను నెడలేపులో ఎందుల కాపు జేసెదని కామన్వెల్త్ లో కన్వర్తిగారకుగ రబీగలో యాత్రికులను కరక్షితముగ దింపుటకు పీలుగనుండునాయని అడుగుటకు ఆపుజేసెదనియు యాత్రికు పుడు రబీగానుండి మెక్కా కేసు చున్నారనియు భారతయాత్రికులను గాపాడుటకై ప్రభుత్వమువారెపుడును క్రద్దను దీసికొనుచున్నారనియు చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యక్ష తరము నిచ్చిరి.

సోవియటు ఉపద్రవము

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు అసాయకరము

చిచిరనుగారు లేదనుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును నాశనమైనట్లుటకు సోవియటులు ప్రయత్నించుచున్నారు. దానిని ఎదుర్కొనుటకు మనము అసహాయస్థితియందున్నారమాయని యడుగవలసినవచ్చునని బర్మింగ్ హామ్ ప్రభు వడుగ ఎటులైనను రషియాలో రాజ్యాంగ సంబంధమును తొలగించుటకు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు ప్రయత్నించుచున్నారనియు ఇక చేయవలసిన యుద్ధమును ప్రకటించుటయే యనియు చిచిరనుగారు యాటరు ప్రసిధిలో మాస్కో లో దెలియజేసిరి. రషియా లో సంబంధమును మానుకొనుటకు చీనాఅల్లరులను కారణముగ దీసికొనుచున్నాడు. చీనా అల్లరులకు కారణము ఆయాగొప్ప ప్రభుత్వములవారు వారిని రాచకీయములందు అధిక్రవిషయములందును బాధించుటయేయనిరి. విదేశీయుల అధికారము లేకుండ చీనాలో క్రొత్తప్రజాస్వామ్యప్రభుత్వమును స్థాపించవలెననియు అదియే, ఈ అల్లరులను లేకుండజేయు సాధనమనియు రషియా చీనా పట్ల సానుభూతిని జూపుచున్నదనియు అనవసరముగ జోక్యమును సోవియటులు గలుగజేసికొనినట్లు కవకాశము నీయుటలేదనియు చీనాను గాపాడెదమనుభోరణి తమకు లేదనియు చిచిరనుగారు దెలియజేసిరి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య విచ్ఛిన్నమునకు తామెంతమాత్రము ప్రయత్నించుటలేదనిరి. ప్రాపంచిక శాంతిని నెలకొల్పుటకు ఏ ప్రభుత్వముతోనైన ఒడంబడికను జేసికొనుటకు సంసిద్ధులుగ నున్నారనుచున్నాడు. పైవిషయమును గూర్చి బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువు మంత్రి వర్ణమువారి బాధ్యతను వహించియే యుపన్యసించెననియు ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితులను గనితెట్టి జూచుచున్నారనియు బ్రిటిషు అశ్రయములను గాపాడుటకు ఎప్పటికీ పుడు ప్రభుత్వము వారు చర్యను దీసికొనుచున్నారనియు చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యక్ష తరమునిచ్చిరి. ప్రత్యేకముగ ఒకజాతీయగూర్చి జెప్పదలమకొన లేదనిరి. కాని జెప్పితరవలెనని నిర్బంధించిన చీనాలో సోవియటు పలుకుబడినిగూర్చి అనిశ్చయక తప్పదనిరి.

రీడింగు ప్రభుదంపతులను సత్కరించుట

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై ౩:— లండనులో చాలా సంవత్సరములనుండి ఇంత అత్యద్భుతముగ అభివృద్ధిగలము ఇండియా కార్యాలయమున రీడింగు ప్రభుదంపతులకు జరిగినటుల జరుగలేదట. రీడింగు దంపతులుగూడ అభివృద్ధిగలవచ్చిరి. పెక్కు సంస్థానాధిశ్రుతులు, మంత్రివర్గమువారును, రాయబారులు, ఆయాకాళాధికారులలో ప్రముఖులుగూడ వచ్చిరి. విశ్వవిద్యాలయమును బర్మింగ్ హామ్ మేష్టనుప్రభువులు, మరియులు బోయి జూచిరి. ఇండియను వివిధసర్వీసు ఉద్యోగులకు యూరపియను అభ్యర్థులసంఖ్య పరిక్షకు ఎక్కువగ నున్నట్లు కనుగొనిరి. జూలైమాసాంతరమున పరీక్ష జరుగును. ఒక్క ఐ. సి.ఎస్. కే నేమి హోము వివిధసర్వీసులో కలిసిన నేమి మొత్తము 182 మంది అభ్యర్థులున్నారు. ఇందులో 70 మంది యూరపియనులు, 1922, 1923, 1924 లో నున్న సంఖ్యకు ఇది సరిపోవుచున్నది. యుద్ధమంతరవారత యూరపియనుల సంఖ్య ఎక్కువగనుండుట కిదియే ప్రధానము. భారత అభ్యర్థులకంటె యూరపియనులే ఎక్కువ. భారతీయులలో సింహాళ దేశీయులుగూడ కలిసియున్నారు. వీరిసంఖ్య మొత్తము 62 ఇందు 28 యూరపియను అభ్యర్థులే గలరు.

చీనాకల్లోలము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై ౩:— ష్యాంగ్ హైవార్డు లిట్లు తెలుపుచున్నవి. చీనా ప్రతి మారకపు దుకాణములు మూయబడినవి. ష్యాంగ్ హై వ్యవహారము తేలికగాని పనిచేయవు. సమ్మెదారు లి సంఘముతాలకు సభ్యులను ధయ పెట్టుటచే మూయవలసి వచ్చెను.

ప్రేరియా

(టిటిఘ ఇండియా దేశీయులు)

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

లండన్, జూలై ౩:— ఆస్ట్రేలియాలో నివసించు టిటిఘ ఇండియా భారతీయులకు సంపూర్ణ ఎన్నికసత్వమునిచ్చు చట్టము నేడు కామన్వెల్త్ సెనటుకమిటీవారిచే ఆమోదింపబడినది మెల్బోర్న్ నువ్వార్డులు తెలుపుచున్నవి.

రిపునంకులము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంత్ర)

శత్రువులను తరుముట

హ్యారిస్, జూలై 2:— శత్రువులు వరుసగ మూడుసార్లు ప్రెంచిపటాలములను తిరుగబడిరట కాని కాల్యములు, శత్రువుదళములు తిరిమివేసెను. ఇంకను తూర్పున పెయిల్స్ మున్నగు ప్రదేశములందు పోరాటము సన్నగి. కాని ప్రెంచి నేనలే నగ్గెను.

ప్రెంచిసైన్యములు

హ్యారిస్, జూలై 2:— 400 ప్రెంచిఅధికారులు, మనుష్యులు చనిపోయినందు లేదా కన్యించుట లేదనియు తెలుస్తోవుగారు దెలియజేసిరి. ప్రెంచి సైన్యము వారియందు విశ్వాస మున్నదని తీర్మానించిరి.

పార్సీ 'టెరియర్స్'

వీరు 1920 లో నియమించబడిరి. 11, 12 రెండవ బొంబాయి పటాలములకు జెందినవారు ఇండియా రాష్ట్రీయనేషనల్ నిహారు వీరికన్న బ్రిటిషు ప్రతిపత్తిని తొలగించుటచే అసంభృత లగుచున్నారు. ఈ విషయమై ఏమిచర్యను దీక్షింపదరని కామన్వెల్త్ సభలో నడుగ తుసంగులన్నియు బర్మింగ్ హామ్ ప్రభువరు దెలియుననియు కాని ఎట్టిచర్యను దీక్షింపదలచుకొనలేదనియు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి అభిప్రాయము దెలియువరకు ఏమియు జేయరాని యు వింటర్స్ సుప్రభువు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

పారిశ్రామిక విషమావస్థ

వేతనముల తగవు

రైల్వేవారి నూచలు

నూటికి 5 పౌన్ల తాత్కాలికముగ తగ్గించి ఎట్లు పరిమించునో జూచెదమని రైల్వేకంపెనీవారనుచున్నారు. ఇయ్యది డైరెక్టరుల కీయవలసిన కట్టుము, నిబ్బంది జీతములు, వేతనములకు వర్తించునట. ప్రస్తుతము కొద్దికాలము పనిచేయు కార్మికాగారములందు పూర్తిగ మామూలుగ పనిజేయునటుల జీతములు, యూనియనులు ఇంతవరకీ ఏర్పాటుల కంగీకరించలేదు. నిరాకరించిరి. ప్లాకు హోల్డర్లుగూడ దీనిని వర్తింపజేయవలెననుచున్నారు.

బొగ్గ యజమానుల మరతులు కఠినముగ నున్నవనియు ప్రతికల్పాయందు కనీసపు రేట్లను ఏర్పాటుజేయవలెననియు గనుల పనివాండ్రు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తీర్మానించిరి.

ప్రాంసు యుద్ధము

మంత్రి ఎదుర్కొనవలసిన కష్టములు

లండన్, జూలై ౩:— ప్రాంసు అమెరికా కీయవలసిన యుద్ధమును దీర్చువిషయమై ఆలోచించుటకు వాషింగ్టన్ ప్రెంచివారు ఆర్థికసంఘము నంపెదరట. ఇట్టిప్రాంధ చర్య లవసరములు. కాని దీనివలన ఇంతలో ప్రతిఫలము తక్షణము లేదు. ప్రాంసు తా నీయవలసిన విదేశీయులను దీర్చలేదు. ఆదాయవ్యయమును ప్రెంచి ఆర్థికమంత్రి సరిబుచ్చుటకు కొట్టుకొనుచున్నారు. దేశములో పరపతిబుట్టుటకు మరింత ప్రయత్నించుచున్నారు. కొంతకాలమువరకు ఋణమును దీర్చుటను ఆపుజేయవలెనని కెయిలోగారి యభిప్రాయము.

మదరాసు హైకోర్టు ఆకింగు ప్రధాన న్యాయమూర్తి

న్యాయమూర్తి స్పెన్సరుగారు నియమించబడిరి

రీల్లీగారు స్పెన్సరుగారి స్థానమందు నియమించబడిరి

ఉదకమండలము జూలై 2:— యిండియా పరిపాలనా సకమందలి 65 వ శక్తనులోని 1 వ సబు శక్తనుక్రింద గవర్నరుకుగల అధికారముక్రింద గౌరవీయులైన సర్ విక్టరు మర్రీ కూటుట్టాట్టరుగారి స్థానే మదరాసు హైకోర్టునందు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగ నుండుటకు జి. జి. స్పెన్సరుగారు నియమించబడిరి.

వీరిస్థానమందు బనిచేయుటకు హెచ్. డి. సి. రీల్లీగారు మదరాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తిగ నియమించబడిరి.

మదరాసు గవర్నరు

ఉదకమండలము, జూలై 2:— ఆగస్టునెలలో మదరాసువచ్చి మూడుదినములు నగరమందు గవర్నరుగారాగెదరు. ఆగస్టు 18 వ తేదీ ఉదయమునకు ఉదకమండలమునుండి గవర్నరుగారు వచ్చెదరు. ఆదినము ఉదయం 11-30 గంటలకు గవర్నరు బహుళః శాసనసభాసమావేశమునకు వచ్చెదరు. సాయంత్రం 5-30 గంటలకు పెంట్లెండుహాలును దెరచెదరు. 19 వ తేదీనాయంత్ర 5-30 విడుదలయైన కైదిల సహాయసంఘపు వార్షిక సమావేశమున కధ్యక్షత వహింతురు. ఉదయం 8 గంటలకు న్యవ సాయసంఘముయొక్క వార్షికసమావేశమున కధ్యక్షత 20 వ తేదీన గవర్నరుగారు వహించెదరు. సాయంత్ర 4-30 గంటలకు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపట్టప్రదానోత్సవమునకు వెడలెదరు. మదరాసు క్రైస్తవశాఖల యొక్క వార్షికసమావేశమందు అధ్యక్షతవహించి 21 వ తేదీన బహుమతుల బంచి పెట్టెదరు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు గవర్నరుగారు బెల్లూరు బోవుటకు పర్యాయము చేయెదరు. ఆచటకొన్నిగంట లాగి మరునాటికి ఉదకమండలము జేరెదరు.

(ఆ. ప్రె.)

కావలెను

ధనముకలిగినట్టియు, అందమైనట్టియు, పవిత్రమునందు భర్తను పోగొట్టుకొనినయెవరియే జాతికి చేరినదైనను ఒక బ్రాహ్మణ సంఘసభ్యులైన విహామము చేసుకొనుటకు కావలెను, ఆర్. ఆంధ్రప్రతిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212 మదరాసు

అనంతపురంజిల్లాలో దౌర్జన్యము

టి. శివరాజుగారి మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

అనంతపురమున ప్రకటించబడు పినాకిని పత్రికాయందు మరీకొన్ని వార్తాపత్రికలయందును నాచర్యలను విమర్శించు వ్యాసములు కొన్ని ప్రకటించబడినవి. రెండు సంవత్సరములకు పూర్వము పండు రియందు ఆనపు పోలీసుదళము నేర్పరచు విషయమై నేను పనిచేసిననియు, ప్రస్తుతము చిన్నారప్పరెడ్డిగారి పక్షమునహించి అదనపు పోలీసుదళమును ఆక్షేపించుచున్నాననియు పత్రికలయందు వ్రాయబడినవి. పండు రిగ్రామవాస్తవ్యులు 1920 సంవత్సరపు ఎన్నికలలో నాకు ప్రతిఘాతముగ నుండినయు, చిన్నారప్ప రెడ్డిగారు ఎన్నికలలో నాకు సహాయముచేసినయు, ఈకారణమువల్ల పండు రియందు అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపించ వాదించిననియు, గుత్తిలో నుండినాడదని వాదించుచున్నా ననియు నూచింపబడినది. నే నీ ఆక్షేపాలకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుట అవసరము.

1897 వ సంవత్సరమునుండి పండు రి ఏరియాలో దౌర్జన్యము అధికముగ నుండెను. 1918 సంవత్సరమున గుత్తిలో జరిగిన జిల్లా మహాసభకు అధ్యక్షతవహించి ఈ దౌర్జన్యమును ఖండించిరి. అప్పుడు కాన్సిల్ మెంబరుగ నున్న సర్ ఆల్బెర్ట్ గాంధరు కార్డుగారిలో మాట్లాడిరి. కొడవండ్లపల్లియందును మరీకొన్ని గ్రామములందును అదనపు పోలీసుదళమును 1921 సంవత్సరమున ప్రభుత్వము వారుంచిరి. పండు రి గ్రామమునందు మాత్రము పోలీసువారి నుంచలేదు. జిల్లా పోలీసువారి అభిమానగ్రహమువల్ల ఇట్టి విపరీతపు ఏర్పాటులు జరిగెనని నేను తలచిరి.

1922 సంవత్సరము బడ్జెటు సందర్భమున ఈవివరము లన్నిటిని ప్రభుత్వమువారికి తెలిపిరి. దౌర్జన్యమును అంత మొందించుటకు అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపించుట సాధనమని ప్రభుత్వమువారే సంకల్పించుకొనిరి. ఈనిర్ణయమునకు నేనుగాని కేవలపిల్లెగారి ఎంతమాత్రము బాధ్యులముగాము. పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్స్ పెక్టరు జెనరలు బ్లాంప్ఫునుగారు విచారణసలిపి అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపించుట ఉచితమని నిర్ణయించిరి. పండు రిలో దౌర్జన్యము మిగల అధికముగ నుండెను. ప్రభుత్వమువారు తగుచర్య పుచ్చుకొనుట అవసరమయ్యెను. కావున అప్పుడు నేను ప్రభుత్వమువారి చర్యను ఆక్షేపించాలకపోతిని. ఏప్రదేశమునందైనను దౌర్జన్యము అధికముగనుండి సాధారణ పోలీసువారివల్ల అణచుటకు అసాధ్యమైనచో అదనపు పోలీసుదళము నేర్పరుచుట అవసరమనియే నా అభిప్రాయము. 1920 సంవత్సరపు ఎన్నికలయందు గ్రామములందు జరుగు దౌర్జన్యమును తీవ్రముగ ఖండించుచున్నందున పండు రిరెడ్డు నాకు సహాయముచేయుదురను ఆశ నే నెన్నడు పెట్టుకొనియుండలేదు.

గుత్తియందలి పరిశీలకులను పండు రియందలి పరిశీలకులకు ఎంతయు భేదమున్నది. 1921-22 సంవత్సరమున రెనిన్యా పన్నులను రిమిటుచేయుట ఎంతవరకు అవసరమో అను విషయమై పరిశీలించుటకు జిల్లా ప్రతినిధియగుటచే గ్రామములందు పర్యటన మొనర్చిరి. చిన్నారప్పరెడ్డిగారు ప్రతిగ్రామమును పలంపాలములను చూపించిరి. రైతులు చిన్నారప్పరెడ్డిగారిని ఎట్లు ప్రేమించుచున్నది నేను గుత్తిలోని.

చింతలచెరువు బండ్లపాటు కేసునందు చిన్నారప్పరెడ్డిగారు వింతతువు కంపాగారిపక్షమున నుండిరి. ఈవితులతపు దాడుదలు గ్రామములో దౌర్జన్యముచేయుచుండెడివారు. ఈ కేసు విచారణయందు కొందరు కక్షింపబడిరి. పరి కొందరు నిర్దోషులని విడుదలచేయబడిరి. విడుదల చేయబడినవారిలో చిన్నారప్పగా రొకరు. ఇరువురు పోలీసువారే. ఆ గ్రామమునందలి రెయు కాంతిని కాపాడుచుండిరి. చిన్నారప్పగారి పలుకుబడిని ప్రతిష్ఠను అంతమొందించి గ్రామములందు వారిపై అనూయత ఏర్పడునట్లుగ చేయుటకు తిమ్మారెడ్డిగారు ఈ విధమున అదనపు పోలీసుదళమును స్థాపించుటకై పాటుపడిరి చిన్నారప్పగారి కథనము. విచారణయందు తిమ్మారెడ్డిగారు రవలించిన చైత్రి ఈవాచమునకు కొంతబలము కలుగజేయుచున్నది. చిన్నారప్పరెడ్డిగారే ఈదౌర్జన్యమున కంతయు కారకులనియు కేవలపిల్లెగారి బలముండుటచే చిన్నారప్పగారు నిర్దిగనున్నారని చెప్పుట ఎంతమాత్రము సరికాదు. 5 సంవత్సరములకు పూర్వము ఎన్నికలయందు చిన్నారప్పగారు నాకు సహాయము చేసినందుకు నేనుపుడు వారి పక్షము వహించుచున్నా నని నూచించుట యొగ్యముగ లేదు.

హిందూదేశములో కరెన్సీ సమస్యలు

ఇంగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్మెంట్ను తిరిగి
స్థాపించుట

దానివలన హిందూదేశములో గలుగుమార్పులపై
సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి యభిప్రాయములు

బొంబాయి, జూలై 8:—ఆర్థికసభ్యుడు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారు కరెన్సీ కమిషన్ డిప్యూటీ సెక్రటరీగా ఉండి బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమున కలిసికొని నేడు వేరువేరు ఆర్థికవిషయములను చర్చించిరి. ఆసభ్యుని యుపన్యాసమునకు జవాబు చెప్పియు, ఆర్థికసభ్యు డిప్యూటీ సెక్రటరీ:—ఇంగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్మెంట్ను తిరిగి స్థాపించుటకు హిందూదేశముయొక్క రూపాయ సమస్యను చాలసంబంధము కలదు. బంగారు ధర నిలుకడగా నుండున నే యూహనలన, దేశములో ధరలకు విశేషనష్టముకలుగ నుండ రూపాయ మారకము గూడ నిలుకడగా నుండవచ్చు నని సమస్యను కలుగుచున్నది.

లండనులో బంగారును కొను విషయమునుగూర్చి బ్లాక్లెయిగారు రిటైనిరి: లండనుకు సామును చెల్లించుటలో అవలంబింప బడుచున్న పద్ధతులనుగూర్చిన విషయము లన్నియు ఇండియాలో కరెన్సీ, మారకముల విషయమై నియమింపబడు కమిషనుగాని కమిటీగాని చర్చింపవలసియున్నది. ఈలోగా ప్రస్తుతవిధానము లో ప్రభుత్వమువారి రెట్టిమార్పులను చేయదలచుకొనలేదు. రూపాయ ఋణమును తీసివేసినందు కాయన కారణమును తెలియ జేసెను: తిరిగియివిషయమునుగూర్చి యాయన బొంబాయిలో నే నుండునూడురోజులలో మాట్లాడగలడు. మెట్టను పరిష్కార మునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారియుద్దేశ్యము నతిథి చెప్పలేక పోయెను. పన్ను విచారణసంఘమువారి నివేదికము ప్రచురింపబడు వరకు తా నేమి చెప్పియుప్రయోజనము లేవనెను. కేంద్రముగాను, రాష్ట్రముగాను, స్థానికముగాను హిందూదేశములో విధింప బడుచున్న పన్ను విధానముల నన్నింటిని ఎరింగియున్నట్లయిన మున్యుం దుపయోగముగా నుండగలదు. (అ. ప్రె.)

బ్లాక్లెయిగారి యుపన్యాసవివరములు

బంగారు ప్లాండ్మెంట్

బొంబాయి, జూలై 8:—ఇంగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్మెంట్ను స్థాపించినట్లయిన బంగారుధరలు నిలుకడగానుండుటకు సహాయముకావచ్చును. జనోపాసభలో నూచింపబడిన ప్రకారము ప్రపంచములోనున్న నెలలలబ్లాంకులన్నియు సహకారపద్ధతి నవలంబించినట్లయిన, బంగారుధరలలో ఆకస్మికమైన మార్పులు గలుగుటయు అందువలన పహాయద్ధమువాటి నుండియు కలుగుచున్న ప్రపంచవ్యాప్తయు పూర్తిగా నశింపగలవనియు, ప్రపంచములో నికముందు బంగారే సరియైన నిలుకడగల ప్లాండ్మెంట్గా నిలబడ గలదనియు నే ను గట్టిగా చెప్పగలను. ఇంగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్మెంట్ను స్థాపించినట్లయిన మాన రూపాయసమస్య లన్నియు నంతరించి పోవును. పానులయొక్కయు బంగారుయొక్కయు మారకము లలో ఆకస్మిక మార్పులవలన కలుగు అనర్థములు తొలగుటయే గాక బంగారుధరలు నిలుకడగా నుండుటవలన కొద్దికాలములో హిందూదేశములోని ధరలకు నష్టము కలుగజేయకుండ రూపాయ మారకము గూడ నిలుకడగా నుండునట్లు నూచనలు కనబడుచున్నవి.

లండనుకు రావలసిన సాముకై ప్రభుత్వమువారు
బంగారును కొనువిధము

క్రొత్తకమిషను

లండనుకు కావలసిన సాముకై ప్రభుత్వమువారు బంగారును కొనుటను గూర్చి కా! ఆర్థికసభ్యు డిప్యూటీ సెక్రటరీ:—కొన్నింటిని విజ్ఞులవలన ఫిటిని చెల్లించునపుడు పూర్తి వివరములు తెలియచున్నవి. కాని యాయభ్యాసమువలన వర్తకసంఘము వారికిని ఎక్సెంజి బ్యాంకులకును నష్టము సంభవించుచున్నదని నేను తలచెదను. వాటిని తరువాత ప్రచురింపవలసిన యనసరమున్నదని గాని అందువలన హిందూదేశమునకు లాభము కలవని గాని నేను తలంపను. ప్రశ్ననంతటిని ఎక్సెంజి, కరెన్సీలవిషయమై నియమింపబడు కమిషను గాని కమిటీగాని చర్చింపవలసియున్నది. కాని యీలోగా ప్రభుత్వమువారి రెట్టి మార్పును చేయజోవుట లేదు.

రూపాయఋణము

ఈసంవత్సరము 12 కోట్లు కావలసియున్నదని నేను నాబడ్డెటు ఉపన్యాసములో చెప్పినవిషయము రూపాయఋణము లేకుండుటవలన కొన్ని దుర్భిప్రాయములు కలిగినట్లున్నవి. బడ్డెట్లను నేమియో తెలియక పారబాటు అభిప్రాయములు భిన్నముండుటవలన యిట్టి దుర్భిప్రాయములు కలిగిన వని

నేను తలంచెదను. బడ్డెటులోని లెక్కలు ఉజ్జాయింపు లెక్కలనియు నంతకంటె విశేషముగా వాటిని లెక్కగొనరాదనియు నేను రెండు మూడు పర్యాయములు బాగ్రత్తపించియు చెప్పియుంటిని. ఈ సంవత్సరము రూపాయ ఋణముకొండ 12 కోట్లకంటె ఎక్కువ అవసరము లేదని నేను చెప్పియుంటిని. ఈమొత్తములో 1920 లో చెల్లించవలసిన బాండ్లు 4 కోట్ల విలువగలవి కలవు. కాని అవి యిప్పుడు మరయొకవిధమైన ఋణములోనికి మారునట్లు ఏర్పాటు చేయబడినవి. కేంద్రరాష్ట్రీయమల కాపిటల్ అకౌంటులలో కానలసిన దానికంటె లెక్కవగా వెచ్చించుటవలన మిగతా భేదము సంభవించినది నేను బొంబాయిలో నుండగానే మరయొకసారి విషయమునుగూర్చి ముచ్చటించి మీరునుమానములను పోగొట్టి బ్రయత్నించెదను. (అ. ప్రె.)

* * * సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి

మిల్లయజమానులతో సంభాషణ

ఎక్సెంజి పన్ను

బొంబాయి, జూలై 8:—బొంబాయి మిల్లయజమానులు నిన్న సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయి గారి తో మాట్లాడినప్పుడు మిల్లయజమానుల కష్టములను వారి యభ్యుత్థుడైన యన్. యన్. వాడియాగారు బ్లాక్లెయిగారికి తెలియజేసిరి. తా మహ్మదీ వచ్చినందున యీవివరములను గురించి యలోచించుటకు తమకు వ్యవధిలేదనియు చావ్వి క్కుగారు సోమవారమునాడు వచ్చుచున్నారనియు, పరిశ్రమలయొక్క పరిస్థితులనుగురించి వారలోచించెదరనియు సర్ బాసిల్ గారు చెప్పిరి.

ఎక్సెంజి పన్ను విషయమై దానిని తొలగించుటకై ప్రభుత్వమువారు పూనుకొన్నారనియు, కాని ముందు రాష్ట్రీయకష్టము లనుమాత్రమే తొలగించెదరనియు చెప్పెను. మిల్లయపరిశ్రమకు సంభవించుచున్న యవాంతరముల కతడు సామాన్యతనిజాపెను గాని ప్రతిదేశములోను వర్తము వంపించినదనియు నన్ని దేశములతోబాటు హిందూదేశముగూడ అనుభవించుచున్నదనియు చెప్పెను. తరువాత జరిగిన చర్చలో నష్టము ననుభవించుచున్నప్పుడు తక్కిన దేశములు ఎక్సెంజిపన్నును చెల్లించుటలేదని మిల్లయజమానుల సంఘమువారు తెలియజేసిరి. ఏజెంట్లు లెకుండ పరిశ్రమను సాగించు అసాధ్యమాయు, కమిషను విలువ లాభముమీదనే గావున వర్తము వంపించుటకు కమిషనుపద్ధతిగూడ కారణము కాజాలదనియు వారు తెలియజేసిరి. ఏజెంట్లు లేకుండ ఏమేనేజరుకునుపెట్టుబడిసాము దొరకదు. (అ. ప్రె.)

హైందవ వాణిజ్యసంఘమును కలిసికొనుట

బొంబాయి, జూలై 8:—సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయిగారి మధ్యాహ్నమున హైందవవాణిజ్యసంఘమువారిని కలిసికొనిరి. హైందవవాణిజ్యసంఘమును బాధించుచున్న వేరువేరు సమస్యలను గూర్చి అధ్యక్షుడైన గౌ. ఫిరోజు సెత్తాగారికాయపన్యాసములో తెలియజేసిరి.

మారకము

ఆర్థికసభ్యు డిప్యూ జవాబుచెప్పెను:—హిందూదేశముయొక్క మారకమిప్పు యెల్లప్పుడూ లభ్యముగానున్నదని నే నంగీకరింపజాలను. మీదమిక్కిలి హిందూదేశములోని ధరల కొక విధమైన నిలుకడనిచ్చినందుకు బాధ్యతగల యధికారులు తమవిధానమునకు సంకెదంపవలసియున్నది. కడచిన కొన్ని సంవత్సరమునందు యిట్టి నిలుకడ యేదేశములోను లేదు కరెన్సీగూడ బలమైనదిగలదున్నది అవాకము వచ్చినప్పుడు చంపని నిలుకడ నిచ్చుటకు ప్రయత్నించు చేయబడును. దేబింగుటన్ స్వీత్తుకమువారు తేచ్చిన విషయములపై కొంతమంది ఫిర్యాదులు చేయుటయు దానివిధాన అధికారులు చర్చదీసికొనుటయుగూడ సారబాట్లని నాకు తోచుచున్నది. మారకములో నిలుకడ నేర్పరచుటకై అప్పుడు ప్రయత్నించుట కేవలము లేవన అసమయమునన్నసంగతి లేరువారి చరిత్రవలనను రూపొందె 1920 లో చేసిన తప్పు యాధమునకు పూర్వ మున్న లేమును మార్పుగాదు. క్రొత్తలేటు నేర్పరచుటకై సమయము కాని వేళయందు ప్రయత్నించు సమయముకాకపోతే చివరవరకున అటువంటి తప్పును మరల చేయకుండ నుండాలననియే నేనుచెప్పుచున్నాను 1 షి-4 పెన్సీలరేటునుగురించి యీసంఘమువారు గొప్పచేయుచున్నారని నేను తలచుచున్నాను ఈలేటు నీ సంఘమువారు ప్రత్యేకముగా పనితీరుమైనదానిగా నేల యెంచవలెనో నాకు తెలియలేదు. చుట్టుప్రక్కల పరిదేశములందు ధరలు పెరుగుచున్నంతకాలమును క్రమముగాగాని ఒక్కసారిగాగాని మారకపు లేటును 1 షి-4 పెన్సీలరు మార్పులవలన లాభము కలుగగలదు. మారకమువలన మార్పుల పొందునది దిగుమతిచేయుటకు వచ్చు

లము గొప్పచేయుచున్నాను ధరలగల విషయము గోరునులు వాటిమేగా. ఏదవతి సరకులతో సంబంధమున్నను లేక పోయినను చేతము లోని ధరల స్థితిలోను మార్పులు కలుగును.

కరెన్సీ, మారకముల విషయమున నిండియా దొరతనము వారి చర్చను జూచినట్లయిన నితర దేశములయొక్క ట్రేడుమును గాపాడవలెననే యుద్దేశ్యములేవ్వ వేరొక సమాధానము గానరావని సంఘమువారి వ్యవహారము ఆర్థికసభ్యుడు కాదని యిట్లనెను:—మీ రివిషయములలో నిటువంటి అనుమానమైనవైఖరిని మానివేయవలెను. హిందూదేశమునకు నష్టమైనపద్ధతి క్రేటు బ్రతునుకును నష్టమనియే మీరు నమ్మువలెను. ఒకవేళ ఎప్పుడైన అటువంటి సందిగ్ధావస్థ వచ్చినప్పుడు ఇండియాప్రభుత్వసభ్యుడు గావున నుండు నేను హిందూదేశ ట్రేడుమునే ఆలోచించెదను.

వర్తకసంఘమునకు హెచ్చరిక

ఇంగ్లాండ్లోసంఘమునకు సహకారములో పాల్గొనుటకు బొంబాయి వర్తకసంఘమువారు ముందుకురావలెను. ఇంగ్లాండులో బ్రిటిషువారందరును హిందూదేశప్రజలతో సహకారమును నసించి పనిజేయుటకు సంసిద్ధులైయున్నారు. కాని యీ సహకారము 1919 ఆగస్టు ప్రకటనను 1919 ఇండియా దొరతనము వారి కాసనమును అమలులోపెట్టుటకు మార్గమేగాక హిందూదేశముయొక్క ఆర్థికాభివృద్ధికొరకై యున్నవి; ఆర్థికమనగా వ్యవసాయ పారిశ్రామిక వాణిజ్యములు మొదలుగాగల వాటి కన్నింటికిని సంబంధించినది.

ఇంగ్లాండునకును హిందూదేశమునకును రాజకీయ సంబంధము లుండుట రెండు దేశములను లాభకర మని నమ్మిడివారలలో నేనొకడను.

కరెన్సీ కమిషను

కరెన్సీ కమిషనువారియందట్టిలోపము తెంచకుండ ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మారకమును హెచ్చించుటకు ఇండియా దొరతనమువారి కిష్టములేదు. అనగా 1 షిల్లింగు 6 3/16 పెన్సీలకు మారకము మించుటకు ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపరు. మారకము, కరెన్సీ విధానములను విచారించుటకై నియమింపబడు కమిషనునుగురించి నేను కొంత బాగ్రలగా మాట్లాడవలసియున్నది. కమిషను నేర్పాడు యునప్పుడు హైందవ ప్రతినిధుల సంఘ నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారి కుద్దేశ్యము కలదని నేను గట్టిగా చెప్పగలను వారు పాపించుచున్నయందుల పెన్సీలు కలవని భారతకాసనసభయందే స్పష్టముచేయబడినది. బంగారు కరెన్సీ యుండుట హిందూదేశమునకు ట్రేడుకరమగనో కాదో తెలియజేయవలసినదని కమిటీ నడుమనట్టి ఏర్పాట్లైవియు లేవు. కరెన్సీ కమిషనువారు విచారణ పూర్తింపించు లేదని గురించి యిదివరలో చెప్పిన దానికంటె నెక్కువగా చెప్పటకు సాగ్యము కాదు. హిందూదేశములో కమిషను నేర్పాటు చేయు లేదని యింగ్లాండులో బంగారు ప్లాండ్మెంట్ను తిరిగి స్థాపించుటకు చాల సంబంధము కలవని అందరను గుర్తింపగలరు స్వరింగు విలువలోను బంగారు విలువలోను చాలరు విలువలోను అకస్మాత్తుగా కలుగు మార్పులన్నియు తొలగి పోవుటవలన చిక్కులలో గొప్పచిక్కు తొలగిపోయినది. లండనులో జరుగుచున్న సంభాషణలకు ఫలితముగా బాధ్యతగల యధికారు లొకతీర్మానమునకు వచ్చి ప్రకటనలుగానించువరకు బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమువారి రోషికపట్టి యుండవలెను.

మారకమును రెండు షిల్లింగులనుండి 1 షిల్లింగు 6 పెన్సీలకు మార్పుటకు శాశ్వతర్య లాభించుట యీసంఘమువారి కిష్టమని అగ్ర్యక్షుని యుపన్యాసమువలన నాకు తెలిసినది. అదియే యభిప్రాయ మైనయెడల అధికారిద్వారా తెలియజేసికొన్నట్లయిన ప్రభుత్వమువారు తప్పక యీవిషయ ములోచించెదరు.

ఇంగ్లాండు దొరతనమువారి సవత్సరము ఋణావసరములను సాగింపనందులకు ఆర్థికసభ్యుడు కారణములను వివరముగా తెలియజేసెను.

ప్రతి యెక్సెంజిపన్ను విషయమై ఆర్థికసభ్యుడు లనుకూడించిన వెంటనే ఇండియా దొరతనమువారికి ఆ పన్ను తొలగించు నుద్దేశ్యము కలదని చెప్పిరి.

ఇహను పోటీని గురించి తానుహిందూదేశములో లేనప్పుడు ఏమి జరిగియుండెనో ఏమిజరుగకుండెనో తానేమియుచెప్పజాలననియు, ఆ పోటీవలన ఇండియా ప్రభుత్వమునకును అందు ఆర్థిక కాళికంటె వాణిజ్యకాళి కక్కువగాను కలిగినమార్పులను తాను సిద్ధాకు చెల్లినవెంటనే తెలియజేయుదనని చెప్పెను. ఋణావసరములపై హిందూదేశముయొక్క వాణిజ్యవ్యాపారాభివృద్ధిని గోరువారందరును ఆమోదించితినినంతలమును తెచ్చుటకు ప్రయత్నించెదరని నమ్ముచునని చెప్పెను. (అ. ప్రె.)

గ్రంథస్వీకారము

జీవబ్రహ్మైక్యవేదాంతరహస్యము

ఈ గ్రంథము శ్రీపరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరుల వారిచే, బ్రాహ్మభాషలో రచింపబడెను. దక్షిణదేశము చంద్రులు, గ్రంథము విశేషవాఙ్మయిగాంచెను. ఇది ఆంగ్లభాషలోని కనువడింపబడెను. తోలేటి సుబ్బారావు పంతులుగారు దీనిని తెలుగుభాషలోనికి తర్జుమాచేసి, ఆంధ్రులకు మనోహర మొనర్చిరి. అనేక దుర్గాహ్య విషయములు సులభముగ బోధింపబడుటచే, ఎల్లరును ఈ గ్రంథమును పఠించుటకు వీలుగ నున్నది. ఉపనిషత్సారమును, శంకరసిద్ధాంతమును, కడు చక్కగ తేటపరచబడినవి. సంసారతాపత్రయమునండి విముక్తులై, పరబ్రహ్మస్వరూపమును గ్రహింప నాసక్తులగువారి కీగ్రంథ మెంతయు నుపయుక్తముగ నుండునని చెప్పగలము. మాయాస్వరూపమును, దానినుండి విడిచి ఆత్మజ్ఞానము సొందు మార్గమును, సుబోధకము గావించబడినవి. దాతేమన, పుత్రేష్వర, భార్య, భార్య, అను ఈషణిత్రయమును జయించి ముక్తి బొందుట ఎటులో చూపుటకు, పలువిధములగు నిదర్శనములు సూచింపబడినవి. చెప్పట వేరు, జేయుట వేరను నిందకు బాలుగాకుండ, గ్రంథకర్త సన్నాహిత్రమును స్వీకరించి అనుభవజన్మజ్ఞానమును వ్యక్తపరచుటచే, గ్రంథపు విలువ మరింత యధిక మగుచున్నది. ప్రాచీనగ్రంథప్రమాణము లనేకము లుదాహరింపబడి, కఠినముగ జీవబ్రహ్మైక్యసమస్యను సులభగ్రాహ్యము గావించుచున్నవి. ప్రాణాయామమునుగూర్చియు, యోగాభ్యాసమునుగూర్చియు, గ్రంథకర్త వివరించిన యనుభవములు, సాధకునికి దిక్కిలి తోడ్పడగలవనుటకు సందియములేదు. బంగారమునకు వెలిగారము తోడయినటులు, ఆంధ్రానువాదము, సరళమై, సుబోధకమై, భాషాంతరీకరణముని తోపకుండ జేయుచున్నది. గ్రంథప్రాశస్త్యమున కీయనువాదము మిగుల సహాయపడుచున్నది. ఇట్టిగ్రంథమును, వఠించి తరించుట కాంక్షలు పూనుకొందురని నమ్మెనము. అమూల్యము లగు విషయము లనేకములు గలిగి, ఏకపంచల పుటలుగల యుత్తమ గ్రంథమునకు వెల మాడు రూపాయలు మాత్రమే నిర్ణయింపబడినది. ఆంధ్రపత్రికా ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితమై, చదువుట కంతయు మనోజ్ఞమై యొప్పుచున్న యీగ్రంథమును వలయువారు, చెన్నపురిలో, పెరంబూరు బారక్కునందే, ఆ. రాజగోపాలు అందుకంటెనీగారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

*** * * * *
దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు జీవితము

శ్రీయుత కోనవేంకటరాయశర్మగారిచే రచింపబడిన దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు జీవితము, సకాలమున ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రుల హృదయములన్నియు చిత్తరంజననివంశకు తిరిగియున్న యీ సమయమున, ఈ గ్రంథమును పఠించుటవలన, ఆ మహామహనిమగ్న మనలంబించుటకు ప్రోత్సాహము గలుగక మానదు. ఆంధ్రభాషయం దిట్టి గ్రంథములను ప్రచురించుట యరుదు. గ్రంథకర్తగా రింకను ననేక యుపయుక్తగ్రంథములను ప్రచురించుటకు ఆంధ్రులు వారికి తర ప్రోత్సాహ మొనగ గోరెదము. ఈ గ్రంథము సుబోధనీ గ్రంథనిలయమునందు 11వ కుసుముగ ప్రచురింపబడినది. చిత్తరంజనని జీవితమును సమగ్రముగ చెలుపుటయ గాక, వారి మరణవృత్తాంతము గూడ చేర్చబడినది. గ్రంథము సులభమునైతిలో రచింపబడినది. శ్రీయుత ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు వీరిని వ్రాసి గ్రంథకర్తను ప్రశంసించిరి. ఆంధ్రు లీగ్రంథమును చదివిన, తప్పక లాభముగాంచగలరు. సుబోధనీ గ్రంథమాలా చందాదారులకు 0-8-0 లకును, ఇతరులకు 0-12-0 కును గ్రంథము విక్రియింపబడును. నలయువారు, సుబోధనీ గ్రంథనిలయము తెలవాల్సి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

4-7-25 శనివారమునుండి 10-7-25 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రదర్శనము 2 ఆటలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8 గం-15 నిలి కూడ ప్రదర్శనము గలదు.

పాటిస్ క్రొత్త శీరియల్

రూత్ రోలండు ఇన్

రూత్ ఆఫ్ రేంజి (2 వ భాగము) అత్యద్భుతము, తప్పక చూడతగినది.

ఆంధ్రవిజ్ఞానసర్వస్వము
(The Telugu Encyclopaedia.)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాది విషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు నమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరుసంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100 పుటలుండును. ఆరు సంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటిసంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 5-8-0. వసూలుచేసికొని మిగత ఐదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుందుము.

ఆరుసంచికలు ఒక్క సంపుటముగచేసి బైండుచేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0 12-0.

ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగనున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0.

పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు ఒక్కొక్కసంపుటమునకు ఆద్యార్థముగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

వొకచోట్లు:—

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము

7, తంబు శేరిలింగంపల్లి, జి. టి., మద్రాసు

ఆంధ్రకంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

ప్రభుత్వ ఋణపత్రములు

మార్పుకొను షరతులు

యుద్ధఋణములు ఇతర ఋణములను కైకొనినపుడు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నొసంగిన ఋణపత్రములను (బాండ్సు) నగదు జేయుటకుగాని, యితర పత్రములతో మార్పుకొనుటకు గాని ఉంచవలసిన షరతులు మద్రాసు గజెట్టులో జూను 30వ తేదీన ఇట్లు ప్రకటించిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు: దిగవప్రకటన తిరిగి ప్రచురించిరి:

సిమ్లా, జూను 30:—జూలై 13 వ తేదీనుండి సెప్టెంబరు 12వ తేదీ 1925 వరకు.

ఆర్థికశాఖ.

(ఎ) నూటికి 5 1/2 వడ్డీ గల 1925 యుద్ధఋణపత్రములు, 1926 సం॥ 6 రూ॥ నడ్డీ ఋణపత్రములు గలవారు వాటిని 1945-55 రూ. 5 వడ్డీగల రాబడిపన్ను లేని ఋణపత్రములగవో లేక నూతనముగా వెలువడు రూ. 5 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు 1935 గవో మార్పుకొనవచ్చును.

(బి) రూ. 6 వడ్డీ 1927 పత్రములు, రూ. 5 1/2 వడ్డీ 1928 యుద్ధఋణపత్రములు గలవారు ఇష్ట మున్నచో వాటిని రూ. 5 వడ్డీ గల రాబడిపన్ను లేని 1945-55 పత్రములుగా మార్పుకొనవచ్చును.

రూ. 5 వడ్డీ రాబడిపన్ను లేని ఋణము

తీర్పులేదీ:—అదివరకే చెల్లించబడుచుండెను యీ ఋణము 1955 సం॥ అక్టోబరు 15 వ తేదీన సరిగా (at par) చెల్లించబడును: కాని 1945 అక్టో 15 వ తేదీ వాటిని పివప నెప్పుడైనను మాడునెలల నోనీసు యిచ్చి ఋణము తీర్చినయెడ అధికారము ప్రభుత్వమువారి కుండును.

వడ్డీ:—సాలునను నూటికి 5 రూ॥నొప్పన ఏప్రిలు 15 వ తేదీన, అక్టోబరు 15 వ తేదీన చెల్లించబడుచుండును.

ఈ వడ్డీపై రాబడిపన్ను విధింపబడును కాని యితర రాబడులపై పన్నులేదు విధించుటకుగాని ఇది లెక్క చేయబడును. దీనిపై నూపరుటాన్ను వేయవచ్చును.

డిప్రెసియేషను ఫండు:—ఋణపత్రముల ధర రూ. 100 లకు తగ్గిపోయినపుడు వాటిని థానేకొని రద్దుజేయుటకుగాను ప్రభుత్వమువారు ఈ ఋణములపై నెప్పుడైననుండి నూటికి 1 1/2 నొ॥ ప్రత్యేకించి డిప్రెసియేషను ఫండుగా నుంచెదరు. ఈ ఫండు 1919, 1920, 1923, 1924, సంవత్సరములలో నొసంగిన పత్రముల ధనమునుండి యీసంవత్సరము పత్రములనుండి గూడ నుంచెదరు. ఇకముందెప్పుడైన ధర రూ. 100 పోయినపుడు పత్రము లొసంగినచో తిరిగి తగ్గిపోయినపుడు కొని వాటిని రద్దుజేయుటకు యీఫండు వినియోగించబడును. ఇక ముందెప్పుడు నా రు రూపాయలు బాండులు 95 తక్కువగా విక్రయింపబడినపుడు.

రూ. 5 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు

తీర్పు, లేదీ:—ఈపత్రములను 1935 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన చెల్లించురు.

వడ్డీ:—నూటికి సాలు 1-కి రూ. 5 చొ॥ మార్చి 15 వ తేదీన సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన చెల్లించబడును. ఈ వడ్డీపై రాబడి పన్ను విధింపబడును.

మార్పుకొను షరతులు

5 1/2 వడ్డీ యుద్ధఋణములు 1925

రూ. 100, 1925 యుద్ధఋణపత్రముల నగదుకు బదులుగా.

(1) రూ. 5 వడ్డీతో రాబడిపన్ను లేని రూ. 100 ఋణపత్రము, పైగా రూ. 3 నగదు ఒసంగబడును. క్రొత్తపత్రము నకు 1922 అక్టోబరు 15 తేదీనుండి వడ్డీ కట్టబడును. 1925 సెప్టెంబరు 15 వ తేదీన చెల్లించబడును 5 1/2 నొ॥ అర్ధసంవత్సరము వడ్డీ మొత్తము, ఆపటినుంచి అక్టోబరు 14 వ తేదీ వరకు రాబడిపన్ను వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే నూతనపత్ర మొనరింపవచ్చును చెల్లించెదరు. లేదా,

(2) రూ. 5 వడ్డీ 1935 పడెండ్ల ఋణపత్రము రూ. 7 నగదు చెల్లించబడును. నూతన పత్రమునకు సెప్టెంబరు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ కట్టబడును. సెప్టెంబరు 15 తేదీన రాబడిపన్ను అర్ధ సంవత్సరము వడ్డీ ముందుగానే చెల్లించబడును.

రూ. 6 వడ్డీ ఐడెండ్ల పత్రములు 1926

1926, రూ. 6 వడ్డీ ఋణపత్రములకు బదులుగా

(1) రాబడిపన్ను లేని రూ. 5 వడ్డీ ఋణపత్రముల పైగా రూ. 1 1/2 నగదు ఒసంగబడును. నూతనపత్రములకు 1925 అక్టోబరు 15 వ తేదీనుండి వడ్డీ యుండును. రూ. 6 చొ॥ పన్నున అక్టోబరు 14 వ తేదీనకు రాబడిపన్ను వడ్డీ ముందుగానే చెల్లించబడును. లేదా,

(2) 1935 రూ. 5 వడ్డీ పడెండ్ల పత్రములు, ఇవిగాక రూ. 5 1/2 నగదు ఒసంగబడును. నూతనపత్రము వడ్డీ సెప్టెంబరు 15 తేదీనుండి నెచ్చును. అంతవరకు రాబడిపన్ను రూ. 6 నొ॥ వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే చెల్లించబడును.

రూ. 6 వడ్డీ ఐడెండ్ల పత్రములు 1927

1927 రూ. 6 వడ్డీ పత్రములకు బదులుగా రూ. 5 వడ్డీ రాబడిపన్ను లేని పత్రములు రూ. 2-4 నగదు ఒసంగబడును. నూతన పత్రము వడ్డీ అక్టోబరు 15 వ తేదీనుండి నెచ్చును. అంతవరకు రాబడిపన్ను రూ. 6 నొ॥ వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే చెల్లించబడును.

5 1/2 వడ్డీ యుద్ధ ఋణము 1928

1928 యుద్ధఋణపత్రములకు బదులుగా రూ. 5 వడ్డీ రాబడిపన్ను లేని ఋణపత్ర, రూ. 5 1/2 నగదు యివ్వబడును. నూతనపత్రమునకి అక్టోబరు 15వ తేదీనుండి కట్టబడును. అంత వరకు రాబడిపన్ను రూ. 5 1/2 నొ॥ వడ్డీ మొత్తము ముందుగానే చెల్లించబడును.

సదరు గజెటు ప్రత్యేకప్రచురమునందు యీఋణపత్రముల మార్పులనుగూర్చి మరికొన్ని సవరింపబడినవిగూడ వివరింపబడినవి. మార్పుకొనుటకు దరఖాస్తులు పెట్టినచో యీ దిగువ కార్యాలయములందు పుచ్చుకొనవచ్చును:—

ఇంఫీరియరు ప్యాంకు ఫ్రాన్స్, కాళాకార్యాలయములందు, కలకత్తా కలెన్సీ కలెక్టరు కచేరీయందు, బొంబాయి, ఢిల్లీ కలెన్సీ డిప్యూటీ కలెక్టరు కచేరీలందు, మద్రాసు, ఆక్రాం లేంటు జనరలు కచేరీయందు, ప్రభుత్వ ట్రెజరీ, హైదరాబాదు లందు.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

ప్రజాసౌఖ్యమే కాంగ్రెసువారి సౌఖ్యము.
ప్రజలకష్టమే కాంగ్రెసువారి కష్టము.

కొత్వాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు

ఏడుబావులు గడ్డ రంగయ్యనాయుడుగారు

సావుకారువేట సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు

ఎస్.ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

ఎగూరు

డా॥ సి. లక్ష్మీపతిగారు

మైలాపూరు

కె. భావ్యుగారు

తండియార్ వేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకర్ గారు

త్రివేని బేసిన్

ఎం. సింగారవేలుశెట్టిగారు

కీల్ పాక్

ఇ. ఎల్. ఆయ్యర్ గారు

మొక్కలవేట

బ్రాహ్మ సత్యనారాయణగారు

*** **

ఏడుబావుల డివిజను సభ

శ్రీ గడ్డ రంగయ్యనాయుడిగారికి వోటుచేయుడు

ఏడుబావుల డివిజనులో కాంగ్రెసుపక్ష అభ్యర్థియగు శ్రీ గడ్డ రంగయ్యనాయుడిగారి అభ్యర్థనమును బలపరచుటకు నిన్నటి సాయంత్రము శ్రీ సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద అష్టాముద్రాపీఠియం దొక బహిరంగసభ జరిగెను. డా॥ వల్లయ్య, కె. శ్రీరాములునాయుడు, మోక్షమయ్యగారు రలు మాట్లాడిరి.

సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు:—కాంగ్రెసు జస్టిసు పక్షములకు గల స్వత్యాసమేమన, కాంగ్రెసు పక్షమువారు తామేయుద్దేశముతో కార్పొరేషనులో ప్రవేశించిరి. తనాశయ నూర్చుకొని కృషిచేసి ప్రయత్నించుచున్నామి. ప్రభుత్వ చర్యారములపై లక్ష్యముంచుచు. జస్టిసు పక్షమువారు మాత్రము స్వాగ్రహించుట లేదు. ప్రయత్నించుచు. గత వత్సరము ఎన్నికలలో 8 స్థానములకుగాను 7 స్థానములు కాంగ్రెసువారి పక్షమేనది. అందుచే పట్టణమునందలి పౌరులు కాంగ్రెసువారి పక్షముననే యున్నట్లు సువిదితము. స్థానిక, పుర పాలక సంఘములును, రాష్ట్రీయ, భారతీయ సభలను స్వాధీనపరచుకొనుటవలన స్వరాజ్యము సమీపస్థమునని కాంగ్రెసు వారు తలంచి దేశమునందలి ప్రజాసంస్థలకల్లను పోషించుకొన తీర్మానించిరి. కాన దేశీయమహాభవారి యాదేశానుసారము మీరు నడుచుకొనుట మీ ప్రభుత్వ రక్షణము. 2 సం॥ లకు ముందు చెన్నై పురి కార్పొరేషను ఆయాస్యయపట్టికయందు లెండున్న గలకుల ఆదాయము మిగిలెను. అప్పటికి 100 కి 18½ వంతు పన్ను వేయబడి యుండెను. ఆపును 100 కి 1½ వంతు పన్ను తీసివేయవలసి నదిగ తీర్మానము తీసుక రాగ దానిని జస్టిసు పక్షము వారు నిరాకరించిరి.

కడచిన వత్సరము 1½ లక్ష రూపాయల ఆదాయము మాత్రమే మిగిలెను. అప్పటికి కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు ప్రవేశించియుండిరి. అందుచే ప్రజాభిమానమును మార్గమునకు ఆయనకాశము కాంగ్రెసువారికి పోకుండుటకై తామే 100 కి 1½ వంతు పన్ను తగ్గించుటకు తీర్మానము చేచ్చిరి. 2 సం॥ క్రితము 4 లక్షల ఆదాయము ఉండునపుడు 100 కి 1½ వంతు పన్ను తీసివేయుటకు నిరాకరించిన ప్రముఖులు గత వత్సరము స్వల్పదాయములో 1½ వంతు పన్ను నెట్లు తగ్గింప సమ్య తించిరి? కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించినందువలననే, కార్పొరేషను యందు మువలియారును, బ్రాహ్మణకులజాతి నగు ఇరువురు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరులు గలరు. అందు మువలియారుగారికి మాస మునకు రు 100 లు అలవెన్సు అధికముగ నొసంగుటకు జస్టిసు పక్షమువారు తీర్మానము చేచ్చిరి. వారిరువురూ నిర్వర్తించు విధులందు ఏమైనను భేదముగలదా యని కమిషనరుగారి నడుగ ఏమియు భేదములేనియు, ఇద్దరు రోకేవిధమున కార్యములను నిర్వర్తించెదరని చెప్పిరి. అంతట కార్పొరేషను సభ్యులను కె. వ్యాసారావుగారు "మువలియారుగారికి రు 100 లు అధిక ముగ ఏల ఒసంగవలెననియు, అందులకు కారణము సభ్యులలో వారి బంధువులవరో యుండి స్వలాభమునకై ఇటులు జేసి యుండవచ్చునని పల్కిరి."

అంతట సభ్యులలో నొకరికి మిక్కిలి ఆగ్రహము గలిగెను. వారు నిజముగనే ఆమువలియారుగారి మామగారే. ఆతీర్మానము తత్కాలమునకు నిలుపుట చేయబడెను. ఈమారు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసువారు రధికసంఖ్యాకులుగ జయముచనిచో తిరిగి ఆతీర్మానమును ప్రవేశపెట్ట నిశ్చయించుకొనిరి. కమిషనరు గారి వేదమును తగ్గించుటకు నిరాకరించిరి. కాన ఇట్టి ఆక్రమ ములు ఆగిపోవలెనని కాంగ్రెసువారి నేమిరు విధిగ ఎన్నుకొన వలెను.

డా॥ వల్లయ్యగారు:—డా॥ ఆతీర్మానముగారు నాకు ముఖ్యవిషయము. వారు మాపక్షమును ప్రవేశించి ప్రజాసేవ చేయుటకు అంగీకరించుచో ముఖ్యముగ మీరందరు వారికే వోటుచేయగోరవము. వారెట్లు గావింపక జస్టిసుపక్షమునదే చేరియుండి చిరుదులకు, ఉన్నతోద్వేగములకు పాటుబడినచో కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి వోటుచేయవలెనని కోరుచున్నాను. జస్టిసుపక్షము ప్రభుత్వమువారి దృష్టముననుసరించియే పని జేయును. వారి మన్ననలనే ఎల్లప్పుడూంచును. ప్రజలెల్లరు తమ పౌరస్వత్వములను, విధులను జెలికొనగలిగి ప్రజాసంస్థలం దెల్ల రను నిజమును ప్రభావవంతములనే పంపిన భారతవర్షమునకు స్వతంత్రము లభించగలదు. కార్పొరేషను అన్నక్షకపక్షపులు ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక సభ్యులవలనను సోపానములుగ నుండునంతవరకు స్వతంత్రము దుర్లభము. అట్టివారిని మీరు కార్పొరేషను కంప నిచ్చుగింతురా? కాంగ్రెసుపక్షమువారిని మీరు అభ్యర్థిగవలెనచో మీరు వారెల్లరు బాధ్యులై యుండగలరు. ప్రజానుసారముగ ప్రవర్తించునట్లుగామే వారిని కార్పొరేషను విధించి రమ్యముటకు మీకు హక్కుగలదు. వారెట్లు ప్రమాదము జేసియున్నారు. కాన విధిగ కాంగ్రెసువారికే మీ వోట్లనొసంగవలెనని ప్రార్థించుచున్నాను.

కె. శ్రీరాములునాయుడుగారు:—రి సెంట్లనుంచి నేను కార్పొరేషను సభ్యులమును వహించియున్నాను. కాంగ్రెసు వారు కార్పొరేషనులో ప్రవేశింపక పూర్వము జరుగు వ్యవహారములకును కాంగ్రెసువారు ప్రవేశించిన పిదప జరుగు పరిస్థితులకును చాల అంతరముగలదు. పూర్వపెట్టెలకు ప్రజలపై అధిక ముగ ఉన్నటువేయుటయు, ప్రభుత్వమువారి కనుకూలముగ వోటుచేయుట తప్ప వేరే మియు జరిగెడిది గాదు. స్వరాజ్య పక్షము వారు కార్పొరేషనులో చేరిన పిదపనే ఈనాటి సంచలనము గలిగినది. బ్రాహ్మణైతరసంఘము నుద్ధరించుటకు స్థాపితమైన జస్టిసుపక్షము కాంగ్రెసుపక్ష మవలించిన బ్రాహ్మణైతర అభ్యర్థి నేల ప్రతిఘటింపవలెనని? బ్రాహ్మణకులజాతిలకు యస్. రామస్వామిఅయ్యర్ మున్నగువారి నేల తపాపక్షమునందు చేర్చుకొన వలెనని? దీనినిబట్టిచూడ జస్టిసుపక్షము కేవలము స్వలాభమును కోరు కొలిచియుండికేగాని సంఘమున కెట్టియపకారము గలుగ జేయ సమకట్టు లేదని తెలియుచున్నది. కాన దేశముం దధిక సంఖ్యాకుల పలుకుబడిగల కాంగ్రెసువారికే మీవోట్ల నొసంగ గోరెదను.

గడ్డ రంగయ్య నాయుడుగారు:—మాట్లాడుచు తమ డివిజనుకు జస్టిసుపక్ష అభ్యర్థి యగు డా॥ ఆతీర్మానంగారు తమకుగూర్చి అసత్యము లనేకములు వోటరులకు బోధించుచు పురనియు, తమకు అంగీభావ తెలియదనియు, చన్నపట్టణ

మందు నిలుకడ లేనివాడనియు, శిశిపరుడుగాడనియు, కాంగ్రెసువారు ప్రజలపై ప్రోచుచేసిన చందానిధుల సక్రమముగ హరించినదియు ఇటు లెన్నియో అన్యతలు పల్కిరని జెప్పి అదియెల్ల నిరాధారములు, కన్యితములని సభ్యులకు నచ్చజెప్పిరి. సభయందు ప్రజలు గమపరచిన విశ్వాసమును, యుత్సాహాతి శయమునే వోటుల నొసంగవరకు నిలుపవలసినదిగ కోరిరి.

షాసీ మహమ్మదుగారు రంగయ్యనాయుడుగారి పక్షమున మాట్లాడినపిదప సభ ముగింపబడెను.

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ జూలై నెల 4-వ తేది శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలో గడ్డము గల 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలో అభ్యర్థి అభ్యర్థి అభ్యర్థి 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలో అభ్యర్థి అభ్యర్థి 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలో అభ్యర్థి అభ్యర్థి 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలో అభ్యర్థి అభ్యర్థి 24 గంటలలో
గోపాలపురం	91.7	79.1	0.05	7.20	44.96
విశాఖపట్టణము	90.0	81.1	...	1.98	37.09
కాకినాడ	94.0	82.4	...	7.50	39.09
మచిలీపట్టణము	98.1	88.5	...	5.22	41.59
కర్నూలు	94.9	76.6	...	2.06	26.01
బళ్లారి	93.5	75.3	...	0.24	20.51
కడప	100.0	81.4	...	1.08	31.23
నెల్లూరు	101.0	84.7	...	2.46	37.98
మద్రాసు	100.1	83.4	...	0.24	50.74
కడపూరు	97.8	80.6	...	1.85	52.94
నేలము	95.3	78.6	...	4.38	39.30
కోయంబూర్	87.7	72.3	...	1.15	22.29
తిరుచునాపల్లి	98.5	79.2	...	3.66	33.18
నాగపట్టణము	97.5	79.6	...	0.78	54.98
మధుర	98.1	78.0	...	2.52	33.58
పాంబన్	89.4	78.4	...	0.05	37.00
తిరునల్వేలి	1.64	23.34
తిరువేంగళము	83.5	75.7	...	8.20	64.51
కొచ్చిన్	84.6	75.7	...	29.15	114.51
కాల్కట్టు	88.8	76.7	...	35.68	117.16
మంగళూరు	89.0	77.7	...	44.54	125.68
బెంగళూరు	87.1	66.3	...	1.37	35.37
మెర్కాత్	71.1	68.0	0.04	31.77	125.46
కొడైకనాల్	66.8	52.2	...	8.54	62.18

సర్కారులు:—గోపాలపురంలో తుంపరబడెను. మేఘములు దట్టముగనున్నవి. ఆర్ద్రత ఉత్తరమున ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో తక్కువ. గోపాలపురంలో గరిష్ఠ శీతోష్ణస్థితి 7 డిగ్రీలు తక్కువ. మచిలీపట్టణములో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కనీస శీతోష్ణస్థితి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

చక్కా:—బళ్లారిలో మేఘములు పలచగ నున్నవి. తక్కువచోట్ల దట్టముగనున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రతతక్కువ. ఇనట కనీసపు శీతోష్ణస్థితి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒకమా సరగ నున్నవి. మద్రాసులో ఆర్ద్రతతక్కువ. గడిచి శీతోష్ణస్థితి మద్రాసులో 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కనీసపు శీతోష్ణస్థితి 3½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

సర్కారులలో వర్షము ఎక్కువ గావచ్చును.
ఎస్. ఆర్. యు. సాపూరు,
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

గజి కి తైలము

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0.4-0

గజ్జి, చీడ కరీరములకు వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేష బాధను గలిగించుచున్నది. ఈ తైలమును నాలుగు పూటలురాచిన గజ్జి, చీడ, చిలుము, జిల మొదలగునవి నశించును. తప్పక పుజేయును. వెలకన్న పొట్టుఖర్చు లధికమును గాన ఇతరమందులతో కలిపి తెప్పించుకొనుట యుక్తము.
అమృతాంజనము డిసో, బొంబాయి, మదరాసు

రామమోహన ఆయుర్వేద

కళాశాల: బెజవాడ

ఈ క్రిందివిషయము ప్రకటనగా మంపబడినది. ఈసంస్థను రామమోహన ధర్మ వైద్యశాల హాలకసంఘమువారు సాపిచి ఆంధ్రఆయుర్వేద వైద్యసమైక్యతను కనుబట్టుగా చేసి యున్నారు. ఇది ఆంధ్రదేశమున కంతటికిని మధ్యభాగమున బెజవాడయందుండుటచే ఆంధ్రదేశపు ఉత్తర పశ్చిమ ప్రాగాగముల యందుండు ఆంధ్రుల కందరకును అందుబాటులో నుండును. ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠముయొక్కయు ఆంధ్రవైద్యమండలి యొక్కయు కళాశాలాపాలకవర్గముయొక్కయు నిరీక్షణమున నీ కళాశాల నడుపబడును. పాలకవర్గమును ఆంధ్రవైద్యమండలియే దీని పరిపాలనమునకై ఉపసంఘము నొక దాని నెన్నుకొనియున్నారు. ఆ యుపసంఘము దీనిని పరిపాలించును. అందుచే నీది ఆంధ్రాయుర్వేద కళాశాల యన నొప్పుగలదు.

ఈ కళాశాలయందు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాపీఠము వారు ఏర్పరచిన పాఠ్యక్రమము ననుసరించి సంస్కృతభాష చదువనువ్రాయను తెలియనివారినియు తమ "వైద్యవిద్యాకో" పరీక్షకును నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమువారు ఏర్పరచిన పాఠ్యక్రమము ననుసరించి సంస్కృతభాషను చదువను వ్రాయను నేర్చియుండువారినియు తమ "భిక్ష" ఆయుర్వేదవిశారద" పరీక్షలకును విద్యాశీక్షణ మొసంగబడును. బెజవాడ నగరమందలి ఆశ్రయము పలుకుబడిగలవారును నగు పెద్దలనేకులును స్థానికసంస్థలను ఈ సంస్థకు అనేకవిధముల సహాయమొనర్చు బానికవహించియున్నారు. ఆంధ్రవైద్యసోదరులందరును శ్రద్ధవహించిన నీసంస్థ మన మండలియాజమాన్యమున చాల నభివృద్ధిపొంది ఆంధ్రదేశమధ్యమున చాల పెంపెక్కి పుకాశింపగలదు. ఈ సంస్థలన మన ఆంధ్రవైద్యమండలియు ఆంధ్ర ఆయుర్వేదవిద్యాపీఠమును భారత భాగమందలి అన్ని ప్రాంతములకంటె చాల పునిధి నందగలదు. ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాపీఠముయొక్క అభిప్రాయములు విలక్షణములుగ నుండుట మన పత్రికా పాఠకులకు విదితమై యున్నది. ఇట్టి యాత్మోష్టాయములను లోకమునకు అనుభవపూర్వకముగ జెల్లడించి ఆయుర్వేదమునకు సర్వమున నభివృద్ధి కలుగు మార్గముల జూపుట కీసంస్థ ఆంధ్రవైద్య సమైక్యతనున కెంతయు మంచి సాధనముగ నుండును. అందుచే ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠధ్యక్షులును ఆంధ్రవైద్య సమైక్యత సభ్యులును ఆంధ్రవైద్య సోదరులందరును రామమోహనరాయల నామముతో స్థాపితమైన ఈ ఆంధ్రఆయుర్వేద కళాశాలయందు అధికముగ ప్రేమయు ఆదరమును అభిమానమును చూపి దీని యభివృద్ధికి యోగ్యుడగుచు కొరుచున్నారు. ఆంధ్రవైద్య లండరును తమ విజ్ఞుల నీ కళాశాలకంటి విద్యాశీక్షణము చేయింప గోరుచున్నారు. ఏదేనిమిది సంవత్సరములనుండియు ఆయుర్వేద విద్యాశీక్షణముల విషయమున మనము (ఆంధ్రులయు) మాపుమండు శ్రోతృపుంతులను ఉత్తమమార్గములను అవలంబించి మన కళాశాలయందు విద్యాశీక్షణ మొనర్పబడును. ప్రాచీనాయుర్వేదవిద్యాపీఠముల సరియగు మార్గమున శీక్షణ యొనర్పబడును. సంస్కృతభాష తెలిసినవారికిని తెలియనివారికిని అనుకూలములగు రెండువిధములగు శీక్షణములను ఆమహాత్ముడు కల్పింపబడినది. ఆంధ్రులందరు దీనిపై నాదరముమాపుదుగా!! (ఆంధ్ర వైద్యసమైక్యత పత్రిక)

రైలుపట్టాలనుండి తొలగిపోవుట

రావల్పిండి, జూలై 3:— రావల్పిండి శివజనలు సూచరింపెండెం టిట్టు తంతి జేయుచున్నాడు. పెమెవరు రావల్పిండి మార్గమందు సంతోషాలు, కాంపు జెలుపురములకు మధ్య 504వ మైలువద్ద 108 నంబరుగల సామానుబండి యింజను నెనుకనున్న 6 సామానుపైటైలతో పట్టాలనుండి గం 5-30 లకు తప్పిపోయెను. దీనికి గారణమేమనగా నధిక వర్షములచే నీరు ప్రవహించి మట్టికొట్టుకొనివచ్చి పట్టాలకుక్కి వేయుటచే నీ ప్రమాదము తలపడినది. తోటలు దీనుకొనిపోవురైలు, ప్రయాణికుల గొనిపోవుబండి కాంపురైలుపూరు, బాసాలు, గోల్రాద్దూరా సాపువున్నవి. కాని 11 వ నంబరు యొగు వకుపోవు బండి 12 వ నంబరు దిగువనుపోవు బండినుండి ప్రజలు బండ్లలోనుండియే మార్చబడిరి. గోల్రాద్ద ప్రధానమార్గముతోగలవుటకు లాచెన్నుపురము గోల్రాలమధ్య తిరుగుటకు బండ్లెక్కువబడినవి. గోల్రామీదుగా సావేరియను కేక్సెయిలుకాక కొకబండి నడపబడుచున్నది. దీనివలన నితర రైల్వేలు గల మార్గములంబడి పోవువారికి యూరపు మొదలగు విచేతములకు బోవువారికి సౌఖ్యము కాలగలదు. 4 నంబరుగల తోటలు రైలు రెండవతేదీని మఱి యొరుగుంట్ల లాలస్యమునటకునడ నట్టిదేకారణము. అది అటుక్కున కైరాబాదులమధ్య మార్గము కప్పపడుటవలన కలిగినది. ఆమెయిలుబండి రావల్పిండిలో నయిదు గంట లాలస్యముగ బయలుదేరెను. కాంపురైలుపురము సంతిపు రకుమధ్యమార్గము మూడవతేదీ 7 గంటలకు సరిచేయబడినది. మఱి రావల్పిండి, పెమెవరులకు సరిగా మార్గమేర్పడినది. (అ. ప్రె.)

జాతీయమహాసభాసభ్యత్వ

నియమము మాటవలెను

అన్ని పక్షములకును మహాసభయందు తావుండవలయును ప్రభుత్వము మనయొప్పుతముల నేడేర్పనిచో శాసనసభిక్యార్మునకు, పన్నులనీయకుండుటకు సిద్ధముగానుండువలయును

అహమదాబాదు, జూలై 3:— సేటిపాయంకాలము బహిరంగసభ జరిగెను. దానిలో కేంద్రశాసనసభ్యుల యు. వి. జె. పటేలుగారి నిట్లుపన్యసించిరి. గుజరాతరాష్ట్రము కేంద్రశాసనసభకు జన్మదాను మెహతాగారి నెన్నుకొనినందుకు కృతజ్ఞుడనిపించుచున్నది. దేశబంధుడు, మహాయోధావ్యక్తుడు మరణించెను. స్వరాజ్యపక్షమును బాగుగా స్థాపించి రెండుసంవత్సరములలో రెండురాష్ట్రములందైన ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రియైనా. కాని గ్రామనిర్మాణము కానిదే తుదికార్యములగు శాసనసభిక్యార్ము, పన్నులనీయకుండుట జరుగుట దుర్లభము. దేశమునకంతకు నొక్కజాతీయమహాసభ దక్కని తరసంఘములుండగూడదు. ఇతరసంస్థలన్నియు దానిలోనే యుండియుండవలయును. జాతీయమహాసభ యితర సంస్థలగుండా సభలోపాలుండునటులును, విరోధసంస్థలనేర్పరచుకుండునట్లును స్వజాతీయకార్యక్రమమును నిర్ధరింపవలయును. స్వల్పసంఖ్యకులుగల సంస్థ లధికసంఖ్యకులుగల సంస్థలను తమవైపునకు ద్విప్రకాశ ప్రయత్నము నేయవలయును. అందుకొఱకు మితవాదులు, స్వతంత్రులుగూడ జాతీయమహాసభలోని కీ వచ్చునట్లు చేయవలయును. హైసంఘములను మహాసభలో చేరకుండజేయు ఔక్తమయొడంబడిక, నూలుమరతు దీసివేయవలెను. జాతీయమహాసభ జాతీయసంస్థ దానిప్రధాన మాత్రముల నంగీకరించిన వారి కందరు స్థానముండి తీరవలయును. మితవాదులను, స్వతంత్రులను జాతీయమహాసభలో చేరినను జేరకపోయినను, వారు చెరుటకవకాశములు మాత్రము కల్పింపబడినవలెను. జాతీయమహాసభాపాలనా సూత్రములను జాతుకన నేయరాదు. కాన జంటనే జాతీయమహాసభ కార్యసంఘమును గాని ప్రభుత్వసమావేశమునుగాని గూర్చి పూర్వపు సందాపనలే నీ నిబంధింపబడి, సర్వసంఘములు గలసి జాతీయకార్యక్రమము నొకదాని నేర్పరచవలయు ననిరి.

సిమ్లా నుండి రాను మెహతాగారి దుపన్యసించుచు కాల్లగూడ దేశబంధుని మరణమునకు వగచుచున్నవి. ఆయన ఘోరుపురోహిన్యాసమే యాయనకు రాజకీయములం దనుసరణీయమగుస్ఫూర్తి. దాని నాచరణలో ఔట్టుటకు సమయము వచ్చినది. ఆ ఘోరుపురోహిన్యాసమున దేశబంధుడు, తమదేశమునకు తప్పక రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమిచ్చు సూచనలను నిశ్చయముగ చెలిబుచ్చుచో తాము సంతోషింతుమని చెలిపెను. అట్లే వారియ్యకొననిచో శాసనసభిక్యార్ము, పన్నుల నీయకుండుట గావించవలసి యుండును. జాతీయమహాసభవారి యాదేశముయనప్పడు ప్రధానమున శాసనసభిక్యార్మునకు తాను సిద్ధముగ నుంటి నని మెహతాగారు నుడివరి. 1926 వ సంవత్సరము జనవరి మొదటి తేదీ కైన ను ప్రభుత్వము ప్రజల యాప్తితము లిడేర్పనిచో ను మారు లక్షమందిగాని, 50 వేలమందిగాని యాదాయపు పన్నుల

నెగబెట్టి యితరులకు మార్గదర్శకులు కావలయును. నడితెర గతులవారే ముందుదారిపీడి, స్వసాయసాధన మార్గదర్శకులుగా నుండవలయును. నడితెరగతులవారు పన్ను నీయకుండుటలన చెడిపోరు. రైతు లిటుగాక వారు చాలబాధ పొందుటలసి యుండును. అట్టి శాసనసభిక్యార్మునకు, పన్నుల నీయకుండుటకును, మితసంబంధముగు పోరాటము లేదు గాన సుజరారు నంగరాష్ట్రములు సిద్ధముగా నున్నవి. (అ. ప్రె.)

బక్రీదు పండుగ

శాంతిముగ గడచిపోయెను

అలహాబాదు, జూలై 3:— ఏ విధమున విశ్వముగాని అవలక్షణములుగాని సంభవించుండె అలహాబాదునందు బక్రీదు పండుగ జరిగెను. నాగపట్టణము, జూలై 2:— నాగపట్టణము నాగూరులందు శాంతిముగ బక్రీదు పండుగ జరుపబడెను. (అ. ప్రె.) ఢిల్లీ, జూలై 3:— సేటి ఉదయపు బక్రీదు పండుగ శాంతిముగ జరిగినను దుండగేంద్రుల అలరింపులు మానలేదు. సదారుబజారు దగ్గర నున్న టలివాడగుడివద్ద నెవడో ఎముకలను మాంసమును పారవేసెనని మధ్యాహ్నము పండ్లెండుగంటలకు కొందరు హిందువులు రిపోర్టు చేయ పోలీసు కమిషనరు, డిప్యూటీ కమిషనరు ఆ ప్రాంతమునకు వెళ్లిరి. పోలీసు యా విషయమై విచారణ చేయుచున్నారు. టాలివాడాగుండ్ గోవును అలంకరించి బలివేయుటకు ఒక మహమ్మదీయుడు దీసికొనిపోవుచున్నాడని పోలీసుప్రేషనులో మరియొకరిపోర్టు చేయబడెను. కాని హిందువులందులకు అడ్డుపెట్ట మునల్పాను గోవును నడటివేసి పారిపోయెను. గోవును, గోవుతోనున్న పిల్లవాడును పోలీసు ప్రేషనునకు దీసికొనిరాబడిరి. ఇరు పక్షముల ప్రేటు మెంటులను దీసికొని వారలు పోవుటకు మేజిస్ట్రేటు అనుజ్ఞ యిచ్చెను. భిర్యారు రిజిస్టరు చేయబడెను. బక్రీదు పండుగ యనంతరము కేసు విచారణ చేయవచ్చును. పానిపట్టులో బక్రీదుపండుగ శాంతిముగా జరిగెను. కాని హిందూ, మహమ్మదీయ సాంఘిక లెగవులు బహిష్కారము కాలేదు. (అ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

సిమ్లా, జూలై 3:— తూర్పు సంయుక్తరాష్ట్రమువలది వాయుభారము తేలికయగుటచే ఆ మట్టుపట్ల వర్షము హెచ్చుగ గురిసెను. దక్షిణబర్మాతీరమందు వర్షము డిప్టుముగ గురియుచునే యున్నది. కాని రెంగాలనందును మధ్యరాష్ట్రమువందును వర్ష పాతము క్షీణించినది. బంగాళాఖాతమున కుత్తరమున వాయు భారము తగ్గినది. దక్షిణ బర్మా, ఆస్సాము, ఉత్తరము, చోటానాగపురము, సంయుక్తరాష్ట్రము, మధ్య యిండియా లందు సర్వసాధారణముగ నంటును వర్షము గురిసెను. తూర్పు బీహారు, ఉత్తరపంజాబు, కొంకణము, మలయాళము, మార్గలం దచ్చటచ్చట వర్షము పడెను. ఉత్తరబర్మా రెంగాలు, పంజాబు నందు నైర్వహియాయందు స్వల్పముగ వాన గురిసెను. పాట్ల జేయరు 2, పెర్గు, బావాయి, డైమండుదీవి 3, మోరేము 1 1/2 మిల్లీన 1, అంగుల్ 4 కుటకం, రాంచి 1 1/2, హజరీబాగ 1, అలహాబాదు 2, భానుపురము 3, లక్నూబాపురం 6 ఆగ్రా, హసన్ 1, డైహాహాను, ముక్తేశ్వరం, డోహాసి 2 నాగాంజలందు 3 అంగుళముల వాన గురిసెను. సూచన:— మధ్యరాష్ట్రము, ఉత్తరబర్మాలందు అధిక మగ వర్షము వరియనవచ్చును. (అ. ప్రె.)

శ్రీ కృష్ణ వతార తత్త్వము

నకలపురాణకర్త ములకుండీయ, మహావతార పారంశములనుండియు శ్రీకృష్ణకల్పన సంకల్పించి వరుసగా నలభిమూల వాచనరూపమున నింపువ్రాయబడిన. సకల సంశయములు తొలగునట్లు అందుడు శాస్త్రీయసమాధానములు వ్రాయబడిన. విశేషాంశములు గలతావుల సంస్కృతశ్లోకము లుపాహరింపబడిన. సాంఘికమున కనుకూలించు స్తోత్రములను గ్రంథవలన సాంధ్యములపడిన. శ్రీ కృష్ణచరిత్రమును సమగ్రముగా వ్రాయుటకే యీ ప్రయత్నము. భక్తికీర్తనయొక్కానందముల దెలుపుట కిది కల్పరక్షము. మతభేదము లిదరిత్రమును జదివిన సమాప్రయత్నము. గట్టిగా జెప్పగలను. ఇతర వేదతామసముల కొందుడవు. ఇట్టి యుక్తమృగంధము చక్కగా ముడించి 320 పుటలకు చక్కపగాయుంప బైండుచేయించి మాడుకలకొకసారి 1-8-0 లకు వి. పి. గా వంపబడును. 12-0-0 లు చదువేయించువారి కేరలు పోషించి ప్రకటింపబడును, 8 సంపుటములకు చక్కపగాదు. 1-0-0 అచ్చామ్యతో జండాదారులు తమ సమృద్ధిని జెల్లపవలెను. ఈసత్కార్యము నాంధ్రదేశీయులగు సజ్జనులు నాచేతజేయించి కృతకృత్యులు గావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. ఆంధ్రశ్రీమద్రామాయణము ముద్రితమై సిద్ధముగనున్నది. 3 సంపుటములు ధర రు 12-0-0. వి. పి. ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. జనమంచి శేషాద్రిశర్మ, ఆంధ్రప్రధానపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము

తిరుపతి
(స్వకీయచరిత్ర)

శ్రీ తిరుపతి, తిరుపతి వైష్ణవ మఠము, నిలువ సొమ్ము నలువదిలకుల గూడాయ లున్నచియు, సంవత్సర ప్రతి సంవత్సరము, దేవాలయ ఖర్చుపోను, 8, 9 లక్షల రూపాయలు మిగులుచున్నచియు, ఈ ధనముచే, వేంకటేశ్వర విద్యాలయ మును స్థాపించుటకు విషయము తిరుపతి ప్రజలలోనే గాక, మహారాష్ట్ర రాజధానియందలి ప్రజలలో గొప్పకలవరము కలిగి యుండును. శ్రీ వేంకటేశ్వరవిశ్వవిద్యాలయ విషయమును గురించి, ఆంధ్రపత్రికలో ఆందోళన పలుపలువిధములుగా ప్రచురింపబడి యుండును.

తిరుపతి, తిరుపతి వైష్ణవ మఠము, 1848 సంవత్సరమున శ్రీమాత్రీరాంజీమఠాధిపతులకు స్వాధీనము కాబడినది. శ్రీమాత్రీరాంజీమఠమును "చూరం" దైరాగి సన్యాసులు, అధికారులు. మహాంతగాక, 1848 మొదలు పరిపాలించుచున్నారు. ఈదేవాలయములు, స్త్రీలను ప్రకాశము పరిపాలింపబడుచున్నవి. మహాంతగాక, బడ్డెట్టును, జిల్లాకోర్టుకు పంపుటయు, వారు సాధారణముగ, ఆమోదింపబడుటయు, ఆజ్ఞానుమాత్రము కలదు. ప్రజలను బడ్డెట్టును చర్చించుటకుగాని, ఆజ్ఞాను గురించి తెలిసికొనుటకుగాని వీలులేక యుండుటచే, మామహాంత గారు నిరంతరపరిపాలనమును కొనసాగించుచున్నారు. బడ్డెట్టును గురించిగాని, ఆజ్ఞాను గురించిగాని, చర్చింపబడునన్న, కిక్కిరిస్తూంటే స్టేషనరీ ద్వారా చర్చింపబడి యుండుటచే, ఎవరును డబ్బు ఖర్చుపెట్టుకొని చర్చించుటకు వెళ్లుటలేదు. ఈ మహాంతగారు, నిలువ సొమ్మును గవర్నమెంటువారికి, అస్సపత్రముల మీద సొమ్ము నిచ్చియున్నారు.

చాలాకాలము నుండియు, శ్రీ వేంకటేశ్వర సంస్కృత కాలేజియనునది యొకటి యుండును. శ్రీవారి సొమ్ముచే పోషించబడుచున్నది. ఇచ్చట, త్రిమత విద్యార్థులున్నా, ఒక బ్రాహ్మణేతరులను విద్యార్థిగా యుండున్నారు. ఈవిద్యార్థులకు, ఉచితముగా భోజనమును, విద్యయు యిప్పించుచున్నారు. ఈవిద్యాలయమునకు అనేకవేలరూపాయలు సాలు నమి ఖర్చు అగుచున్నది. ఈ విద్యాలయములో ఆంగ్ల విద్యయు కూడా కావలసినవారికి నేర్పించుచున్నారు. ఈవిద్యాలయములో, ఆయుర్వేద విద్యార్థులను కలదు. ఆయుర్వేద శాస్త్రధారలయను యున్నది. దీనినే వృద్ధిపరచిన చాలును అని ప్రజలు తలచుచున్నారు.

తొలుదొల్ల శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయము తిరుమలకొండ సమీపమున వుంచబడునని, రాజారాయణింగారు చెప్పిరి. వీరు నూతనముగా, వేవాదాయములకు చట్టము చేర్చరచిన ఆచార్యులుగారు. శ్రీ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయమును, చంద్రగిరి మహాలలో స్థాపించవలసివట్టును, కట్టడములున్నచియు, కట్టడములకుగాని ఖర్చు ప్రత్యేకముగా చెయ్యవలసినది లేనిచియు వీరి యభిప్రాయము. చంద్రగిరిలో ఆనేకనందల సంవత్సరములక్రిందట, వెలమరాజులు పరిపాలనలై యుండిరి. వారు మహాలు యిప్పుడు చాలాదుస్థితిలో యుండు న్నదిని వివరింపగల గాబోలు.

చంద్రగిరిలో ఎంతకాలములో త్రాగుటకు నీళ్లుమాత్రం దొరకననియు, యాత్రీకుల మార్గమునకు చాలామరమనియు, చుట్టుప్రక్కల ప్రజలవ్యయగాని కొద్దిసంబంధమైనవారుగాని, చంద్రగిరి సౌకర్యమైన స్థలముకాదనియు, గవర్నమెంటువారి కిని యిదివరలోనే అనేకలు అనేకసన్యాసులు ఆర్థిలు, మహాజనులు పంపియున్నారు. సభాకలెవరు, స్వేచ్ఛాజ్ఞాపకలెవరు కొద్ది లక్షలు నేర్పరచుచును, పత్రవిద్యారాహడ ఆందోళన సరిపించుటయైనారు.

చంద్రగిరి (రాజ్) మహాలును మఠముత్తుచేసి అచ్చట విశ్వవిద్యాలయము చేర్చుటకుంటే, తిరుపతియందు ప్రకృతం హౌసులు కట్టడమును ఉపయోగించుకొనవచ్చుననియు, సా హౌసులు కట్టడమున, సంస్కృత విశ్వవిద్యాలయము చేర్చరచిన చాలుననియు, కట్టడముల కట్టడయినన్న తిరుపతి, చిత్రామూర్తి (అభిమేలుకుంగాపురమును) మధ్యయుండు భాగ్యవైభవములలో నూతనకట్టడములే కట్టించవచ్చుననియు, విశ్వవిద్యాలయమునకు మాత్రం కట్టడములకుగాను శ్రీవారి పనము, ఖర్చుపెట్టుట వ్యయమైనది కాదనియు తలచుచున్నారు.

నేను కాంగ్రెసుపార్టీవారిని, దేవస్థానం, ఆచార్యులను, మునిసిపల్ సంఘసభ్యులలో అనేకులను, ప్రముఖులను, మిత్రులను యావిశ్వవిద్యాలయ విషయమునుగురించి యడుగగా, చంద్రగిరి మహాలులో నేర్పరచుట, తప్పనియు, ఇందుకు కట్టడములకు, డబ్బు ఖర్చు పెట్టుట అనావశ్యకమనియు, విశ్వవిద్యాలయముని చేరుపెట్టి, శ్రీవారిడబ్బు అంతయు ఖర్చుపెట్టుట వ్యయమైనది కాదనియు, యాత్రీకులు, యింకా రాను రాను, కానుకలుకూడ యివ్వరనియు, అభిప్రాయపడుచున్నారు. బ్యాంకింగ్లో యుండు ప్రైవేటుయొక్క కట్టడములకును, ఉద్యోగస్థులు, ప్రైవేటులో జీతములకే సరిపోయి, కొన్ని సంవత్సరములు, అయినప్పటికీ శ్రీవారి ఫీరీ పీని అమ్మి విశ్వవిద్యాలయమును పోషింపవలసినకాలమును వచ్చును. "అల్పారంభః తేమకరః" అనినట్లు ప్రారంభించినపుడు వున్న డబ్బుంతయు, ఖర్చు చేయుటకు బడ్డెట్టులు, తయారుచేయుట తప్పనియు, కొంతకొంతగా, ఇప్పుడువుండు సంస్కృతవేదపాఠశాలను, అభివృద్ధికి తెచ్చిన బాగుండుననియు చెప్పుచున్నారు. ఎవరు ఏమి చెప్పినను, గౌరవ రామారాయణింగారు వినవారు కారనియు,

దేవవిద్యులన్నా, హిందూమతమును అభివృద్ధి పరుచుటకు కావలసిన విధానములను పూర్తిగా నేర్పాటుచేసిన చాలుననియు, ఉద్యోగములకొరకు ఆంగ్లవిద్యను, శ్రీవారిడబ్బుతో ఆంగ్లవిశ్వవిద్యాలయమును నేర్పించుట తప్పనియు, కేవలము త్రిమతవిద్యాలయమును, దేవవిద్యులను అభివృద్ధిపరచుటకు ప్రచారకలను, వాటికి కావలసిన విద్యులను, సంస్కృతమును మాత్రమే నేర్పించవలసినచియు అభిప్రాయము పొంది యుండున్నారు. గౌరవ రామారాయణింగారికి, ఆంగ్లమును, విశ్వవిద్యాలయమున చేర్చక తీసివేసిన, అధికారులు అనుమతియివ్వరనియొలేక నేరుకారణములవలననే ఆంగ్లభాషను, ఈ వేంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయమున చేర్చియుండున్నారు. వీరు నిజముగా హిందూమతమును అభివృద్ధికి తే దలచినచో యిప్పటి సంస్కృత కాలేజిని వృద్ధిపరచినచాలును. యాత్రీకులు పడుచున్నవనల గించుటకు మార్గములువెతకిన, శ్రీవారికి కానుకలు యింకా అధికముగావచ్చును. మహాంతవారి పరిపాలనక్రింద పలుకుబడిగలవారు, ధనవంతులు, ఉద్యోగస్థులు, శాసనసభాసభ్యుల బిరుదులను పొందినవారికి మాత్రము సుఖముగా, శ్రీవారిదర్శనములు వగైరాలు పొందుచున్నారు. పైజెప్పినవారికి మామహాంతుగారు, మోటార్లు, స్టూపుబండ్లు వగైరాలుపంపియు, సిబ్బందిలించియు, ప్రత్యేకప్రత్యేక విడిదిస్థలముల నేర్పాటుచేసియు, సకలవిధసదుపాయలతో వారలకు తన నౌఖిలద్వారా శ్రీవారి దర్శనముల నేర్పాటు భోజనవగైరారులు ఏర్పాటుచేసి, సంస్కృతిపరచి పంపుచున్నారు.

సాధారణ యాత్రీకులు ఏతీర్థవాసియింటికి లేక మరియితరుల యింట్లోకెల్లా వెళ్లి బాడుగలయిచ్చి, గృహములు, కూలియిచ్చి పనివారలను ఏర్పాటుచేసుకొనియు, దర్శనమున్నచో, మేకలగుంపుదోలులాగు, గుంపుగుంపులుగా, (గుంపుదర్శనములు ధర్మదర్శనము) చేసికొనుటలో, దేవస్థానం జవానుల గుడ్డతోటి కొరడాదెబ్బలను తినుచు, శ్రీవారిదర్శనమును సంతృప్తిగా పొందక వచ్చుచున్నారు.

రైల్వే కంపెనీవారు మొదలు రెండవరగతి ప్యాసంజరులకును మూడవరగతి ప్యాసంజరులకును ఏలాటిభేదములు కల్పించి యున్నాడో వాటికంటే అధికముగానే మా మహాంతుగారు చేయుచున్నారు.

మామహాంతుగారు యీ వేనకాల మంతయు నీలగిరిలోనే యుండిరి. వీరితో రాజా రామారాయణింగారు కలిసి విశ్వవిద్యాలయమును గురించి మాట్లాడినప్పటినుండి నీలగిరి నుంచియే వారను 4 శోభలక్రిందట వచ్చుటయు గవర్నరుగారిని ఆహ్వానించుటకు స్వేచ్ఛా బంగారుకుర్చీని ఏర్పాటు చేయుటలోను, రెడీమెంట్ ఏర్పాటులు చేయుటలోను యుండున్నారేగాని విశ్వవిద్యాలయవిషయమున ఏమాటయు జెప్పినవారు కారు.

యాత్రీకులకు కావలసిన సౌకర్యములు యిప్పుడు ముఖ్యముగా శ్రీవారిడబ్బుతో తిరుపతికొండయందు రెండుమాడు గొప్ప కట్టడములును తిరుపతికొండకు పోవు మార్గమున అచ్చటచ్చట కొన్ని వసతిగృహములును తిరుపతియందును ఆయావర్ణములవారికి వాళ్ళొక్కొక్క స్థలమును తిరుపతికొండకు పోవు మార్గమునయుండు శిథిలగుండుండు పెద్దపెద్ద గోపురములను మరాఠువులు చేసిన బాగుండుననియు తలచుచున్నారు. ఇది యుగాక కొండపైన శ్రీవారి దర్శనసమయమున ధనవంతులు, విద్యావంతులు, అధికారవర్ణులు, బీదజనులు అని పాటింపక యాత్రీకులకు వొత్తిడినట్లుదెబ్బలులేక దర్శనములు చందనము

శ్రీపాదరేఖల ప్రసాదములు అందరికి ఉచితముగా యిచ్చిన యిప్పుడు యిచ్చు కానుకలువగైరాలకంటే అధికముగానే యాత్రీకులు తప్పక యిచ్చెదరు అనునమ్మక మున్నది. ప్రజలు ఈవిషయమున వెంటనే దర్శన తీసికొనుచుండవలయునని కోరుచున్నాను.

ఇప్పుడే అచ్చయింది! నచ్చనిచో సొమ్ము వాపసుచేయుదుము!

జాతకరత్నము II భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థులము, భావస్థులము, గ్రహస్థులము, ఆప్తకవర్ణభావకంక్షర్ణ, ద్వాదశభావభావములు, దశాంతర్దశాభావములు, మున్నగు పెక్కుపాఠములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావములు చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషశాస్త్రములన్నియు చక్కగా ఇవచ్చబడినవి. ఇది యింటిశ్లోకముగ్ధుడు. వెల 200. మొదటిభాగము రూ 1.0.0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషశాస్త్రము, కళింగోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

రుక్మిణి కుక్కరును

ఉపయోగించుటచే అందులో వంటచేయుటవలన ఆహారమునందుడు

పుష్టి

తగ్గుడు. మిక్కిలి సులభముగాను మితవ్యయముతోను, సౌకర్యముగాను అన్నముతో నాలుగైదు సాదకములును మిక్కిలి రుచికరముగా తయారుచేయవచ్చును.

ధరలు

ఇద్దరికి సరిపోవునది	4 గురికి	6 గురికి	8 గురికి
రూ 18.	రూ 22.	రూ 27.	రూ 38

కారణికి ప్రత్యేకచ్చా.

పూర్తివివరములుగల పుస్తకము యినాముగా పంపబడును.

ఏజెంట్లు కావలెను.

రుక్మిణి కుక్కర్ కంపెనీ

19 పడమటి మాదా చర్చిపిడి, రాయపురం మదరాసు.

చేంబర్లెన్ గారి
కూలనాపి
అతి సార
నివారిణి (2)
ఈ మధ్యమున
నేమించుటచే
కడుపునొప్పి, గ్రహణి
అతిసారము, కూలనాపి,
శిశు సంబంధమైన వ్యాధులు మున్నగునవి అత్యద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని వాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. 33

అందరిలోను శాంతముగానుండిన మీరు తప్పక నిమ్మలముగా

నుండెదరు

అయితే నిమ్మలమైననును లేవనను శాంతముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలగులమున్న ఉండిన న్యేచ్చ కూడ నుండదు.

శాంతమైననును గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన మా ఆతంక నిగ్రహమాత్రలను వాడుడు. అది తప్పక గణపిచ్చును. ఇంతేగాక నరములబహిషేక, మెదడు అలసిపోవుట, అజీర్ణము మొదలగు వ్యాధులు కూడ, గుణమును రిజిమాత్రలు గల బుడ్డికి ధర రూ 1 మాత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాత్రాబలా గనక వ్రాయుడు.

ఆతంక నిగ్రహ ఘోరసి

26, బ్రాడ్వే మద్రాసు

ఉత్తరములు చతురతో వ్రాయుపద్ధతి

ఒక ఉత్తరమును వ్రాయుటకు ఎంత చతురత కావలయునో మీకు తెలియునా? దానిని చదునట్టివారిని మ్రొకుచు నట్లుచేయు గొప్పకృతి దానికిగలదని మీకు ఎప్పుడైనను తెలుసుకొంటారా? ప్రస్తుతకాలమందు జయముకలుగుటకు ఉత్తరములు - వ్రాయుపద్ధతి తెలుసుకొనుట చాలముఖ్యము.

కె. ఎమ్. బె న ర్సి గా రి

Wide-World English Correspondence.
పహాయముచే పదగుపద్ధతులు చక్కగా నేర్పుకొనుడు

విషయములు

వర్తక, వ్యవహార సంబంధమైన ఉత్తరములు:— కష్టమహానుభావితో విరమి, ఎగుమతులనుగించి వ్రాయు ఉత్తరములు, చిన్న వ్యాపారములు, వర్తకులు, తపాల తంతిచిఫీసులు, కోర్టులు, న్యతివన్న పురపాలకసంఘము, జిల్లా బోర్డు, యోగ్యతాపరీక్షలు, పెద్దముద్రాక్షరశాలలు, మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు.

కుటుంబ సంబంధమైన ప్రత్యుత్తరములు:— ఒకరికి పరిచయముచేయుట, అభివందనము, ఓదార్పు, స్నేహము, బంధుత్వము, సంఘము, దయా, సలహా, తుమాపణ, ఆహ్వానము, బహుమానములతో పంపు ఉత్తరములు మొదలగు నవి గల ఉత్తరములు.

పాఠశాలకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు సాధారణమైన ఇతర ఉత్తరములు:— బిల్లుఆఫ్ ఎడ్మిస్షన్లు, క్రెడిట్ నోట్లు, బిల్లుఆఫ్ లేడింగు, ఇన్ నాయిసు, ప్రామిసివోట్లు, బిల్లుఫారము, కంట్రాప్టుఫారములు, అగ్రిమెంటులు, చేబాలులు, వీలువ్రాయుపద్ధతి, విలాసమువ్రాయుట, మామూలుగావాడు పెద్దముటలను పొందుచేయుట నొక సంబంధమైనపద్ధతులు, స్కూలుకు వ్రాయు ఉత్తరములు, తపాలాఫీసు నిబంధనలు మొదలగువాటికి సంబంధించిన ఉత్తరములు, మిక్కిలి ముఖ్యమైనవాటి విషయమై వివరములు తెలుపు ఒక నూతనఅధ్యాయముకూడ గలదు.

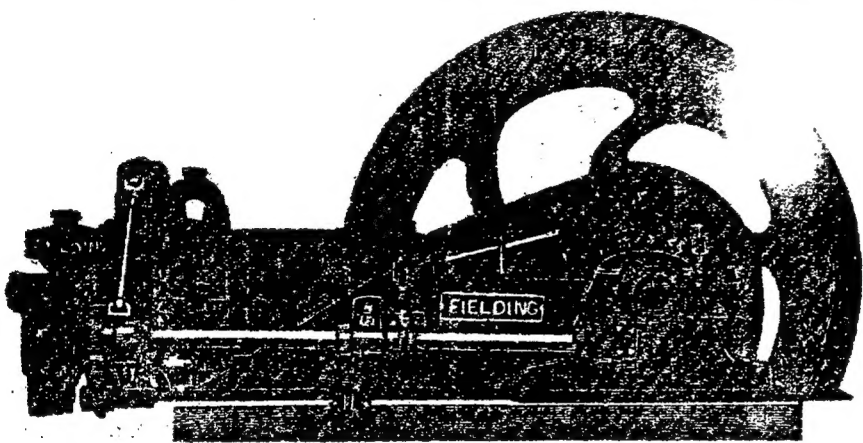
ధర 1 కి రూ 1-12-0

వి. పి. చార్జి ప్రత్యేకము.

Industry Office Book Depot, Shambazar, CALCUTTA.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటుటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు కూడు ఆయుు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను నుమారు రెండే నిముషములలో వేవరై జరు చుల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయులులో నైనను అతిసంతుష్టికాముగా పనిచేయును. క్రూడు ఆయులు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యెంట్ల:—

కె. రెఫోస్
నెం 690 రు.

డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో.,
12, తంబుకెట్టివిధి, మదరాసు.

చాన్సువాక్సు
నెం 203 రు.

VIGOUR
Can Be YOURS

“స్ట్రీట్” “వన్ డన్”

ఈ దివ్యమధము స్త్రీ పురుష జాతులకు సంబంధించు కఠినబలహీనత, కుక్లనప్తము, నపుంసత్వము, స్వప్నస్థులనము, అతీత స్త్రీ సంభోగము వగైరాలన్ని కలిగి చిక్కినవ్యాధిచిహ్నములకు నిస్సంశయమర నివారిణి. ఇందులో (బ్రిటిష్ ఫార్మ్యకోపియ) బేషధ గ్రంథములవల్ల బయలుపడిన మిక్కిలి కుమారుల సుప్రసిద్ధ బలవర్ధకావధముల (టూనిక్సులు) ముఖ్యగుణ సంధోహముల గ్రహించి చేర్చబడియున్నది. అట్టిలపటముచే తుదియైన యీ “వన్ డన్” అను సిద్ధావధము, నవీన రసవాద (Chemistry) వైద్యచికిత్స శాస్త్రము (Therapeutics) ల విషయ చర్చలతో బయలుపడిన వరములకు పట్టుబట్టుము, కలిగియు టూనిక్సులతో మిక్కిలి శ్రేష్టతమమైనవని సంపూర్ణ ముగా నమ్ముచుగినది.

అతిబలహీనముగా నున్నప్పుడు “వన్ డన్” అనునది మైత్రాతగా నుపయోగించబడును. ఇది ఈక్రింద కనిపించువర్ణ దోరము:—

మదరాసు రాజధాని

సోల్ వజంట్లు

అయిన

దాదా అండు కో., కెమిస్ట్రీ, ఎన్ ట్ల నేడ్, మదరాసు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1925-వ సం॥ జూలై నెల 4-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు

వియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	18 0 0	15 0 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,,	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా ,,	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,,	8 12 0	9 0 0
సువ్వలు ,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,,	12 8 0	18 8 0
సెనగలు ,, డిటా ,,	12 0 0	12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,,	14 8 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా ,,	18 0 0	160 0
ఉలవలు ,, ర 164 ,,	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వలనూనె బా 1-కి ,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పు బా 1-కి ,,	55 0 0	60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,,	50 0 0	58 0 0
పేరు సెనగనూనెగానుగ బా 1-కి రు 186 మిషన్ నూనె 182 0 0		
ఆముదము బా 1-కి ,,	188 0 0	184 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి ,,	185 0 0	
కూరపసుపు ,, ,,	55 0 0	60 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరివి) బా 1-కి ,,	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ములుగు 1-కి రు	50,55	
కాశవాస్తీపాయకట్టు ,, ,,		70,75
బెల్లము బా 1-కి రు	35 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,,	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి ,,	32 0 0	33 0 0
చవరం ,, ,,	33 0 0	38 0 0
రవుండు ,, ,,	35 0 0	36 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 తులంకు ,,	71 0 0	74 8 0
బంగారము, తులము 1-కి ,,	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి ,,		18 7 8
ఇత్తడి బా 1-కి ,,	252 0 0	256 0 0
రాగి డిటా ,,	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్రైర 226 పా గలవి	80 8 0	80 12 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణము 20 డిగ్రీలు	64 0 0	70 0 0
తొట్టికృష్ణము డిటా ,,		
సింహం డిటా ,,		
గుర్రం డిటా	67 0 0	68 0 0

8. దూది

బోండావెస్తుబారువ 1-కి	రు 300 0 0	
పల్నాడు దూది ,,		240 0 0

9. నూలు

కోయంబత్తూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	4 12 0	
పుట్లూరు యేసుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి ,,	7 4 0	
నూశయేసుగ నెం 20 ,,	9 8 0	
జపాన్ నెం 20 ,,	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ తేలియ అయినను ,,	12 0 0	
వద్వాక్ నెం 24½ ,,	10 0 0	
14½ క్వీలక్ పక్షి ,,	7 6 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె ,,	10 8 0	
నెం 22 ,, ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్మ గు ,,	8 8 0	
నెం 14½ ,, ,,	8 12 0	
నెం 12½ అల్లెస్సు ,,	7 6 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి ,,	0 10 0	
నెం 22½ రంగవిలాస ,,	7 6 0	

నూతనములలో శ్రేష్ఠము.

బహుమతందలి రకములన్నిటికంటే మేలైనది.

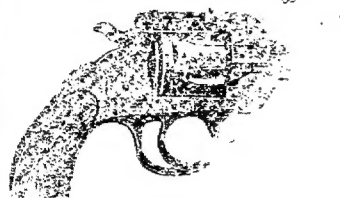
వెలలో సరసము.

రాజేశ్వరి బొరాక్కు సబ్బు

చర్మవ్యాధులకు వజ్రాయుధము

మైనపునపులు, అన్ని రకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్స్. బెజవాడ

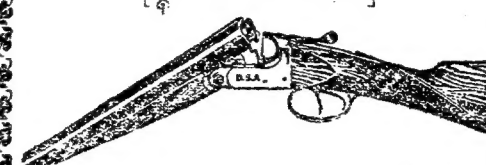
ఒంటినాశముతోటా తుపాకి సుప్రసిద్ధము. కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధ ర లు

సరసము.

క్యాటలాగు

ఉచితము.

నానావిధములగు రివాల్వర్లు ఆం. తే.క. ఐదుతోటాలు యెక్కువవి. [స్టాంపు ౧౦౮౩ సం.]

నాగము ౩.౦౦, ౩.౨౫, ౩.౫౦ అంశములలో దొరుకును. చిన్నవి జేబులో పెట్టుకో గొనినవికూడ దొరుకును. (8068)

యస్. వి. రామానుజుశెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

ద్వితీయముద్రణము! త్వరపడుడు! త్వరపడుడు!! కొలదిప్రతులు మాత్రమే!!

క్రియత శ్రీరాముల సచ్చిదానంద శాస్త్రిగారి విరచితముగు

సావిత్రి నాటకము వెల రు 1-0-0

ఇదివరకు ఆర్థరులకు సప్లయికానివారు తిరిగి ఆర్థరులను పంపవలయును

శ్రీ మైలవరం బాలభారతీ సమాజమువారును,

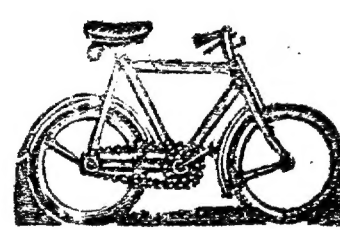
శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమువారును ప్రదర్శించిన

దీ నాటక రాజమే

వలయువారు:— వ్రెండ్సు అండు కో, బెజవాడకు వ్రాయవలయును.

Rudge-Whitworth
Britain's Best Bicycle

మిక్కిలి సుదృఢమైన బైసికిలును ఉపయోగించుటకు వీలున్నప్పుడు ఏల మీరు కష్టపడి నడచెదరు

రడ్జివిట్ వర్క్స్ మాడల్ డి లక్సు నెం 8 రు 1 కి ధర రు 190/-

రడ్జి ఎట్ వర్క్స్ వర్సన్ 1 రు ధర రు 160/-

రడ్జి విట్ వర్క్స్ స్టాండర్డ్ నెం 25 రు ధర రు 139/-

ముఖ్యగమనింపు:— సరసమైన లాండర, గంటకూడ ఇనాముగా సరఫరా చేయబడును.

సోల్ ఏజంట్లు:— ఇంగ్లీషు సైకిల్ మోటారు & ఇంపోర్టింగు కంపెనీ, బ్రాంచి ఆఫీసు: నెం. ౩ మాంటూరోడ్డు. 23, బ్రాడ్వే మదరాసు.

హిందూ ఛాందసులు-అస్పృశ్యులు

డా|| జోషియా ఓల్డ్ ఫీల్డ్ గారు ఇంగ్లాండునుండి యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

హిందూ ఛాందసులకు బ్రాహ్మణులకు అస్పృశ్యులకుగల సంబంధముగూర్చి గాంధీగారు బెల్జియం భాషనులను సేను శ్రద్ధగ పరికించుచున్నాడు.

సేను తొలిసారి బొంబాయినుండి కథెవారు పోవుచున్న పురుషులను కన్యలను బయటకు పోవునరికి ఒక పెద్దవిశేషక బాలుడగపడగా నొకనాణెము తీసి యిచ్చబోవునరికి నాతో నన్ను హిందువు డొకడు నాతో యిప్పటి వెనుకకు లాగెను. సేను ప్రమాదవశమున నైన ఆబాలుని తాకినచో నన్ను తిరిగి బండి లానికి రానియరని ఆయన చెప్పెను జాతిభేదముల బాగుగ గుర్తించజేయగల యీవిషయము నాకిప్పటికిని జ్ఞాపకమున్నది.

జాతుల ప్రత్యేక విలువ సేను గుర్తించుచున్నాను. జీవి తము శుభ్రమగునొకటి తు, గుణ సంచ ద న భిన్న భి జేసికొనుటకు, ఉన్నతాశయములను పెంపొందించుకొనుటకు సాధనముగా ప్రథమమున ఈ జాతిభేదములు ఉపయోగపడె డివి. నేటికిగూడ ప్రజలు వివిధజాతులుగ ప్రపంచమందంతటను తారతమ్యము గలిగి యేయున్నారు.

ఈ సూచన ప్రకారము పరిణామమునక, ఇది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లోని యిట్లు సందర్భములకు ఉన్నతతరగతి గను, అగ్రమును వర్ణియు చెక్కినవరగతిగను గుర్తింపబడుటకు ఈ యేర్పాటు ఒక సాధనముగ నున్నది.

ప్రస్తుతజాతివిభజనము కాలపరిణామమునల్ల చెడిపోయి నది. పూర్వకాలమున యీ ఉత్తమవర్ణిని యిప్పటి అర్హులు మున్నగువారు తెలివి తేటలు లేక వక్రించి చిత్తాభివృద్ధి గడు గొతముని ఉన్నతోద్దేశమున తెలిసికొన జాలకున్నారు. ఇప్పటి అర్హులు అమతములు కనిపెట్టిన మహాత్ముని ఉద్దేశ మును గ్రహించగలిగినచో జాతీయాన్నత్యము ఆధ్యాత్మిక తార తమ్యమునుబట్టి యున్నదేగాని భౌతికాపముగాదని తెలిసికొన గల్గును. ఒకవర్ణానికి జ్ఞానాభివృద్ధి చెందుచున్నకొలది జాతులు మారుచుండును. తక్కువ జాతినుండి వైజాతి కెక్కుచుండు ననియు, ఉత్తమోత్తమడగు బ్రాహ్మణులకు అగ్నుడగు కూ దుగ్గిని అస్పృశ్యులనుండి తొలగించి తనతో కూర్చుండబెట్టుకొన గల అధికార ముండుననియు తెలిసికొనవచ్చును. ఈ అధికార ము దైవవత్త మైనది.

బ్రాహ్మణులిప్పుడీ అధికారమును గోల్పోయి, పూర్వ ఆశక్తిని తెలిసికొన జాలక పూర్వ పుణ్యత్యము ననుసరించి అస్పృశ్యులను ఎల్లకాలము దూర ముగ నుంచుచున్నారు.

గాంధీగారు మహాత్ముడగుటచే తన దిగ్గమగు దృష్టిచే తిరిగి ఆధ్యాత్మిక బ్రాహ్మణత్వము రాగల దని తెలిసికొను చున్నాడు ఆతని తలంపు జయము కాగలదు. జాతి విభజన యిట్లే యుండి నను ఆర్థులగు ఉత్తములు అధమ జాతినుండి తన సైతిక మానసికాధిక్యము లనుబట్టి ఉన్నతజాతిలోనికి మారుచుండగలడు. ఎవరి సైతిక మానసిక జ్ఞానాధిక్యమునుబట్టి అల్పాధికజాతితారతమ్యము లుగ డును. ఈ రీతిగ గౌతముని అభివృద్ధిపూర్వము అమలుపకు రా గలదు.

ఇండియాలో సేను బ్రాహ్మణునిగను, కొంతకాలము యోగిజీవితమును గడపుటచే, అస్పృశ్యులనుబడువారిలో కొందరి ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానసౌందర్యమును గమనింపగలిగితిని.

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రామ శాస్త్రి ఏ. కే. ఏ. సి వారి

క్రైరవర్ధని

తల్లులకు చనుబాలు వృద్ధిచేయు పథ్యములేని తియ్యని రసాయనము

వెల రు. 1-8-0

ఆయుర్వేద నిలయము, బెజవాడ.

మా యొద్ద ఇతర సుదృఢాయుర్వేదాపధములు లభించును. కోరువారికి కేల్లాగు పంపబడును.

రాజుల యొక్క ఆహారము

మీయొక్క కుటుంబములకు మీ బిడ్డలే రాజులు. సమానమైనవారు కాబట్టి రాజులు పయోగించేది యాహారమును పొందవలయునను సాత్తంతమును మీ బిడ్డలకు లభింపజేయవలెను. ఎంత శ్రేష్ఠమైన పాలుగా నున్నప్పటికిని రాజులయొక్క బిడ్డలకు సరిపడని సమయమున మీ బిడ్డలకును ఆయాహారము ఉపయోగపడదు. అయితే గ్లాక్సో నాలుగు రాజుల కుటుంబములలోని బిడ్డలకు యుపయోగపడుచున్నది. కాబట్టి ఆ బిడ్డలందఱును మిక్కిలి సుఖముగా నున్నారు. ఈ కారణము బట్టియే నేడే ఒక డబ్బాను తీయము. బిడ్డలు మిక్కిలి దృఢశరీరులుగాను, మంచి యవయములతో సులభముగా పెరుటను గడునింపుడు. మీ బిడ్డల నడుగుడు.

Glaxo

"THE VITAMIN MILK FOOD"

"చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును"

గ్లాక్సో నాలుగు రాజుల కుటుంబముల బిడ్డలు మిక్కిలి జయప్రదముగా పెంచబడిరి
టోకుగా సరఫరా చేయువారు ఆల్ ఫ్రెడ్ యంకు అండు కో., లిమిటెడ్.
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.) తపాలపెట్టె నెం. 40 మద్రాసు. 1888

జూన్ 15 రేదిన మువ్వల పంచమసోదరులు ఉరవ కొండనుండి గుంతెల్లకు పోవు మార్గమధ్యమునగల వజ్రకరూరు గ్రామమునకు నేడియో కార్వార్డుమై ప్రయాణమునందు లెవచ్చి మాడుటికట్లనుకొని మోటారునం దాసీనులై యుండుతేరి సుందరమయ్యంగారను మోటారు ద్వారా గారు పంచములు కూర్చుండిన నేను మోటారునడుపుటలేదని తెప్పించు పంచములను గురించి దీర్ఘవ్యాఖ్యాన మొనర్చజొచ్చిరి. అంతలో నచ్చటనున్న టికెటు కండ్లకును టికెట్లమ్మవాడును సమీపించి మోటారులో సుఖాసీనులైన పంచములనుజూచి తమనోట హీనోత్సలు చూచుచును క్రిందకుదిగుమని లాగజొచ్చిరి. పాపమా పంచములు తమకవసరమైన కార్యము కలవనియు టికెటు కొన్నా వనియు బ్రతిమాలినను ఇతర ప్రయాణికులు వారిని వెనుకభాగమున కూర్చుండజేసిన నష్ట మేమియు లేదని ఎన్నివిధముల జెప్పినను మువ్వల వినలేక కట్టడపట ఆమువ్వల పంచములను మోటారునుండి దించివైచిరి. పాపము వారు తమ ప్రయాణభంగమునకు విషాదమును వెదజల్లుచు వచ్చిన త్రోవనువెళ్ళిరి. పంచములు తమ భంగపాటునుగురించి ఉరీలోని పెద్దమునుష్యుల సేతులతో చెప్పకొన్నను యెవ్వరును చెవిని వేసికొనలేకరి. మరుసటిదినము సబ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఆర్టిదాఖలుజేయగా జూలై 11వ రేది వాయిదా వేయబడినది. ఈ విషయము ఉరవకొండవాసులకు కలవరము జనింపజేసినది.

నిన్ను బాతులవారికి సమాన గౌరవస్వారంభము లాచరించు స్వరాజ్యసంపాదనకు అర్హులముకామని మన దేశీయ నాయకులకు మహాత్మ్యగంధిగారు ఘంఠాపథముగా జెప్పట ప్రతిదినము వినుటలేదా? ఎందు కంత కలవరము?

బెల్లాం థామదానునాయుడు.

కర్నూలువార్తలు (ఒకవిలేఖరు)

సానుభూతి

జూన్ 28:—1 జులై మునిసిపల్ ఆఫీసు, మునిసిపల్ స్కూల్స్ హైస్కూలులో సహా సెలవు ఇచ్చుటకున్న ఆసాయత్రం గాంధీమేదానములో దాసుగారిని స్మరించుచు బహిరంగపథ జరుపుటకున్న మా మునిసిపాలిటీవారు తీర్మానించి నారు.

చాకలివారిసమ్మె

ప్రస్తుతంలో యీ గ్రామంలో మోటారు జాన్తి అయినందున రోడ్లవీధి పనులు వెళ్ళురాడవని పుత్రవ్యవచ్చుటనే, వాండ్ల గాడివలను బండిలలో పెట్టిరి. ద్రవ్యమిచ్చి విడిపించుకొన్న ను పైగా సులూనివాండ్ల పనులని తెలియగానే పోలీసువారు చార్జీ పెట్టెదరు. తిరిగి మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఖర్చిమానా విధించును. అందుచేత చాకలివారుమాత్రము

ఇప్పటికి సమ్మె తీసారు. 1 వాండ్ల పనులకు యీకష్టము లేకుండా చేయవలెను. 2 చాకి బండ పన్ను పొవలెను. యింకా వారికుండు కష్టములన్నీ యీ రోజు వాండ్ల కలసభలో తీర్మానించుకొందురు. అంతవరకు గ్రామంలో యెవ్వరిన ప్రములు వుత్తకగూడవనిన్ని అట్లు యెవరైనా వుత్తికే కలసభ క్రింద రు 50 లు జరిమానా యివ్వవలెనని ముందు తీర్మానించుచున్నారు. ఇంకా సమ్మె సాగుచునేయున్నది

ఖర్చు

మా గ్రామములో నిడివరకు ఖర్చు కొరకుట చాలా కష్టముగా నున్నందున వర్తకలందరు ఖర్చుడిపో పెట్టులెనని ప్రయత్నిస్తున్నారు త్వరలో పెట్టుగలరు

మహాత్మునికి ఆహ్వానము

ఆంధ్రదేశమునకు మహాత్ముడు వచ్చినప్పుడు త గ్రామమునకుగూడ పిలిపించుటకుగాను, ఒక సంఘమును ఏర్పాటు చేసి ద్రవ్యము ననాలు చేయవలెనని అనుకుంటున్నాడు.

ఆర్యవైశ్య సేవాసంఘము

ఇదివరలో వైశ్యప్రముఖు లందరు చేరి యీసంఘమును స్థాపించియుండిరి. కేటలో గ్రంథాలయముపెట్టి వృద్ధియుచున్నారు. ఓరి కార్యదీక్ష నిరవసానము. త్వరలో రాత్రి పాఠశాల బీదవారికొరకు పెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

కాళి

కాకినాడ, మునిసిపల్ పాఠశాలల సూపరువైజురు నడ విత్తె నెల 1 కి రు 40-50 తీయు వైర పనిచేయుటకు నరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను 6 నెలలవరకు ప్రాజేక్షనగా పనిచేయవలసియుండును ఈ దిక్షతెలుపబడిన విషయం ల దరఖాస్తునందు తెలుపుకొనవలెను

- 1. కేరు 2. కులము 3. పుట్టిన రేది 4. జన్మస్థానము 5. యోగ్యత, ఏమిపనిలోనుండినది 6. యిదివరలో ఉపాధ్యాయుడుగా పనిచేసినది 7. ప్రస్తుతి ఉద్యోగము.

15-7-1925 రేదిలోగా దరఖాస్తులు ఈ దిగున విధానమునకు చేరునట్లు పంపుకొనవలెను

మునిసిపల్ ఆఫీసు } కె. సూర్యనారాయణమూర్తి
కాకినాడ 50-25 } చెప్పెవ.

తిరుపతి

ఒకటిరివాళి శిక్షించబడుట

జూన్ 28 —తిరుపతి క్రొత్తశిక్షియంచుచు తీర్థవాసులలో ప్రముఖులకు వారణాసి గురుమూర్తియవారిపై పోలీసువారు తనయింటిలో కాపురమున్న వారి నగలకు దొంగించి రని కేసుపెట్టిరి. ఈ కేసు 4 రోజులక్రిందట తీర్మానింపబడినది సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు 4 నెలలుశిక్షయు, నూరురూపాయలు అపరాధమును విధించిరి ముద్దాయిరెవరైనా అప్పలుచేయబడినది మరుసటి రోజు న జామీనుమావనవలసికిరి. సబ్ కలెక్టరువా, సునూరు 40 మైళ్లదూరమున మఖాంచేయుమండిరి. అప్పటికివెళ్లి, అప్పలుచాటుచేసి, ఆర్డరు తేనలినచ్చినది.

వారణాసి గురుమూర్తియవారు తనయింటిలో కాపురమున్న, దేవస్థానపు చాఖీయకు కృష్ణస్వామిరావుగారి భార్య నగలు సుమారు రు 900-ల విలువగలిగినవాటిని అపహరించిరనియు నగలనర్జకులకు, బేరీశెట్టివర్గవల్లి అమ్మగారియు, పోలీసువారు చార్జీచేసిరి. పోలీసువారు తొలుదొల్లనే, ఈ వారణాసి గురుమూర్తిగారిని అరెస్టుచేసి, ఇల్లుసోదాచేసి నగలనర్జకులకు విచారింపిరి. నగలు అన్నియవోరకైనవి. ముద్దాయి తరపున, సాక్షి సాధకములు పరిశీలించబడినవి. విచారణ చాల రోజులుజరిగినవి. శ్రీమూర్తి వే. దొరసామయ్యంగార్. వి. పి. వి.యల్. యం. యల్. పి. వారుభి, టి. కె. దొరసామయ్యంగారు వి.పి. శివరవారను ముద్దాయిరెవరైన హాజరు చర్యలు జరిపిరి.

జైతికరు.

సంగం దివిక

అయిదవకూత - మాతనాంశములందేర్చి ముద్రించితిమి. ఈ గ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లఱకును దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తపులు, మూలకలు, అహోపచారములు, ఫలములు మొదలగు వానియొక్క సుగుణదుర్గుణములకు స్కంధ వివరింపబడిన 1100 పేజీలగ్రంథము నెల 5.0-0.

పాస్తుఖులు ప్రశ్నకము. యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్స్, రాజమండ్రి.

అమృతాంజలి

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 6-
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్ల

వాణిముద్రాక్షరశాల.

అచ్చు బైండుపనులు, రబ్బరుప్రాంపులు, స్టీల్స్, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై
బ్రాకులు చేయుట, స్టేషనరీ సామానులు.

మ ద రా సు వె న్ని థ్ల ప్ర త్యేక సదుపాయములు-జూను నెలాఖరువరకు మాత్రమే

ఇప్పటి ధరలమీద 100 కి 5 చొప్పున తగ్గించడమైనది. చెన్నరాష్ట్రము, నైజామురాజ్యము, బొంబాయి రాష్ట్రములో బొంబాయివరకు
గల ఏపట్టణమునుండి అయినా 50 రూ. కు పైబడిన అర్హులకు రైలుఖర్చులు మేమే భరింతుము.

వ్యాపారస్తులకు మంచిలాభముగదా—తరుణము మించకుండగ ఆర్డర్లపంపండి.

మ ద్రా సు వె న్ని లు ప్యా క్ట రి, -మ ద్రా సు.

1964

అంగీకరించిరి! అందరును అంగీకరించిరి!! అంగీకరించిరి!!!

మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది! “నేను మద్రాసులో నున్నప్పుడు దీనిని అనేక మిత్రుల కిచ్చితిని. ఇన్ ఫ్లెయెంజా, మలేరియా మొదలగువాటిచే కఠినముగా బాధపడుచుండిన వారికి అత్యద్భుతమైన గుణ మిచ్చినది.” టి. ఇ. ఆండర్సన్, బాటు రోడ్డు, కోలాలంపూరు, ఎఫ్. ఎమ్. ఎస్.	స్క్విబ్స్ గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నారు. “స్క్విబ్స్ చలిజ్వరనివారణి అద్భుత ముగా పనిచేయుచున్నది. దానిని ఉప యోగించినవారందరూ అది గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నారు.” జి. కె. ఫేసి. లోకో డిపార్టుమెంటు, ఏ. ఆండ్ బి. రైల్వే, అస్సాము.	విడువక ఉండదగిన మిత్రము. “ఇది అద్భుతమైన నివారణి. మలేరియా జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెయెంజా జ్వరములకు లేక రెండుబుడ్లు లేక నేను ఎప్పుడూ మకాముకు వెట్టుటలేదు.” పోసా, బి. ఏ. ఇన్ స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్స్, సాగైంగు, బర్మా.	కుదుర్చుటకంటె ఆటంకపరచుటమేలు “ఇది ఇన్ ఫ్లెయెంజాకే గాక మలేరియాకు కూడ మంచి గుణ మిచ్చును. మలేరియా రాకుండ ఆటంకపరచుటకై ప్రజలంద రను ముఖ్యముగా దీని నొకబుడ్డిని తనవద్ద తప్పక ఉంచుకొనుట శ్రేయస్కరము.” ఎస్. కుబ్జారావు, ఎల్. ఎమ్. పి., ఇన్ ఫ్లెయెంజాహోమ్, మైలాపూరు, మద్రాసు.
---	--	---	---

హిందూ దేశమునందు కుటుంబ ఔషధము

స్క్విబ్స్

చలిజ్వరనివారిణి

మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెయెంజా, చలిజ్వరము అన్నిటికిని

మెసర్స్ మాడన్ సన్స్ అండ్ కో.,

1681

కెమిస్టులు, క్రాఫోర్డు మార్కెట్టు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో: ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్, 9, పావ్ హామ్స్ బ్రాడ్వే

ఎవరును కాదన్నారేదు “ప్రతివాదిపక్షము సాక్షికూడ స్క్విబ్స్ సిద్ధాంతముయొక్క అత్యుత్తము, కీర్తిని గుఱించి వ్యతిరేకభిప్రాయమును యివ్వ జాలరు.” జస్టిసు ఎమ్. హెచ్. డబ్ల్యు. హెవార్డు, వి. సి. ఎస్. హైకోర్టు, బొంబాయి.	మేలు - వక్షిపాతము “పేటెంటు ఔషధము లనిన వాకు గిట్టును. అయితే స్క్విబ్స్ ఔషధము అన్నివిధములను జ్వరములకు మిక్కిలి ఉప యోగించును, మంచిగుణ మిచ్చును.” రెవరెండు ఎమ్. జి. గోల్డ్స్మిత్, హైదరాబాదు. (డక్టర్)	ప్రాకృత్యముములు కలియుట “నేను కొంతకాలమునుండి మలేరియాకు స్క్విబ్స్ ఔషధము ను తీసికొను చున్నాను. అది వాకు చాలగుణమిచ్చినది.” కె. సి. మెహతా, క్రైస్టియన్ మిషనరీ, కేంబ్రిడ్జ్, ఇంగ్లాండు.	సిరాళ జెందినరోగులకు ఆశగలదు “మలేరియాజ్వరముచే బాధపడుచుండిన ఇద్దరు మిక్కిలి కఠినస్థితిలో నుండిరి. వారిని జైడులు కూడ చేయి వదలిరి. అయితే స్క్విబ్స్ ఔషధము వాని మంచిగుణ మిచ్చినది.”— సి. డి. ఎల్. ప్రయోక్, హైదరాబాదు, (డక్టర్)
---	---	--	--